

ave maria

GLASILO SESTARA DOMINIKANKI
KONGREGACIJE SVETIH ANĐELA ČUVARA

GOD. XLIV., br. 2 (125) 2025.

SADRŽAJ

Riječ č. majke s. Jake Vuco	3	Susret zagrebačkih zajednica DOME	52
Iz Uredništva AM (s. S. Sente)	5	Svečano proslavljena svetk. Kraljice Sv. Krunice.....	52
Glas Crkve		Zavjetovanje Braće i đakonsko ređenje	53
<i>Dilexi te</i> , prva Apost. pobudnica pape Lava XV.	6	Proslavljen 100. rođendan p. Drage K.	54
Dominikanski red pozdravlja pobudnicu		O. Stjepan Krasić o povijesti hrvatskog jezika.....	56
<i>Dilexi te</i>	8	Znanstveni skup o sv. Tomi Akvinskom	57
Zagrebačka nadbiskupija dobila		Dominikanski trećoredac izveo glazbenu	
dva nova biskupa.....	10	meditaciju o sv. Dominiku.....	58
Marija		Spomen mučeničke smrti fr. Dominika Barača	58
Drevna marijanska antifona: Pod obranu		Djelatnosti naših DV	59
(M. Vojvodić).....	12	Velikani OP Reda	
Sveti Bartol Longo, promicatelj krunice		Sveti Pier Giorgio Frassati, OP trećoredac	
(s. S. Sente)	13	(s. S. Sente)	62
Pismo Učitelja Reda o kanonizaciji bl. Longa	15	Sjećanje na s. Leopoldinu povodom	
Anđeli		100. obl. rođenja	72
Razmatranje o pobožnosti anđelu čuvaru		Da se bolje upoznamo	
(sv. Bernard).....	16	s. Kristijana Remetin.....	74
Ozanina stranica		Što ima nova u kat. knjižarama	
Duhovni rast bl. Ozane (s. A. Prizmić)	17	(sabrala s. Slavka S.)	85
Iz Tajništva Kongregacije		Što kažu naše najmlađe	
Kronološke zabilježbe (s. B. Rudić).....	19	Paula Klepić – novakinja s. OZANA	88
IDI		Razgovor sa s. Anđelom, novakinjom	
Proslava sv. oca Dominika	22	(s. M. Puškarić).....	88
Proslava SAČ u Korčuli i obnova zavjeta		Razgovor sa s. Martom Marijom o sv. Katarini S.	
s. Marte Marije.....	26	(s. M. Puškarić).....	92
Smjena vodstva u kući matici	26	Stranice povijesti	
Hodočašće 'stopama' sv. Dominika.....	27	Dominikanke u Domu za napuštenu djecu	
Hodočašće u Španjolsku i Portugal.....	28	u Zagrebu (I. Armanda)	95
Nacionalno hodočašće redovnikâ u Knin.....	29	Svega pomalo (N. Fazinić)	99
Nacionalni susret dominikanske obitelji.....	30	Naši pokojnici	
Dani kongregacije	36	Fr. Luka Prcela OP.....	102
Jubileji 50. i 60. obljetnice redovništva	38	Franjo Filipović (brat ss. Milene i Marije)	105
Premještaj s. Mihaele Viher u Zagreb.....	39	Bela Stantić (brat s. Brigitte)	108
Oproštaj s. Antonije Matić od župe KK		Ana Mravak (sestra s. Jasenke).....	111
u Zagrebu	42	Ante Buzov (otac s. Anđele)	112
Oproštaj č. majke od OŠ J. Šišgorić.....	45	Meditativni trenutak	
Obilježavanje rada s. Tješimire u Veloj Luci.....	47	Božićna meditacija (fr. N. Dominis).....	113
Posjet sestara iz 'sv. Martina' zajednici u Šibenik....	49	Agronomov zeleni kutak	
Online kateheze, molitve i susreti	50	Mandarine (prir. s. S. Sente)	114
Berba maslina u Orebiću.....	51	Razbibriga: (s. S. Sente)	116
Hrvatski Glasnik o sestrama Martinović	51		

GLASILO SESTARA DOMINIKANKI

KONGREGACIJE SVETIH ANĐELA ČUVARA

Uređuje: s. Slavka Sente, Zagreb, Kruga 44/a

Tel. (01) 6129-210; e-mail: slavka.sente@gmail.com

Poštovane i drage sestre, braćo,
čitatelji i pratitelji našeg glasila
Ave Marija,

Nama starijima vrijeme uvijek brzo prolazi, mlađima ne! Vrijeme kao kategorija ograničenja, tijeka, promjene, jednako prolazi i starijima i mlađima, ali je drugačija polazišna točka i kut gledanja. Stariji gledaju kroz prizmu prošlosti koju su iskusili, dok mlađi imaju pogled u budućnost, pogled u sutra, pogled u nešto bolje, ljepše, više! Ponekad se događa isprepletenost jednog i drugog pogleda i vjerujem da je to najbolja opcija za stvarnost u kojoj živimo. Kompleksnost sadašnjih događanja i prije se očitovala, možda na drugačiji način i sporijim tempom, ali događaji kojih smo dionici i svjedoci, nažalost, nisu istine samo naših vremena. Kaže Propovjednik: "Što je bilo opet će biti, i što se činilo opet će se činiti, i nema ništa novo pod suncem". To je temeljna misao o prolaznosti vremena i ponavljanju povijesti i ljudskih iskustava.

Ipak, jedan običan dan, prije više od dvije tisuće godina, u kojem se na noćnoj mjesecini obasjanoj zvijezdom repaticom, s Neba spustilo Dijete Božje, Dijete Marijino, Dijete Josipovo - Dijete Zemlje, Dijete koje je promijenilo pogled i u prošlost i u budućnost – bio je drugačiji dan! Bog Otac, nama svojim sinovima i kćerima, daruje Svjetlo, Nadu, Radost, Ljubav, u skromnosti i tišini noći u Betlehemu... Marija rađa Bogočovjeka, Krista Isusa!

Majka Marija nosi Sina svijetu u kojem vlada nepravda, nejednakost, ropstvo, neznanje, strah, nasilje, laž... Marija živi s Josipom, pravednim Božjim mužem i Božjim čovjekom. Obitelj Josipa, Marije i Isusa nije obitelj o kojoj se priča, koja ima posebne darove, nije obitelj koja je posebno cijenjena ili bogata. U svakodnevicama života brinu o Zakonu, Hramu, bližnjemu, o poštenom stjecanju sredstava za život kroz rad vlastitih ruku. Sve što imaju i jesu imaju po Onom u koga vjeruju i od koga se svemu nadaju.

Koliko smo slike svete obitelji? Koliko smo svjesne važnosti uspoređivanja i usmjeravanja

svojih obitelji/zajednica prema svetoj obitelji? Imamo li međusobno odnose sinovske, majčinske, očinske ljubavi? Koliko u svojim zajednicama negujemo brigu jedna za drugu, onu brigu koja se očituje u lijepoj riječi, u ugodnom iznenađenju, u žrtvi preuzimanja odgovornosti, u prihvaćanju svojih ograničenja i slabosti, u sposobnosti i spremnosti da napravimo i ono što nam nije rekla starješica, u međusobnom poticanju i natjecanju u dobru... Koliko volimo svoje zajednice, svoje sestre i ne želimo uvijek i

sve "natjerati na svoj mlin", koliko štitimo jedna drugu jer se međusobno volimo...

Ne znamo koliko je u početku Majka Marija bila svjesna blizine Božje na način kako je to Bog zamislio i po njoj ostvario, ali Marija je primila Riječ Božju i ispunila je. Marija svoj "neka mi bude" živi od trenutka navještenja do uznesenja na Nebo. I u najavi "mača boli", i u izgubljenosti oko hrama, i u intervenciji na svadbi u Kani, i u blagoslivljanju ... Ona i u mucu križnog puta, smrti, u zagrljaju umrlog Sina, i u radosti uskrsnuća, ostaje tiha, nježna, nenametljiva, vjerna i ustrajna!

U ovo božićno vrijeme, uz sve poteškoće koje nas sustižu i svraćaju pozornost na izvanjsko blještavilo i bogatstvo ulica, trgovina, stolova i raznih svjetlila, probajmo povući brazdu iz koje će nicati sjeme blagoslova, sjeme požrtvornosti, sjeme iskrenosti velikodušnosti i dobrohotnosti. Otvorimo oči srca kako bi prepoznali prave vrijednosti i prave mjere.

Ostavimo sve što nije dobro u prošlosti i pogledajmo u sretniju budućnost, u budućnost koju Bog nosi, Krist svojom milosrdnom rukom trajno obnavlja i jača, a Duh Sveti ustrajno učvršćuje i ukorjenjuje.

Neka je svima SRETAN BOŽIĆ, neka u novoj godini nikada ne uzmanjka milosti Božje, neka svaki novi dan bude nova prilika za biti bliži Bogu i korisniji Čovjeku!

s. Jaka Vuco, OP
vrhovna glavarica

Dani odmiču, godine se nižu, vrijeme prolazi, vidljivo je to na svakom koraku, pa i na nama samima. O toj istini govore naše slike iz prošlosti i ogledalo o sadašnjosti! Prema svemu tome možemo svoj boravak na zemlji nazvati jednim imenom: PROLAZNOST!

Stalna na tom svijetu samo mijena jest. – reći će naš pjesnik Preradović. O svakome od nas ovisi hoće li tu promjenu doživljavati negativno, poput nostalgije, odnosno kukanja, ili pozitivno i korisno jer nas oslobađa raznih opterećenja.

Promjene vidimo i u dnevnim događajima koji se danas pričinjaju lijepima i zanimljivima, a već sutra postaju dosadni i negativni.

Činjenica je da u toj promjenljivosti ipak mora ostati nešto stabilno, čvrsto, nepromjenljivo. U tom smislu čovjek se dokazuje vjernošću zadanim obećanjima, dosljednošću u čuvanju ljudskog dostojanstva, u trajnom rastu u svetosti i dobroti. Temelj i nadahnuće za svoj rast nalazi u Otajstvo Utjelovljenja i otkupljenja koje se trajno obistinjuje za sva vremena. To je jedina sigurna, nepromjenljiva istina. To Otajstvo uvijek iznova pobuđuje našu čežnju za neprolaznim vrednotama neba. Pomaže nam da u hodu ovozemaljske prolaznosti lakše zapažamo događaje koji nas ohrabruju, koji dodiruju naše živote, našu dominikansku obitelj, našu domovinu i cijelu Crkvu Božju. Jedan takav događaj svjedočilo je i nedavno prvo Apostolsko putovanje pape Lava XIV. u zemlje koje su povijesno

bliske kršćanskim korijenima, a ipak tako daleko u našoj svakodnevnoj stvarnosti.

Isto tako prepoznajemo dodir neba što je dominikanska obitelj dobila dva nova sveca; Giorgia Frassatija i Bartola Longa. Obojica su bili dominikanski trećoredci. Potom, naša je kongregacija bogatija za jednu novakinju, s. Ozanu. I u mnogim drugim stvarima vidimo trajnu Božju prisutnost i njegov zov da mu se pridružimo u osvajanju duša za nebo. Neka nas u toj avanturi trajno prati božićna radost i blagoslov koji ćemo onda spontano i velikodušno dijeliti sa svima koje susrećemo.

Obiljem takvih radosti i blagoslova bila vam puna 2026.

Urednica

– DILEXI TE –

prva apostolska pobudnica pape Lava XIV

“Dilexi te” (*Ljubio sam vas*) je prva apostolska pobudnica pape Lava XIV., objavljena 9. listopada 2025. Usredotočena na Kristovu posebnu ljubav prema siromašnima i poziv Crkvi da obnovi svoju solidarnost s marginaliziranim, pismo poziva sve kršćane da žive vjeru koja je i suosjećajna i transformativna. Naslov dokumenta podsjeća na četvrtu i posljednju encikliku njegova prethodnika pape Franje, *Dilexit nos*, “O ljudskoj i božanskoj ljubavi Srca Isusa Krista,” od 24. listopada 2024. godine.

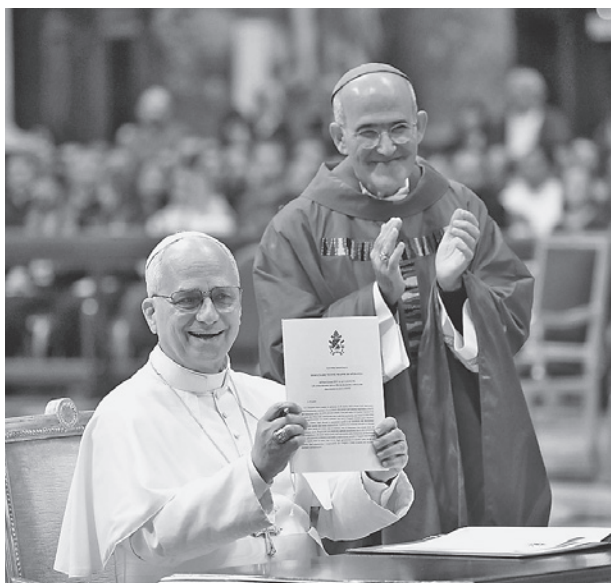
Glavni naglasci pobudnice

“Dilexi te.” Kristova ljubav postaje tijelom u ljubavi prema siromašnima, shvaćenoj kao briga o bolesnima; borba protiv ropstva; zaštita žena žrtava nasilja; pravo na obrazovanje; potpora migrantima; milostinja; jednakost. Papa Lav XIV. potpisuje svoju prvu apostolsku pobudnicu, tekst sa 121 točkom koji ističe učiteljstvo Crkve o siromašnima tijekom posljednjih 150 godina. Tim dokumentom, potpisanim 4. listopada, na blagdan svetoga Franje Asiškog, papa augustinac, slijedi stope svojih prethodnika: Ivana XXIII. s *Mater et Magistra*; Pavla VI. i *Populorum Progressio*; Ivana Pavla II., koji je učvrstio “povlašteni odnos Crkve sa siromašnima”; Benedikta XVI. i *Caritas in veritate*; pape Franje, koji je brigu “za” i “sa” siromašnima učinio jednim od temelja svojega pontifikata.

Djelo koje je započeo papa Franjo, te ponovno pokrenuo papa Lav

Upravo je papa Franjo započeo rad na toj apostolskoj pobudnici prije smrti. Kao i kod *Lumen Fidei* Benedikta XVI. iz 2013. godine, i ovaj put nasljednik dovršava djelo koje je nastavak posljednje enciklike argentinskog pape o Srcu Isusovu *Dilexit Nos*. Jer snažna je “povezanost” između Božje ljubavi i ljubavi prema siromašnima: preko njih “Bog nam još ima što reći”, napominje papa Lav.

Na ranjenim licima siromašnih nalazimo utisnutu patnju nevinih (9)

“Lica” siromaštva

Brojne su ideje za djelovanje i promišljanje u pobudnici Roberta Francisa Prevosta, u kojoj se analiziraju “lica” siromaštva. Siromaštva “onih koji nemaju materijalna sredstva za život,” “onih koji su društveno marginalizirani”; “moralnoga,” “duhovnoga” i “kulturnoga” siromaštva (9). Zatim brojnih novih, “suptilnijih i opasnijih” oblika siromaštva (10), koji idu usporedo s gospodarskim pravilima koja su povećala bogatstvo, ali ne i pravednost.

Nedostatak pravednosti korijen je društvenih zala (94).

Gospodarstvo koje ubija i kultura koja odbacuje

S tog gledišta, papa Lav XIV. izražava zadovoljstvo činjenicom da su Ujedinjeni narodi postavili iskorjenjivanje siromaštva kao jedan od Milenijskih ciljeva.” Međutim, put je još dug, posebno u doba u kojemu dominira “diktatura gospodarstva koje ubija” (92) i ustraje kultura odbacivanja koja “ravnodušno tolerira da milijuni ljudi umiru od gladi ili preživljavaju u uvjetima nedostojnima ljudskog bića” (11).

Zapravo, ljudska prava nisu jednaka za sve (94).

Ono na što Papa potiče jest “promjena mentaliteta”, kako bi se dostojanstvo svake ljudske osobe “poštovalo sada, a ne sutra”.

Prihvat migranata

Papa Lav XIV. mnogo prostora posvećuje i temi migracija, počevši od slike malog Alana Kurdijskog, sirijskog dječaka čija je fotografija na plaži, obišla cijeli svijet. Nažalost, piše, “slični događaji postaju sve beznačajniji poput beznačajnih vijesti” (11). Istodobno, Papa podsjeća na rad Crkve s migrantima. *Crkva, poput majke, hodi s onima koji hodaju. Gdje svijet vidi prijetnje, ona vidi djecu; gdje se grade zidovi, ona gradi mostove... Zna da je u svakom odbijenom migrantu sâm Krist koji kuca na vrata zajednice (75).*

O migrantima, Robert Prevost usvaja poznata “četiri glagola” pape Franje: “Primiti, zaštititi, promicati, integrirati.” Od pape Franje posuđuje također definiciju siromašnih kao “učitelja Evanđelja.” *Služenje siromašnima nije gesta koju valja činiti “odozgo prema dolje,” nego susret među jednakima (79).*

Ideologije, obmanjujuće politike, ravnodušnost

Petrov nasljednik potom opisuje “dvostruko siromašnima” žene koje pate zbog “isključenosti, zlostavljanja i nasilja” (12). I ocrta duboko razmišljanje o samim uzrocima siromaštva: “Siromašni ne postoje slučajno ili zbog slijepe i gorke sudbine. Još manje je siromaštvo, za većinu njih, izbor. Pa ipak, još uvijek ima onih koji se usuđuju to tvrditi, pokazujući sljepoću i okrutnost” (14). Katkada, primjećuje, sami kršćani dopuštaju da ih “zaraze stavovi obilježeni svjetovnim ideologijama ili političkim i gospodarskim orijentacijama koje vode do nepravednih generalizacija i obmanjujućih zaključaka”. Ima, naime, onih koji misle “da bi se samo vlasti

trebale brinuti o njima ili da bi bilo bolje ostaviti ih u siromaštvu i poučiti ih raditi” (114). Simptom je toga činjenica da se milostinja rijetko prakticira i često prezire (115). “Kao kršćani, ne odustajmo od milostinje”, Papin je poticaj.

Moramo prakticirati milostinju kako bismo dotaknuli trpeće tijelo siromašnih (119).

U nekim kršćanskim skupinama, primjećuje papa Lav, uopće nema zauzimanja za najugroženije (112). Budite oprezni, upozorava, jer “postoji neraskidiva veza između naše vjere i siromašnih” (36). Opasnost je, dakle, “raspad” ili “duhovna svjetovnost” (113).

Svjedočanstvo svetih, blaženih i redovničkih redova

Kao protuteža toj ravnodušnosti, postoji svijet svetih, blaženih i misionara. Papa citira svetoga Franju Asiškoga, Majku Tereziju, svetog Augustina – koji je govorio: “Tko kaže da ljubi Boga i nema suosjećanja za potrebite, laže” (45) – i brojne druge. Potom podsjeća na rad redovničkih redova za bolesne, za prihvat siročadi, udovice i prosjaka te za oslobađanje žrtava ropstva.

Tradicija tih redova nije završila. Naprotiv, nadahnula je nove oblike djelovanja u odnosu na moderne oblike ropstva: trgovinom ljudima, prisilnim radom, seksualnim iskorištavanjem, raznim oblicima ovisnosti. Kršćanska ljubav, kada se utjelovi, postaje oslobađajuća (61)

“Glas” koji budi i osuđuje

U pobudnici, Papa ističe i važnost obrazovanja siromašnih: to je “dužnost”, a ne usluga. Spominje borbu narodnih pokreta koje vode *leaderi* “često sumnjičeni, pa čak i progonjeni” (80) te se na kraju obraća cijelom Božjem narodu, tražeći da “učini da se čuje, iako na različite načine, glas koji budi, koji razotkriva, koji se izlaže čak i uz rizik da izgleda *glupo*”.

Strukture nepravde valja prepoznati i uništiti snagom dobra (97).

Potrebno je da “svi dopustimo da nas siromašni evangeliziraju”, potiče na kraju papa Lav XIV. (102): oni nisu samo “društveni problem” nego “samo središte Crkve” (111).

Izvor: Bitno.net

Dominikanski red pozdravlja prvi veliki dokument pape Lava

Učitelj Reda propovjednika, Gerard Francisco Timoner III., OP, rekao je da dokument *Dilexi te*, ističe teme koje su središnje za dominikanski život: evanđeosko siromaštvo, integritet i vjerodostojnost.

“Posljednje riječi svetog Dominika bile su: ‘Moja predraga braćo, ovo vam ostavljam kao baštinu koju trebate posjedovati po pravu nasljedstva, moja djeco: imajte ljubavi, čuvajte poniznost i posjedujte dragovoljno siromaštvo.’ (Libellus),” podsjetio je učitelj Reda.

“Izraz ‘posjedovati siromaštvo’ zvuči kao proturječje! Kako netko može ‘posjedovati’ ono što znači ‘neposjedovanje’, ili ‘vlasništvo nad odricanjem od vlasništva’? Evanđeosko siromaštvo ne znači bijedu. ‘Sjetite se kako je Gospodin Isus bio darežljiv: premda bogat, radi vas je postao siromašan da vas njegovim siromaštvom obogati’ (2 Kor 8,9). Evanđeosko, odnosno dragovoljno siromaštvo znači biti slobodan od navezanosti. Za sv. Dominika i

sv. Franju dragovoljno siromaštvo je svjestan izbor jednostavnog života, života s manje potreba, kako bi se bilo slobodnije slijediti Krista. Dominikove posljednje riječi o 'posjedovanju dragovoljnog siromaštva' zapravo znače 'vlastništvo nad vlastitom slobodom od posjedovanja stvari'."

Nastavio je:

"To je ona sloboda koju Isus zahtijeva od onih koji su pozvani naviještati Radosnu vijest: 'Ne nosite ni zlata, ni srebra, ni bakra u pojasima, ni torbe za put, ni druge haljine, ni obuće, ni štapa. Jer radnik zaslužuje svoju hranu.' (Mt 10,7–10). Radi se o 'putovanju laganim tere- tom' kako bismo se mogli usredotočiti na jedini zadatak koji je važan – naviještanje Evan- đelja. To je ista radikalnost koju Isus traži i od nas danas."

Poziv na "svjedoke integriteta"

Papa Lav u svojoj pobudnici ističe da "Istina treba svjedoke integriteta". Za brata Gerarda, taj zahtjev izravno se odnosi na dominikanski poziv. "Integritet (od lat. *integer*, što znači 'cjelovit') znači cjelovitost ili potpunost. Suprotno od toga je razlomljenost, dvoličnost, podijeljenost. Integritet znači sukladnost riječi i djela," objasnio je.

'Primi Evanđelje Kristovo, čiji si glasnik postao. Vjeruj ono što čitaš, naučavaj ono što vjeruješ i živi ono što naučavaš.' To su riječi koje se upućuju novozaređenom đakonu. To su iste riječi koje svaki propovjednik Evanđelja mora uzeti k srcu. Svjedočiti Istinu s integritetom znači propovijedati Krista vlastitim životom."

Brat Gerard također je podsjetio na početke Reda:

"Jednom sam pročitao: 'Dominik je slijedio Krista propovjednika koji je bio siromašan; Franjo je slijedio siromašnog Krista koji je propovijedao.' Iako su naglasci bili različiti, obojica su Krista slijedila na radikalni način."

Namjerno siromaštvo kao solidarnost

Osvrćući se na današnje vrijeme, brat Gerard rekao je da se siromaštvo mora razumjeti kao **solidarnost i zajedništvo**.

"Biblijski znanstvenik Jerome Murphy-O'Connor, OP, tvrdio je da je bit zavjeta siromaštva – dijeljenje. Time se naglasak dragovoljnog siromaštva premješta s odnosa prema materijalnim stvarima (potrošačkim navikama, materijalizmu) na odnos prema drugim osobama. U tom svjetlu, siromaštvo nije samo ono čega se odričemo, nego način na koji živimo u solidarnosti i zajedništvu s drugima."

"Primijećeno je da se u Starom zavjetu prisutnost siromaštva promatra kao praktično poricanje saveznog bratstva i sestrinstva. To razumijevanje proizlazi iz obećanja iz Ponovljenog zakona 15,4: 'Neće biti siromašnoga među vama.' Drugim riječima, istinska vjernost savezu s Bogom uključuje zajedničku odgovornost za dostojanstvo i dobrobit svih."

Na kraju je podsjetio na naslov koji je sveti Dominik sam odabrao:

"Sjećamo se, naravno, primjera našeg utemeljitelja koji je želio biti nazivan 'brat Dominik'. Taj naizgled skroman naziv zapravo je vrlo teološki jer 'propovijeda' i upućuje na nadolazeće Kraljevstvo Božje u kojem su svi 'braća' i 'sestre', jer postoji samo jedan Otac na nebesima koji se brine za sve naše potrebe."

Nekoliko tjedana nakon što je Red zajedno s Crkvom proslavio **kanonizaciju svetog Piera Giorgia Frassatija** – mladog laika dominikanca poznatog po radikalnoj ljubavi prema bližnjima – Učitelj je primijetio da su Papine riječi došle u pravi trenutak za cijelu dominikansku obitelj. "Sveti Otac poziva cijelu Crkvu da živi s onom istom slobodom i radošću koja je obilježila Dominika, Franju i Piera Giorgia. To je duh 'Dilexi te' i to je poslanje Reda propovjednika danas."

Preuzeto sa službene stranice Reda propovjednika:

<https://www.op.org/dominican-order-welcomes-pope-leos-first-major-document/>

ZAGREBAČKA NADBISKUPIJA DOBILA DVA NOVA BISKUPA

Papa Lav XIV. imenovao je pomoćnim biskupima Zagrebačke nadbiskupije prečasnog Marka Kovača, biskupskog vikara i kancelara Nadbiskupskog duhovnog stola, i prečasnog Vladu Razuma, rektora Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu, priopćila je u ponedjeljak 17. studenoga 2025. u podne Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj.

VLADO RAZUM rođen je 19. studenoga 1960. u Župi Svetog Martina pod Okićem u Zagrebačkoj nadbiskupiji.

Nakon završene osnovne škole, preč. Razum je pohađao srednju školu u Novom Zagrebu, a potom i Geodetski fakultet, na kojem je diplomirao 1985. godine. Tijekom tog razdoblja sazrela je njegova odluka da krene svećeničkim putem te se upisuje u Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište u Zagrebu i započinje studij filozofije i teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu, na kojem je diplomirao 1992. godine. Za đakona je zaređen 11. listopada 1992., a za svećenika 27. lipnja 1993.

Prihvaćajući imenovanje, novoimenovani biskup mons. Vlado Razum se ukratko obratio nazočnima: "Iako nisam mislio da ću morati voditi korespondenciju sa Svetim Ocem u ovoj dobi svoga svećeničkog života, zahvaljujem mu na iskazanom povjerenju i obećavam

mu svoju sinovsku poslušnost i odanost." – istaknuo je mons. Razum, dosadašnji rektor Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu, i pritom dodao: "Promišljajući ovih dana o ovoj novoj zadaći na srcu su mi oni koji se pripremaju za svoje poslanje. Često govorimo o Božjoj volji za njihov život. Smatrao sam kako bih iznevjerio sve ono što smo zajedno gradili i na što smo ih poticali. Drago mi je da u ovom koraku prema biskupstvu nisam sam. Ovaj trenutak dijelim s našim kancelarom Markom. I do sada smo, posebno ove godine, mnogo toga dijelili. Neka se naše bratstvo nastavi i dalje u zajedništvu i suradnji."

MARKO KOVAČ rođen je 10. siječnja 1981. u Zagrebu. Kršten je 15. ožujka 1981. u župnoj crkvi sv. Josipa na zagrebačkoj Trešnjevci, gdje je 7. listopada 1995. primio i sakrament svete potvrde.

Odrastao je na Trešnjevci, pohađao je osnovnu školu od 1987. do 1995. godine, a potom nastavio školovanje u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu kao vanjski učenik (1995.–1999.), gdje je 1999. položio maturu. Iste godine stupio je u Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište te započeo studij filozofije i teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Nakon dvije godine studija, 2001. poslan je u Rim, gdje je nastavio formaciju na Papinskom sveučilištu Gregoriana, boraveći u kolegiju Germanicum et Hungaricum. Dana 24. lipnja 2004. stekao je bakalaureat te se potom vratio u Hrvatsku. Za đakona je zaređen 18. lipnja 2005., a za svećenika 17. lipnja 2006. godine.

Prihvaćajući imenovanje, novoimenovani biskup mons. Marko Kovač kazao je: “u ozračju maločas objavljenog imenovanja, u srcu mi se javljaju raznoliki osjećaji i promišljanja, a ponajviše izranja svijest o vlastitoj nedostojnosti i krhkosti, prije svega iskreno zahvaljujem Svetome Ocu Lavu XIV., na velikom izražaju povjerenja. Premda ne dohvaćam razloge, pouzdajem se da Gospodin zna što čini i želim ovo imenovanje prihvatiti ponajprije kao poziv.” – rekao je mons. Kovač, te dodao: “U Božjoj se providnosti ono događa nakon Svjetskog dana siromaha, a uoči Dana sjećanja

na žrtve Domovinskog rata i Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje. Poticaj mi je to na jačanje zahvalnosti, na poniznost, kao i na svakodnevno osvješćivanje prolaznosti života, prolaznosti u kojoj smo pozvani pronicati u Božju objavu i truditi se odgovorno živjeti Evanđelje u svjetlu nauka Crkve. Jer Crkva, kojoj je Krist Gospodin – “kojega priznajemo svojim jedinim Gospodarom i Vladarom”, da se poslužim riječima bl. Alojzija Stepinca prigodom otvorenja moje rodne župe – povjerio poklad vjere, ima dužnost i prirođeno pravo da uz pomoć Duha Svetoga, neovisno o bilo kojoj ljudskoj vlasti, objavljenu istinu sveto čuva, dublje istražuje, vjerno naviješta i tumači te propovijeda evanđelje svim narodima.” – poručio je mons. Kovač.

Biskupsko ređenje novoimenovanih pomoćnih biskupa održat će se na blagdan svetoga Ivana Bosca, u subotu, 31. siječnja 2026. godine.

DREVNA MARIJANSKA ANTIFONA

‘POD OBRANU SE TVOJU UTJEČEMO...’

– o najstarijoj molitvi Blaženoj Djevici Mariji –

“Pobožnost Crkve prema Blaženoj Djevici svojstvena je kršćanskom kultu. Crkva opravdano posebnim štovanjem časti Blaženu Djevicu. Doista, već od najstarijih vremena Blažena se Djevica časti pod nazivom ‘Bogorodica,’ pod zaštitu koje se vjernici molitvom utječu u svim pogiblima i potrebama,” kazuje nam Katekizam Katoličke Crkve.

Među mnoštvom primjera koji dokazuju kako kršćanska pobožnost prema Blaženoj

Djevici Mariji nije srednjovjekovna umotvorina (među kojima su na prvome mjestu Efeški i Kalcedonski sabor – 5. st.), posebno mjesto zauzima drevni marijanski himan odnosno antifona “Sub tuum praesidium” – “Pod obranu se tvoju utječemo,” nastala u 3. stoljeću (oko 250. godine).

Ova najstarija marijanska antifona očuvana je u cijelosti do dana današnjega, a njezin najstariji zapis pronađen je na početku 20. stoljeća na jednom starom egipatskom papirusu. Poznata antifona obično se navodi kao prva dokumentirana potvrda Marijina kulta u starini. Zaziv ističe Marijinu bogomajčinsku ulogu, a pretpostavlja se kako je prvotno zaživio u koptskoj liturgiji, odakle se proširio po čitavoj Crkvi.

Katolici su tu molitvu ubrzo preuzeli i usvojili, posebno zaslugom benediktinaca, a napose cistercita i njihova najistaknutijeg predvodnika, sv. Bernarda, opata.

Kao i drugi liturgijski tekstovi, i ova drevna molitva odlikuje se uzvišenom jednostavnošću, jasnoćom izričaja, ali i spontanošću. U tekstu prepoznavamo nekoliko biblijskih referenci među kojima je i naslov “blagoslovljena,” prema Elizabetinom pozdravu iz Lukina evanđelja: “Blagoslovljena ti među ženama” (Lk 1, 42).

Važno je primijetiti kako se egipatski kršćani izravno utječu zagovoru Blažene Djevice Marije i traže njezinu zaštitu, pogođeni između ostalog i progonima rimskih careva. Prvi su kršćani vrlo rano prepoznali snagu Marijina zagovora i molili njezinu pomoć.

Molitva sadrži tri temeljne vjerske istine:

1. Marijino odabranje od Boga (blagoslovljena)
2. Marijino trajno djevičanstvo (Djevica slavna)
3. Marijino bogomajčinstvo (Bogorodica)

Naslov Bogorodice, koji ova drevna antifona pridaje Blaženoj Djevici Mariji “temeljni je naziv pod kojim zajednica vjernika, mogli bismo reći, oduvijek časti Blaženu Djevicu. On dobro izriče Marijino poslanje u povijesti spasenja... Iz naslova Bogorodice izvode se svi drugi naslovi kojima Crkva časti Blaženu Djevicu”, tumači papa Benedikt XVI. nastavljajući kako “iz njezina temeljnog poslanja da bude Majka Otkupiteljeva” proizlazi i njezino “jedinostveno i neponovljivo mjesto” u zajednici vjernika. “Upravo kao takva, Marija je i Majka mističnoga Tijela Kristova, to jest Crkve, a upravo jer je Majka Crkve, Djevica je i Majka svakome od nas koji smo udovi mističnoga Tijela Kristova.”

Antifona postoji u različitim oblicima. Osim grčkog (bizantskog) oblika, nalazimo ju u koptskom, sirsom, armenskom i latinskom obliku. U latinskom obliku molitvu pronalazimo u rimskom i ambrozijanskom obredu koji se djelomično razlikuju, budući da rimski potječe

izravno iz izvorne koptske verzije, dok ambrozijanska verzija više ovisi o bizantskom obliku.

Na kraju, moleći ovu drevnu antifonu, “povjermimo se Njoj da vodi naše korake ovim novim vremenskim razdobljem koje nam Gospodin daruje da proživimo, te da nam pomogne da budemo istinski prijatelji njezina Sina i odvažni graditelji njegova Kraljevstva u svijetu.”

*Pod obranu se Tvoju utječemo, sveta Bogorodice.
Ne odbij nam molbe u potrebama našim,
nego nas od svih pogibli vazda oslobodi
Djevice slavna i blagoslovljena.*

Dodatak:

*Gospođo naša, Posrednice naša,
Zagovornice naša!*

*Sa svojim nas Sinom pomiri,
svojemu nas Sinu preporuči,
svojemu nas Sinu izruči. Amen.*

Miodrag Vojvodić (Bitno.net,)

SVETI BARTOL LONGO – PROMICATELJ KRUNICE dominikanski trećoredac

U nedjelju 19. listopada 2025. papa Lav XIV. Proglasio je svetim osnivača pompejskog svetišta Kraljice svete krunice, Bartola Longa. Bartol je bio dominikanski trećoredac.

Bartol Longo rođen je 10. veljače 1841. u Latianu (Brindisi), u Italiji, od oca Bartola i majke Antonije rođ. Luparelli. Otac je po zanimanju bio liječnik, ali je više pažnje posvećivao svom velikom imanju, dok se majka brinula za djecu i za sve ostalo po kući. Bila je to poznata, kršćanska obitelj, koja je živjela svoju vjeru. Imali su dva sina, Bartola i Alcestea i kćer Rožu. Sinove su poslali na studij, a kćer je, prema tadašnjem običaju, trebala ostati u kući i bit će im važno kome će je dati za udaju.

Bili su dobro stojeći, imali su čak i sluge koje su za njih radile. Zato su i mogli školovati svoje sinove u čuvenim koledima.

Vrijeme studija je proteklo uglavnom dobro. Tu je imao prigodu razviti svoje intelektualne sposobnosti, ali nadasve učvrstiti svoju pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji. Njoj je u čast znao često moliti krunicu. Nakon što je

1858. stekao učiteljsku stručnu spremu (osnove gramatike), napustio je ovu ustanovu.

Kao sin relativno bogate obitelji, mladi se Bartol mogao posvetiti daljnjem studiju slobodnog umijeća: plesa, glazbe, glume. No, ipak se odlučio na privatni, viši studij, i tu je diplomirao.

Nakon toga je upisao drugi studij, prava, na Kraljevskom sveučilištu u Napulju, kako bi dobio visoku stručnu spremu. Iako su mu roditelji bili predani vjernici, nakon smrti majke Bartol se tu počeo udaljavati od Boga. Napulj je tada bio poznat po svojoj liberalnoj ideologiji koja je dala prostor brojnim zastranjenjima. Posebno se isticao anti- klerikalizam. Brojni su se profesori otvoreno izjašnjavali protiv kršćanstva. I tako se Bartol opasno približio stanju u kojem mu je vjera potpuno utrnula. Uživao je slušati protucrkvene i protukatoličke profesore, iz humanističkih znanosti, kao što je bio Augusto Vera, Bertrand Panika i Luigi Settembrini. Potvrdu njihova iskrivljenog nauka Bartol je našao kod spiritista, odnosno, sotonista, s kojima se tada povezao. Oni su u to vrijeme bili veoma rašireni u Napulju. Bila je to teška sotoniska zamka u koju je upao i koja ga je vukla

sve dublje u ponor zla. Za nepune dvije godine, toliko je bio opsjednut njihovim zlom, da je pristao biti sotonski “svećenik”. Zadatak mu je bio obavljati razne sotonske obrede, s kojima se javno, na najbestidniji način izruguje katoličanstvo i sve što je s njim povezano. Gdje god je mogao blatio je Crkvu i udaljavao ljude od nje.

Međutim, njegovo su sotonsko djelovanje neprestano pratile strahovite psihičke krize koje su ga dovodile do ludila. Iz tog teškog stanja spasio se zahvaljujući prijateljstvu s profesorom Vincenzom Pepeom, istinskom kršćaninom, koji ga je odveo fr. Albertu Radenteu, učenom i svetom dominikanskom redovniku, koji mu je pomogao otkriti pravu istinu o Bogu i o njemu samome. Nakon dugog razgovora, studija, molitve i velike ispovijedi, Bartolo je ponovno primljen u sakramentalni život Katoličke Crkve. Osjeća sve više potrebu za duhovnim životom. O. Albert mu je ponudio jedno učinkovito sredstvo koje će mu u tome pomoći. U dominikanskom se, naime, redu velika pozornost daje molitvi svete krunice. Stoga mu je o. Albert, među ostalim, citirao riječi koje je Gospa, u jednom viđenju, rekla sv. Dominiku: “Ako netko traži spasenje, neka širi molitvu krunice i sigurno neće propasti”. Dakle “ako se želiš spasiti, širi pobožnost krunice. Gospa ti to obećava, ponovio mu je o. Albert.” Bartol je to prihvatio dušom i srcem. Od tog je trenutka neumorno širio pobožnost Gospe od Ružarija. Na savjet nolskog biskupa, odlučio je izgraditi novu crkvu posvećenu Gospi od Ružarija, koja će postati svjetski poznato svetište. Također je pisao i širio pobožnu praksu “Petnaest subota” krunice. Osnovao je novine “Il Rosario e la Nuova Pompei” (“Krunica i novi Pompeji”). Zahvaljujući tim izdanjima, oko nove crkve niknuo je pravi grad, s kućama za radnike, kao brojnim poslovnim i humanitarnim objektima.

Prvo svečano priznanje za Longovo svestrano djelovanje u Pompejima bila je njegova beatifikacija od strane pape Ivana Pavla II. 26. listopada 1980. Gotovo četrdeset pet godina kasnije, 25. veljače 2025., papa Franjo odobrio je i njegovu kanonizaciju. Svetim ga je proglasio

njegov nasljednik papa Lav XIV. 19. listopada 2025.

I za kraj, vratimo se Bartolovoj pobožnosti prema Blaženoj Djevici Mariji koju je je gajio od svoga djetinjstva. Zsigurno ga je Gospa čuvala u burnim godinama života i dovela natrag

svome Sinu. S pravom kaže drevna molitva, *Spomeni se, o predobrostiva Djevice Marijo kako se nije nikada čulo da si ikoga zapustila koji se k tebi u zaštitu utekao, tvoju pomoć zaprosio...*

“Ako širiš krunicu, bit ćeš spašen!”

(više o Bartolu Longo vidi u AM 1/2015.)

Pismo Učitelja Reda o kanonizaciji Bartola Longa

Svim provincijalima i viceprovincijalima,
Svim članovima Dominikanske obitelji

Draga braćo i sestre,

Sa zahvalnošću Bogu, Darovatelju svih dobara, Dominikanska obitelj raduje se danas kanonizaciji našeg brata Bartola Longa (rođen u Latianu, Italija, 10. veljače 1841., a preminuo u Pompejima, Italija, 5. listopada 1926.). U Apostolskom pismu *Rosarium Virginis Mariae*, sveti Ivan Pavao II. je priznao da je “cijelim svojim životnim djelom, a osobito prakticiranjem *Petnaest subota*, Bartolo Longo promicao kristocentrično i kontemplativno srce krunice, a velik poticaj i podršku dobio je od Leona XIII., *Pape Krunice*”. Providonosno, papa Leon XIV. predvodio je njegovu kanonizaciju danas, unutar Jubilarne godine.

Bartolo Longo bio je član dominikanskog laikata, kojeg su pape Ivan Pavao II., Benedikt XVI. i Franjo nazivali *Apostolom Krunice*. Bartolo je propovijedao o važnosti krunice u našem putu prema svetosti života: “Baš kao što se dva prijatelja, često u zajedničkom društvu, sklona

razvijati slične navike, tako i mi, držeći poznat razgovor s Isusom i Blaženom Djevicom, meditiranjem o otajstvima krunice i živeći isti život u Svetoj Pričesti, možemo, u mjeri svoje poniznosti, postati slični njima i učiti od tih vrhunskih uzora život poniznosti, siromaštva, skrivenosti, strpljenja i savršenstva.”

Tijekom svoje hodočašća u Pontifikalno svetište u Pompejima, papa Benedikt priznao je “apostolsku dimenziju Krunice, dimenziju koju je blaženi Bartolo Longo intenzivno živio, crpeći nadahnuće iz nje za provođenje na ovoj zemlji mnogih dobrotvornih inicijativa i djela ljudske i društvene promidžbe”. Bartolo je 1887. godine osnovao sirotište, 1892. institut za sinove zatvorenika, a 1922. institut za kćeri zatvorenika. U Bartolu vidimo ostvarenje želje našeg Svetog Oca da “svi kršćani spoznaju blisku povezanost između Kristove ljubavi i njegova poziva da se skrbi za siromašne” (*Dilexi te*, 3).

U ovoj Jubilarnoj godini, Dominikanska obitelj blagoslovljena je s dva nova svetca, svetim Pierom Gjorgiom Frassatijem i svetim Bartolom Longom. Zaista, propovijedanje Evandjelja na različite načine, prema različitim životnim stanjima unutar naše Obitelji – braća, sestre, apostolske sestre, laičke i svećeničke bratovštine – istinski je put prema svetosti. Neka svi sveti muškarci i žene našeg Reda zagovaraju pred Gospodinom za cijelu Dominikansku obitelj.

fr. Gerard Francisco Timoner III, OP
Učitelj Reda

(Preuzeto sa službene stranice Reda)

RAZMATRANJE O POBOŽNOSTI ANĐELU ČUVARU

Budimo stoga pobožni i zahvalni takvim čuvarima

(sv. Bernard)

Jer anđelima svojim zapovjedi da te čuvaju na svim putima tvojim (Ps 91,11). Neka hvale Gospodina za milosrđe njegovo i za čudesu njegova iskazana sinovima ljudskim. Neka hvale i govore među narodima da je Gospodin učinio velika djela na njima. Gospodine, što je čovjek da mu se objavljuješ? Ili da mu primičeš srce svoje? Srce mu primičeš, za nj se brineš, o njemu se staraš. Napokon, šalješ mu svoga Jedinorođenca, ulijevaš svoga Duha, čak i svoje lice obećavaš. I da ne bi štogod nedostajalo na nebu u vezi s djelom brige o nama, radi nas

šalješ na službu one blažene duhove, određuješ ih nama za čuvare, zapovijedaš da nam budu vode. Jer anđelima svojim zapovjedi da te čuvaju na svim putima tvojim. Koliko bi samo trebale ove riječi uliti po štovanja, potaknuti pobožnost, donijeti pouzdanja! Poštovanje poradi prisutnosti, pobožnost radi dobrohotnosti, pouzdanje zbog čuvanja. Prema tome, prisutni su. Tebi su prisutni; ne samo s tobom, već za te. Tu su da štite; tu su da budu od koristi. On je doduše naredio, ali ni njima, koji ga s tolikom ljubavlju slušaju i nama pritječu u pomoć u tolikoj potrebi, ne smijemo biti nezahvalni.

Budimo stoga pobožni i zahvalni takvim čuvarima. Uzvratimo im ljubav, častimo ih koliko možemo, koliko moramo. Ipak, neka se sva naša ljubav i naše čašćenje vine onom od koga sve dolazi i anđelima i nama; onom od koga dolazi milost da možemo častiti i ljubiti, da budemo ljubljeni i čašćeni.

Stoga, braćo, u njemu ljubimo srdačno njegove anđele kao naše buduće subaštinike, a sada od Oca postavljene upravnike i skrbnike i kao nama pretpostavljene. Sad smo naime sinovi Božji, iako se to još ne očituje, te smo kao mala djeca pod upraviteljima i starateljima i kao da se zasad nimalo ne razlikujemo od slugu. Uostalom, makar smo tako nejaki, makar nam predstoji tako dugačak put, ali ne samo dugačak već i opasan, čega da se bojimo uz takve čuvare? One koji nas čuvaju na svim putovima našim niti što može nadjačati niti zavesti, a još bi manje oni mogli odvesti na stranputicu. Vjerni su, razboriti su, moćni su: čega se strašiti? Samo idimo za njima, njih se držimo i boravimo u Božjoj zaštiti.

Terasa kuće matice sestara dominikanki na Korčuli

DUHOVNI RAST BL. OZANE

Prikazan u zornoj slici

(Objavljeno u časopisu *Brat Franjo*, br. 4 1977.)

OZANA: (*ponesena ljepotama koje ju okružuju, u zanosu glasno misli*)

Raspjevao se kamen na dragom mi kršu, rasijale se zvijezde na nebeskom plavetnilu, svi cvjetovi rastvorili svoja srca nudeći u svojim peharima bijelo sunčano mlijeko, u množini bućućih boja zelene makije natječu se sa prostranom travom koja se budi iz noćnoga sna... Drage moje ovčice, i vi ste lijepe, vaša bjelina baš ovdje pristaje. Duša bi moja htjela sve ove ljepote zagrliti jednim zagrljajem ... ! Tolikim ste me miljem opojili! (Raširi ruke u zanosnom pitanju.) Što je to što je ispunilo moju dušu nečim neopisivim?

KOR SESTARA: **Odsjev Božje Ljepote** (kao jeka produžuju) **Lje-po-te ...**

OZANA: (uvijek u zanosu) i sve oko mene je u skladu: i životinje imaju svoje rupe, i ptice svoja gnijezda, i potoci svoja korita, i ribe svoje kućice od vode ... sve, sve ima ono što mu treba za život, ono čime naš razum staje pred zakonitošću u prirodi?

KOR SESTARA: **Odsjev Božje Mudrosti**, (kao jeka) **Mu-dro-sti ...**

OZANA: (dalje tone u misterij prirode) Iz zemlje niče razno bilje: trava kojom se moje ovce hrane, povrće kojim se hrane ljudi, i raznovrsno voće, bogatstvo ruda, mnogobrojne životinje koje pomažu ljudima, a neke od njih pružaju čovjeku hranu za održavanje života... Tko je taj koji je obdario prirodu tolikim dobrima? Koji je svemu što je stvoreno dao mogućnost da živi, da se razvija?

ZBOR SESTARA: **Odsjev Božje dobrote**. (kao jeka) **Do-bro-te**

SAMO JEDAN (izraziti) GLAS: I bijela, lijepa duša mlade pastirice ponesena zanosom **Ljepote, Mudrosti i Dobrote** ide još dalje. Hiti za novim spoznajama:

ZBOR SESTARA: (mijenjajući se po grupama) **Kotor ... Kotor ... Kotor!**

SAMO JEDAN GLAS: Preskače litice, gazi livade, probija se kroz guste i oštre makije crnogorskog krša kojim ranjava bose noge.

M. Jakubin: Svetište sv. Josipa, Karlovac

ZBOR SESTARA: "Vidi joj se, mrijet joj se neće, Al' jest nešto što je naprijed kreće ..."

OZANA: (Uzdize ruke pod svodom Kotorske katedrale) Nađoh Te, **o Lijepi, o Mudri, o Dobri**, pod svodovima ovoga Hrama! Gradila ga je ljepota duša naših pređa. Mudrost im je davala smjernice, a Dobrota je oblikovala ovo skladno zdanje ... Odsada, o svemoguću Bože, veliki Stvorče svega što nas okružuje, ova drevna Katedrala bit će odsjev one katedrale koju će sazdati moja duša! Sada već spoznah tri katedrale: **divni svijet prirode**, koji je toliko spoznaja pružio mome umu i srcu, **ovu Katedralu** i milijone ovakvih širom zemlje, **i katedralu moje duše**.

ZBOR SESTARA: **Katedrale duša u kojima stanuje Bog!**

OZANA: O vlebna Katedralo! Pod tvojim svodovima je sazrelo moje zvanje. Tu se moja duša srela sa sakramentalnim Bogom. Tu sam doznala za velikog pjesnika i poklonika Euharistije sv. Tomu Akvinskog. Tu sam se srela s Marijom, Majkom Kristovom, sa sv. Dominikom, sa sv. Katarinom Sijenskom ... Nije onda čudo što mi je ovdje sazrela misao da se posvetim dragom Bogu u dominikanskom redu. **Ovo je Katedrala moga zvanja!** O Dobri, učini da postane općenito – KATEDRALA ZVANJA! Odsada za me postoje samo dvije boje: bijela i crna.

ZBOR SESTARA: **Bijela** – znak čistoće, **crna** – znak pokore, žrtve i odricanja. Davati zadovoljštinu Bogu za svoje i tuđe grijehe.

OZANA: U podnožju onog Križa upoznala sam veličinu patnje; upoznala sam da je dragi Bog toliko ljubio svijet da je poslao svoga Jedinorođenog Sina da ga Križem otkupi!

JEDAN GLAS: I ova velika duša pada do nogu Raspetoga.

OZANA: Jesi li to Ti, **o Lijepi, o Mudri, o Dobri Bože?** Koliko si već vjekova pribijen na tome drvu i ne silaziš? Tko te je tako neljudski izmrcvario, razapeo, ubio?

KRIST: ČOVJEK!

ZBOR SESTARA: **Radi kojega su stvorene sve ljepote u prirodi!**

KRIST: ČOVJEK!

ZBOR SESTARA: Radi kojega sam obogatio Zemlju blagom za život ljudima i životinjama.

KRIST: ČOVJEK!

ZBOR SESTARA: Radi kojega sam postavio sklad u prirodi i dao mu razum da se time okoristi.

KRIST: ČOVJEK!

ZBOR SESTARA: Za čiji spas sam umro ostavljen i zapušten na ovom tvrdom drvu Križa!

OZANA: Kriste, a kada ćeš sići s Križa?

KRIST: Onda kad umre posljednji Adam na Zemlji. Toliko ljubim ljude da ih nikada neću ostaviti i prepustiti ih njihovoj zloći ...

Na križ me je prikovala ljubav!

ZBOR SESTARA: I riječ sv. Pavla – **ludost Križa** – bljesne pred njenim očima duha u svom sjaju!

OZANA: Kriste, "težak je to govor, teško je shvatiti veličinu žrtvujuće ljubavi. Ali, moja je odluka pala: idem za Tobom i odabirem Žrtvu i Ljubav kao glavno obilježje moga budućeg života. Slijedit ću te povučena u Dominikanskom redu, koji je **Red pokore, apostolata, istine**.

ZBOR SESTARA: Odluka je pala. Ozana je u intimnom susretu s Bogom, jasno čula njegov poziv. U Katedralu je ušla Kata Kosić, iz nje je izišla Ozana dominikanka.

OZANA: Evo mojih ramena, o Raspeti, postavi na njih dio Tvoga Križa, moj osobni križ. Odabirem strmi, teški, trnjem posuti put; zatvaram se u malu ćeliju uz crkvu sv. Pavla da Ti mogu slobodnije služiti u tvojoj najmanjoj braći ... Daj mi snage da ponesem svoj križ do svoje osobne Golgote, gdje ću te nas mijana ponovno susresti.

Hoću da te nasljedujem u Žrtvi i Ljubavi

s. Anđelika Prizmić, dominikanka

Drage sestre, danas je moguć brzi protok i dotok vijesti i zbivanja. Vjerujem da smo za sva ova događanja već saznale, no, evo kratke kronike, koja ipak ostaje trajno na papiru.

8. KOLOVOZA – Svetkovina svetog Dominika svečano je proslavljena u svim našim zajednicama. U Korčuli je euharistijsko slavlje predslavio nadbiskup mons. Đuro Hranić, u Šibeniku biskup mons. Tomislav Rogić. U Orebiću je svetu misu slavio fra Branimir Musa. U Zagrebu u samostanu blažene Hozane misu je predslavio župnik vlč. Željko Faltak. U Subotici su trodnevnu pripravu i svečanost na samu svetkovinu vodili dominikanci, mladomisnici, fr. Karlo Luka Kvesić i fr. Kristijan Zelić. Na Škrapama je euharistijsko slavlje predslavio fra Ante Vučković, a u Virju vlč. Ivica Sinanović.

16. KOLOVOZA – Održana je sjednica vrhovnog vijeća u Zagrebu.

24. KOLOVOZA – U samostanu blažene Hozane obilježena 50. obljetnica zavjeta s. Marije Filipović. Zahvalno euharistijsko slavlje predslavio je vlč. Milan Dančuo, župni vikar.

30. KOLOVOZA – Održan je nacionalni susret osoba posvećenog života u Kninu. Svetu misu predslavio je splitsko-makarski nadbiskup mons. Zdenko Križić. Sudjelovalo je 25 naših sestara.

31. KOLOVOZA – U našu zajednicu u Korčuli došla je nova kandidatice, Marina Miše iz Trogira.

3. – 6. RUJNA – S. Ana Begić sudjelovala je na 26. međunarodnom mariološko – marijanskom kongresu u Rimu.

4. RUJNA – Časna majka se oprostila od školskog kolektiva u OŠ Juraj Šizgorić nakon 29 godina vjeroučiteljskog rada.

28. RUJNA – Župa Krista Kralja u Trnju oprostila se od s. Antonije Matić, dugogodišnje orguljašice i katehistice nakon 35 godina njezinog djelovanja u ovoj župi. S. Antonija je premještena u Korčulu.

29. RUJNA – Djeca i djelatnici DV Anđeli čuvari u Korčuli proslavili su Dan vrtića svetom misom koju je predslavio fr. Zvonko Džankić OP. Ujedno je to bio i oproštaj od ravnateljice s. Mihaele Viher, koja je premještena u Zagreb.

1. LISTOPADA – U Korčuli su sestre preuzele nove službe. Dekrete je pročitala č. Majka. S. Antonija Matić imenovana je za prioru, s. Dolores Matić za potprioru, s. Blaženka Rudić za ekonomu, s. Marija Goreti Milanović za kućnu savjetnicu i učiteljicu juniorki, s. Barbara Bagudić za učiteljicu novakinja i kandidatice.

2. LISTOPADA – Svetkovina zaštitnika Kongregacije i samostana u Korčuli proslavljena je svetom misom u 11 sati koju je predslavio župnik don Josip Mudri. S. Marta Marija Šutalo obnovila je privremene zavjete na godinu dana.

3. LISTOPADA – S. Estera Plavša i s. Klara Vrlić proslavile su 60. obljetnicu redovničkih zavjeta. Svečano euharistijsko slavlje na Škrapama predslavio je župnik don Ivan Zovko uz suslavitelja fra Petra Milanovića. Slavlje je uzvešćao župni zbor pod vodstvom s. Pavle i prisustvo sestra i rodbine slavljenica.

6. LISTOPADA – S. Veronika Pavlović započela studij na Institutu Mater Ecclesiae u Rimu.

10. – 12. LISTOPADA – Dani Kongregacije održani su u Ličkom Osiku u župi sv. Josipa,

pod geslom **Moja Kongregacija i ja**. Sestre su se okupile u petak navečer. Na početku je č. Majka uputila pozdravnu riječ. Potom je uslijedila večera i molitva Povečerja. U subotu, nakon jutarnje molitve i euharistijskog slavlja don Goran Antunović je imao prigodni nagovor. Popodne su sestre obilazile obližnja mjesta i uživale u prirodnim ljepotama. Kasno popodne došle su u Otočac, gdje se nastavilo razgovarati o odgovorima iznesenim u anketi *Moja Kongregacija i ja*, nakon što su s. Mirjam, s. Kristijana (pripremljeno od s. Marte) i s. Blaženka iznijele neke točke. U nedjelju su sestre sudjelovale na župnoj misi u Ličkom Osiku, a nakon ručka se razišle u svoje zajednice.

17. – 19. LISTOPADA – Održan je seminar za medicinske sestre koji je vodila s. Mirjam Perić. Susret je održan u Buškom Blatu, a tema je bila *Snaga nade u službi zdravlja*.

10. – 18. LISTOPADA – Hodočašće u Španjolsku organizirali su fr. Jozo Čirko i fr. Petar Galić za članove dominikanske obitelji, te su ponudili nekoliko mjesta i sestrama. Na hodočašće su išle s. Marija Goreti Milanović, s. Marta Turi, s. Zorana Kadić, s. Anđelina Radoš, s. Marta Marija Šutalo i s. Anđela Buzov. Obišli su sva važna mjesta vezana za život sv. Dominika.

2. STUDENOGA – Župnik i župljani Vele Luke organizirali su zahvalu za 40 godina djelovanja s. Tješimire Bešlić u župi. S. Tješimira je kroz 40 godina djelovala kao katehistica, sakristanka i voditeljica dječjeg zbora. Također je obnovila okupljanje Trećeg dominikanskog reda.

3. – 9. STUDENOGA – Časna majka i s. Rahela su išle na hodočašću u Španjolsku i Portugal u organizaciji Šibenske biskupije.

14. STUDENOGA – Održana sjednica vrhovnog vijeća u Korčuli. Dan je završio radosnim događajem. Prije večernje svete mise redovničko odijelo je primila i započela novicijat postulantica Paula Klepić, koja je uzela ime s. **Ozana**.

15. STUDENOGA – U Korčuli je održan Jubilejski dan. Vjernici korčulanskog dekanata hodočastili su u oprosnu crkvu sv. Marka. Okupljanje je bilo u crkvi sv. Antuna u Korčuli. Pripremu za ispovijed imao je don Toma Lučić,

zatim je bila prilika za osobnu ispovijed. Nakon toga vjernici su se uputili u procesiji prema katedrali sv. Marka gdje je uslijedilo euharistijsko slavlje koje je predslavio don Toma sa svećenicima dekanata. Sudjelovao je lijepi broj naših sestara.

18. STUDENOGA – S. Anđela Buzov otišla je u Velu Luku, gdje će se uputiti u praktični dio u drugoj godini novicijata.

5. i 6. PROSINCA – U dominikanskom samostanu i svetištu svetog Križa na otoku Čiovu kod Trogira održan je prvi nacionalni susret dominikanske obitelji u Hrvatskoj. Na susretu je sudjelovalo oko 140 članova laičkih bratstava, te braća dominikanci i sestre dominikanke. S. Dolores Matić održala je predavanje na temu 'Dominikanski laik u Crkvi i svijetu: između kontemplacije i djelovanja'. S. Dolores je prikazala temu kroz primjere dominikanskih svetaca laika te tako dala poticaj kako danas živjeti Dominikovu karizmu.

Sestre na Škrapama, u Splitu, imaju novu e-mail adresu:
dominikankeskrape@gmail.com

Svima želim radostan i čestit Božić, te blagoslovljenu 2026. godinu!

s. Blaženka Rudić, vrh. tajnica

IMENOVANJA

Split, sv. Martin

Priora s. Estera Plavša,
potpriora s. Jasenka Mravak,
ekonoma s. Diana Baćak,
kućna savjetnica s. Terezina Doždor.

Šibenik, Gospa od Ružarija

Priora s. Rahela Rukavina,
potpriora s. Ljubomira Sučić,
ekonoma s. Leonija Bralić.

Korčula

Priora s. Antonija Matić,
potpriora s. Dolores Matić,
ekonoma s. Blaženka Rudić,
kućna savjetnica i učiteljica juniorki
s. Marija Goreti Milanović,
učiteljica novakinja i kandidatice
s. Barbara Bagudić.

Hamburg

Za starješicu je imenovana
s. Janja Martinović.

Subotica

Za starješicu je imenovana
s. Nada Ivanković.

PREMJEŠTAJI

S. Anđelina Radoš
premještena iz Korčule u Šibenik.

S. Antonija Matić
premještena iz Zagreba u Korčulu.

S. Mihaela Viher
premještena iz Korčule u Zagreb.

DUHOVNE VJEŽBE:

ZAGREB

2. – 8. siječnja 2026.
don Ivan Grbešić

ŠIBENIK

21. – 27. lipnja 2026.
fr. Mislav Peček OP

KORČULA

23. – 29. 8. 2026.
kardinal Vinko Puljić

NAŠI POKOJNICI

17. 8. 2025.

Nikola Cetinić, djed s. Veronike Pavlović

4. 9. 2025.

Franjo Otahal, djed s. Josipe Otahal

22. 09. 2025.

o. Luka Prcela, dominikanac

12. 11. 2025.

Franjo Filipović, brat s. Milene i s. Marije

20. 11. 2025.

Ana Mravak, sestra s. Jasenke Mravak

30. 11. 2025.

Antun Buzov, otac s. Anđele Buzov

5. 12. 2025.

mons. Bela Stantić, brat s. Brigitte

Sabrala i priredila s. Slavka Sente

PROSLAVA SVETKOVINE SV. DOMINIKA U NAŠIM ZAJEDNICAMA

❖ u Zagrebačkom Trnju

U samostanu bl. Ozane, u Zagrebu svečano je proslavljena svetkovina sv. Dominika. Misno je slavlje predvodio župnik župe Krista Kralja vlč. Željko Faltak. Ovu je misu prenosila i Radio Marija, tako su brojni slušatelji sudjelovali u ovoj proslavi sv. oca Dominika. Župnik Faltak je u svojoj homiliji opisao Dominika kao čovjeka duboke molitve koja je prethodila svaku njegovu apostolsku misiju. Naglasio je također kako se Dominik sav predao naviještanju kraljevstva nebeskoga. Njegov su primjer, tijekom osam stoljetne povijesti, slijedili brojni muževi i žene sve do naših dana. Velečasni je Željko pozvao sve na molitvu za nova zvanja u dominikanskom Redu, ali također i u cijeloj Crkvi,

da nikada ne ponestane gorljivih navjestitelja Božje Riječi.

Svečano misno slavlje nastavljeno je i večernjim satima u župnoj crkvi (kripti) Krista Kralja. Uz župnika Željka, koncelebrirao je i mons. Drago Balvanović, misionar u Peruu.

❖ Dominik u Orebiću

U godini Jubileja imali smo milost da na blagdan sv. oca Dominika imamo slavlje sv. Mise u našoj kapeli Presvetog Srca Isusova u Orebiću. Fra Branimir Musa predslavio je misu gdje su se okupili gosti koji se odmaraju u našoj kući. Pozvao nas je na nasljedovanje sv. Dominika koji je u svome vremenu osjetio da treba djelovati i ići među ljude koji su bili željni Božje

Riječi i boriti se za istine vjere. Dominik i danas nadahnjuje svoju braću i sestre da svojim životom propovijedaju i bore se za ISTINU a to je sam Isus Krist.

s. Bernardica Jurić, OP

❖ Dominik u Škrapama

Ove godine proslava blagdana svetog Dominika je imala poseban značaj za sestre dominikanke jer se obilježava važan jubilej: 70 godina postojanja samostana na Škrapama.

Blagdan svetog Dominika je ujedno prilika da se kao župna zajednica i prijatelji okupimo oko sestara dominikanke i zajedno proslavimo dan njihova utemeljitelja.

Svečano misno slavlje u 19:00 sati predvodio je fra Ante Vučković, član franjevačke Provincije Presvetog Otkupitelja, uz koncelebraciju župnika župe Prečistog srca Marijina – Gospe Fatimske, don Ivana.

Nakon svete Mise, druženje sa sestrama je nastavljeno u vjeronaučnoj dvorani.

Sveti Dominiče, moli za nas!

❖ Dominik u Vela Luci

U našoj kući u Vela Luci proslavljena je trodnevica uoči svetkovine sv. Dominika. Trodnevnica je predvodio mons. Vjekoslav Huzjak, bjelovarsko-križevački biskup. Sama svetkovina proslavljena je u župnoj crkvi s dominikanskim trećoredcima i preostalim vjernicima.

❖ Dominik u Šibeniku

Šibenski biskup Tomislav Rogić je na svetkovinu sv. Dominika, u petak 8. kolovoza, predvodio je misno slavlje u šibenskom ženskom

dominikanskom samostanu Gospe od Ružarija. U koncelebraciji bilo je desetak svećenika među kojima su bili fra Petar Galić i fra Jozo Čirko, dominikanci iz Trogira.

U homiliji biskup Rogić kazao je kako ga sveti Dominik i ostali sveci osnivači crkvenih redova uvijek fasciniraju sa tim koliko su bili Božji, a ne svoji. "Opet su bili osobiti, nosili su svoje naravi po kojim a je bog ispisivao povijest Crkve. Toliko su bili otvoreni Duhu Božjem, blizu Bogu, da su njegovu milost, milosrđe, ljubav i istinu održavali, oslikavali, prenosili i posredovali drugima.

U nastavku homilije biskup se osvrnuo na misna čitanja. U evanđeoskom ulomku iz Lukina evanđelja Isus kaže svojim učenicima da ih šalje kao janjce među vukove. Ta snažna slika govori da će dobro pobijediti, makar izgledalo da je slabo kao janje pred vukom. Znači i to da se zlo može dobrim pobijediti. Učenici nisu poslani kao vukovi među vukove, nego kao janje koje je oličenje bezazlenosti i dobrote.

Sestrama je poručio da onamo kamo idu da donose mir. "Donosite taj mir, ma kako vam zadaća puno puta bila teška i izgledala nemoguća. Bit će mjesta i gdje vas neće primiti kazao je Isus svojim učenicima. Usprkos tome sačuvajte svoj mir i budite njegovi glasnici".

Gledajući svetog Dominika osta je nam stalno produbljivati poznavanje Pisma, Božje Riječi, ustrajati u molitvi, uporno naviještati Božju ljubav, spasenje po Isus Kristu riječima i životom, zaključio je homiliju biskup Tomislav Rogić.

❖ Dominik u Virju

U petak, 8. kolovoza 2025., u kapelici sestara dominikanki Župe sv. Martina biskupa u Virju, svečano i radosno u Gospodinu proslavili smo blagdan sv. Dominika uz zajedničku molitvu i pjesmu, te sjećanje na sve časne sestre dominikanke koje su utkale svoj život i molitvu u naše lijepo bijelo Virje. Svečanosti su nazočili mnogobrojni župljani, velečasni Miro Denac, naš virovski sin velečasni Davor Šumandl te velečasni Ivica Sinanović, koji je predvodio misno slavlje. Pjevači virovskog crkvenog zbora, predvođeni župnikom Marijanom Kovačićem, uveličali su euharistiju pjesmama posvećenima sv. Dominiku i našoj Nebeskoj Majci.

Sveti Dominik, utemeljitelj Reda propovjednika, bio je čovjek velike molitve i neugasle ljubavi prema Evanđelju. Njegova jednostavnost, povjerenje u Boga i gorljivost za širenje Božje Riječi nadahnjivali su generacije redovnika i redovnica. I danas nas sveti Dominik poziva da snagom molitve, radošću i služenjem budemo svjetlo jedni drugima.

Stoga smo vođeni molitvom i pjesmom, proslavili svetkovinu sv. Dominika uz zahvalno sjećanje na sve sestre dominikanke koje su živjele

i djelovale u našoj župi. One su svojim molitvama, skromnošću, radošću i požrtvovnošću oplemenile naše živote i srca, dajući nam sveti primjer kako je Krist svjetlo života koje donosi mir, blagost i Božji blagoslov.

Zagovorom sv. Dominika i sv. Martina, naših nebeskih zaštitnika, stavljamo naša srca na oltar s pouzdanjem u snagu molitve koja daruje mir i radost. Radosni i puni veselja, nakon misnog slavlja nastavili smo zajedničko druženje uz tradicionalno kušanje slanih i slatkih podravskih delicija koje su, uz naše časne sestre, s ljubavlju pripremile vrijedne župljanke.

Od srca zahvaljujemo sestrama Josipi i Mileni na njihovu dragocjenom doprinosu našoj župi u ime svih župljana. S ponosom ističemo kako naše sestre dominikanke slave 83 godine služenja Bogu, Redu i narodu u Virju, na radost cijele zajednice! Od srca čestitamo s. Josipi i s. Mileni, kao i svim redovnicama i redovnicima dominikanskog reda, blagdan njihova nebeskog zaštitnika – sv. Dominika.

*Irena Tišljar
Pjevačica crkvenog zbora
Župe sv. Martina biskupa, Virje*

❖ Dominik u Subotici

U Župi svetog Jurja u Subotici u petak 8. kolovoza proslavljen je sveti Dominik, utemeljitelj Reda propovjednika i zaštitnik subotičkog samostana sestara dominikanki.

Svečano euharistijsko slavlje predvodio je mladomisnik fr. Karlo Luka Kvesić, dominikanac i župni vikar u Župi Kraljice Svete Krunice u Zagrebu. U koncelebraciji su bili mladomisnik fr. Kristijan Zelić, dominikanac, domaći župnik vlč. Tomislav Vojnić kao i svećenici iz Dekanata Stari Grad te središnjih biskupijskih ustanova.

Fr. Karlo Luka u propovijedi je istaknuo ulogu dominikanskog reda i poslanje sv. Dominika te važnost svakodnevnog naviještanja Riječi, a osobito da živimo za Istinu tj. Isusa. "Nitko od nas nema svoju istinu, ne postoji više istina nego samo jedna Istina koju trebamo prihvatiti i živjeti po njoj. Kao vjernik, čovjek ja se moram mijenjati i usklađivati sa Isusom a ne prilagođavati Istinu sebi i svom načinu života. Sveti Dominik je cijeli život služio Istini tj. Isusu Kristu jer je u njemu prepoznao Put i Život" istaknuo je fr. Karlo Luka.

Sestre dominikanke su se za svetkovinu sv. Dominika pripremale kroz Devetnicu na kojoj su propovijedali župnik vlč. Tomislav Vojnić, koji je kroz devetnicu tumačio smisao i važnost Jubilejske godine dok su posljednja tri dana devetnice propovijedala braća dominikanci fr. Karlo Luka Kvesić i fr. Kristijan Zelić.

Kroz cijelu devetnicu sveto misno slavlje animirala je časna sestra Marta Turi, inače na službi u Zagrebu. Za vrijeme devetnice djeca

su imala mogućnost sudjelovanja na likovnom natječaju čija je tema ove godina bila: "Sveti Dominik i hodočasnici nade".

Misu na dan proslave sv. Dominika je animirao župni zbor na čelu sa maestrom Miroslavom Stantićem. Nakon svete mise, župnik vlč. Vojnić je proglasio pobjednike likovnog natječaja: prvo mjesto osvojila je Katarina Vukmanov Šimokov, drugo mjesto pripalo je Ivanu Kovačiću do je treće mjesto zauzela Martina Tikvicki. Nagrade je uručila starješica samostana sv. Dominika u Subotici, s Nada Ivanković.

Sestre dominikanke su nakon mise priredila domjenak u dvorištu samostana za sve vjernike.

❖ Dominik u samostanu sv. Nikole u Korčuli

Dominikanci okupljeni u Samostanu sv. Nikole u Korčuli svečanim euharistijskim slavljem koje je predvodio p. Ilija Lešić, ravnatelj HKM u Hamburgu proslavili su u petak, 8. kolovoza svetkovinu sv. oca Dominika – utemeljitelja Reda propovjednika. Predsjedatelj i propovjednik uvodno je podsjetio kako sv. Dominik nije imao moć i bogatstvo nego vjeru, molitvu i srce za Boga i ljude. U svijetu užurbanosti, svetac nas uči i poziva na molitvu jer bez nje nema ni mudrosti ni ploda. Naglašavajući njegovu propovjedničku misiju, p. Ilija je rekao da je sv. Dominik propovijedao autentičnim životom jer on privlači druge Kristu. Sveti Dominik nas poziva da se ne bojimo Istine i ne zaboravimo na molitvu. Ne trebamo svi biti teolozi nego ljudi čista srca. Molimo zagovor sv. Dominika kod nebeskog Oca kako bismo bili znakovi istine i

ljubavi u svijetu, poručio je na kraju dominikana-
nac Lešić.

Proslavi je prethodila trodnevnica od 5. do 7. kolovoza koju su prevodili p. Zvonko Džankić, samostanski starješina i fra Ivica Vrbić – član Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića i misionar u Boliviji

KORČULA: Proslava Svetih anđeli čuvara i obnova zavjeta s. Marte Marije

Svetkovinu svetih Anđela čuvara sestre u Korčuli proslavile su svečanom svetom misom u 11 sati u kućnoj kapeli. Misno slavlje predslavio je don Josip Mudri, župnik župe sv. Marka u Korčuli u zajedništvu s fr. Zvonkom Džankićem, don Željkom Kovačevićem, don Robertom Karačićem, don Jerkom Banom i don Markom Stanićem. Također, tijekom svete mise naša

s. Marta Marija Šutalo obnovila je svoje redovničke zavjete u ruke Vrhovne poglavarice s. Jake Vuco.

SMJENA VODSTVA U KUĆI MATICI U KORČULI

Na predvečerje svetkovine svetih Anđela Čuvara, sestre u Korčuli su se nakon zajedničke večernje molitve okupile u blagovao-
nici, gdje je vrhovna glavarica s. Jaka Vuco pro-
čitala premještaje i imenovanja u zajednici.

Nakon dva mandata, dosadašnja priora **s. Barbara Bagudić preuzima službu učiteljice novicijata, a na mjesto priore u Korčuli dolazi s. Antonija Matić. Imenovane su i potpriora s. Dolores Matić, kućna ekonomica s. Blaženka Rudić te učiteljica sestara juniorki s. Marija Goreti Milanović.**

Vrhovna poglavarica obratila se sestrama ohrabrujućim riječima, pozvavši cijelu zajednicu

da bude potpora i oslonac novoj prioru. Vođena Duhom Svetim, zajednica sestara u Korčuli započinje s radošću novo razdoblje svog zajedničkog života i poslanja!

Hodočašće 'Stopama Svetog Oca Dominika'

Držeći se već svojevrsne tradicije, fr. Jozo Čirko OP i fr. Petar Galić OP iz samostana Bl. Augustina Kažotića u Trogiru poveli su šest časnih sestara dominikanki (sestre juniorke i učiteljica juniorata, s. M. Goreti Milanović) i 39 vjernika laika iz Dominikanskog laičkog pokreta, na hodočašće 'Stopama Svetog Oca Dominika' od 10. do 18. listopada 2025.

Na ovome hodočašću su posjetili Nicu (Francuska), gdje su imali svetu misu u dominikanskoj crkvi. Središnje odredište hodočašća bila je **Caleruega**, u Španjolskoj, rodno mjesto sv. Dominika, gdje je sada dominikanski samostan, ali i samostan klauzurnih sestara dominikanki koje je utemeljio sveti Dominik. Imali su ondje i milosnu priliku slaviti svetu misu u kapeli svete Ivanice od Aza, majke svetog Dominika, gdje se nalazi i čudotvorna voda, koja je tu provrla nakon Dominikove smrti i proglašenja svetim i koja i danas izvire, a pripisuju joj se blagodati prosvjetljenja razuma. Kralj Alfonso je na tom mjestu oko 1270.-e god. dao sagraditi crkvu svetom Dominiku i povjerio je klauzurnim sestrama dominikankama gdje se stre i danas žive..

Iz tog dominikanskog samostana u Caleruegi pohodili su i okolna važna mjesta, poput grada Osme, gdje je sveti Dominik proveo godinu dana kao kanonik u ondašnjoj velebnjoj katedrali. Nakon toga su posjetili i grad Soriju i samostan koji su nekoć vodili dominikanci, a

sada su ondje klauzurne sestre klarise. Zatim su se zaputili u Santo Domingo de Silos, mjestašce udaljeno 15-ak kilometara od Caleruege, koje je pohodila majka svetog Dominika tijekom trudnoće i po tom Santo Domingo de los Silosu svom je sinu nadjenula ime Dominik.

Nakon posjeta Caleruegi i ostalim lokacijama gdje je sveti Dominik započeo slijediti Božje poticaje, također su posjetili znamenitu katedralu u Burgosu i Lurd. Zadnjeg dana, za povratka, posjetili su prvi samostan sestara dominikanki koji je Dominik osnovao 1206. u Prouilheu. To je mjesto blizu grada Fanjeaux.

Potom je slijedio povratak prema Italiji, gradu Torino, gdje su mogli razgledati mnoge znamenite crkve, među kojima je i najvažnije svetište torinske biskupije, Santa Maria della Consolazione. Posjetili su i torinsku katedralu u kojoj se nalaze moći svetog Ivana Krstitelja, a unutar katedrale i kapela Svetog platna, poznatijeg kao Torinsko platno. Katedrala je za dominikansku obitelj značajna i po tome što se u njoj nalazi i grob nedavno kanoniziranog dominikanskog trećoredca Pier Giorgia Frassattija.

Puni zahvalnosti Bogu, organizatorima i vođama puta fr. Jozi i fr. Petru, kao i svim suputnicima, sretan se povratak, pun dojmova, dogodio u zoru 18. listopada 2025. godine, na blagdan sv. Luke.

fr. Jozo Čirko OP i sestre juniorke

Hodočašće u Španjolsku i Portugal

Šibenska biskupija organizirala je, od 3. do 9. studenog 2025., hodočašće vjernika, u Španjolsku i Portugal odnosno putevima sv. Jakova, Gospi Fatimskoj i sv. Anti. Na tom hodočašću, na kojem je sudjelovao i biskup mons. Tomislav Rogić, prisustvovalo je mnogo vjernika šibenske biskupije, među kojima brojni svećenici i redovnice šibenske franjevke i naše sestre dominikanke, časna majka s. Jaka Vuco i s. Rahela Rukavina.

Bilo je to vrijeme molitve, razgovora, druženja, hodanja, pjevanja i produbljivanja svoje vjere. Sve Bogu na slavu i na rast šibenske biskupije!

Prigodna molitva na ovom hodočašću:

Gospode,
Ti koji tražiš one koji su još na putu,
pogledaj na mene – putnika kroz dan i noć,
umornog, ali željnog da Te pronađe.
Ne molim Te da mi skратиš put,
nego da mi pokažeš korak po korak,
da ne zalutam od Tvoje svjetlosti.
Kad mi noge klonu, daj mi snagu;
kad mi se srce umori, udahni u mene nadu.
Neka svaka rana postane Tvoja pouka,
a svaki kamen podsjetnik da si blizu.
Nauči me da Te tražim ne samo na svetim
mjestima –
u Composteli, idući u pohode svetom Jakovu,
pod okriljem Majke i Gospe u Fatimi,
u blizini svetoga Ante u Lisabonu –
nego i u prašini puta,
u susretima s ljudima koji zajedno hodočaste,
u tišini moga srca.
Ako Te ne vidim,
daj mi vjeru da si tu.
Ako Te ne čujem,
daj mi nadu da Ti vjerujem.
I kad konačno stignem,
ne daj da stanem – jer ovo nije kraj ni cilj ovdje
na zemlji –
nego mi daruj da uvijek ostanem Tvoj
hodočasnik:
čovjek koji ide,
koji traži,
koji ljubi,
kao što si Ti prvi pošao u susret meni,
potraživši me i ljubeći.
Amen.

Nacionalno hodočašće redovnica u svetište Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta u Kninu

Više od 400 redovnika i redovnica okupilo se 30. kolovoza 2025. u crkvi Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta. Misno slavlje predslavio je predsjednik Vijeća HBK za posvećeni život splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Zdenko Križić.

On je u propovijedi govorio kako su redovnici i redovnice oni koji su se kroz povijest brinuli da hrvatski narod sačuva svoj krsni zavjet. To su činili svojom prisutnošću u narodu i karitativnim radom. "Uočavamo danas opadanje broja redovnika, zato je potrebno karitativno djelovati unutar svoje zajednice i ustanove", rekao je nadbiskup.

Istaknuo je kako se ne smijemo pretvoriti u dobrotvornu nevladinu organizaciju koja izbjegava govor i vrednote evanđelja, već ljudima donositi spasenje, donositi Isusa. A ne možemo im donositi Isusa i ići na periferije društva s porukom Radosne vijesti jer su naše zajednice iznutra postale mlake i površne, nemaju žar Duha Svetoga bez kojeg naše poslanje gubi smisao. "Osrednjost je najgora bolest od koje redovnici i redovnice mogu bolovati", naglasio je nadbiskup Križić.

Na ovom je skupu sudjelovao i veći broj naših sestara dominikanki. (usp.IKA, 31. 08. 2025.)

PRVI NACIONALNI SUSRET DOMINIKANSKE OBITELJI

U dominikanskom samostanu i svetištu svetog Križa na otoku Čiovu kod Trogira, 5. i 6. prosinca 2025., održan je prvi nacionalni susret dominikanske obitelji u Hrvatskoj. Na susretu je sudjelovalo oko 140 članova laičkih bratstava iz zajednica koje dolaze iz Trogira, Splita, Mostara, Makedonije, Bola na Braču, iz Zagreba su bila prisutna bratstva s Peščenice i Borongaja te Dominikanska mladež bl. Ozane Kotorske s Kruga.

Tema prvog dana susreta bila je 'Pozvani propovijedati u svijetu današnjice'. Susret je započeo zajedničkom molitvom Večernje i misom koju je predslavio fr. Petar Galić, a zatim je provincijal fr. Tomislav Kraljević otvorio susret. Uslijedilo je uvodno predavanje na temu 'Dominikanski laik u Crkvi i svijetu: između kontemplacije i djelovanja', koje je održala s. Dolores Matić. Kroz primjere dominikanskih laika iz suvremene povijesti koji su živjeli svetim životom, s. Dolores je predstavila ulogu i važnost braće laika za Crkvu i svijet te kako danas živjeti i svjedočiti Dominikovu karizmu.

'Zajedno propovijedamo Riječ' bila je tema drugog dana susreta. Dan je započeo zajedničkom molitvom Jutarnje, a uslijedilo je predavanje fr. Petra Galića na temu 'Propovijedati svjetlom vlastitog života: izazovi laika danas'. Fr. Galić ukazao je na izazove u Crkvi i svijetu s kojima se vjernici laici danas susreću te je dao smjernice kako izazove uspješno savladati. Nakon predavanja održane su radionice koje je vodio fr. Jozo Čirko. Teme radionica bile su:

- 1) Laik kao svjedok Evanđelja u svakodnevici,
- 2) Kako u bratstvima bolje njegovati zajedništvo i formaciju te
- 3) Dominikanski duh u javnom prostoru i društvenom angažmanu.

Laička bratstva zajedno sa mladima iz dominikanske mladeži, kroz razgovore, diskusije i komentare raspravljali su o temi zajedništva u laičkim zajednicama. Kroz zajednički rad došlo se do važnih zaključaka o izazovima vezanim uz zajedništvo, razmijenjena su različita iskustva kako unaprijediti i osnažiti zajedništvo te ojačati dominikanski duh bratstva. Svetu misu zatim je predslavio provincijal fr. Tomislav Kraljević.

U poslijepodnevnim satima izložene su relikvije sv. Dominika i svetaca Reda koje se nalaze u samostanu braće dominikanaca u Trogiru, te je fr. Anto Bobaš održao nadahnjujuće i poticajno razmatranje o nasljedovanju dominikanskih uzora. Na kraju se nazočnima obratio provincijal koji je predstavio ideju da će se jednom ili više puta godišnje organizirati susreti laičkih bratstva kao i hodočašća, isto tako će se organizirati i susreti dominikanskih mladeži koje djeluju pri braćom dominikancima i sestrama dominikankama kao i susreti kruničara. Članovi zajednica su se zatim uz zahvalu, blagoslov i pjesmu *Salve Regina*, puni poticaja, iskustava i duhovnih darova vratili svojim domovima, kako bi osnaženi bili Propovjednici Istine.

Autor: Patrik Brežnjak, predsjednik Dominikanske mladeži "Bl. Ozana Kotorska" (Kruge – Zagreb)

DOMINIKANSKI UZORI

Predavanje s. Dolores Matić na Nacionalnom susretu Dominikanske obitelji na Čiovu, 6. prosinca 2025.

Hvaljen Isus i Marija!

Poštovane i drage sestre i braćo u Kristu i svetom ocu Dominiku.

Pozdravljam vas i radujem se ovom prvom susretu koji nas je uspio okupiti i objediniti predstavnike svih izdanaka naše velike dominikanske obitelji. Duboko se nadam da ćemo ovakvim, ili sličnim susretima, obogatiti svoje djelovanje, bolje upoznati svoju duhovnost i jedni drugima biti snažan poticaj u radu za Boga i čovjeka.

Moram priznati da na zamolbu moje č. majke Jake nisam oduševljeno pristala jer nisam osoba za javne nastupe. Previše uvažavam ovaj skup, a da bi se smatrala doraslom ovom zadatku. Budući je posluš sveta stvar, evo me tu pred vama. Pokušat ću s vama podijeliti ono što i mene određuje kao dominikanku.

Raduje me što je došlo do ovog susreta i što su se naša subraća odvažila na jedan ovakav iskorak. Mislim da bi ovakvih susreta trebalo biti više, da budu češći. Sama tema je aktualna i životna. Dok sam se propitivala što reći, kako uobličiti svoje misli, padne mi na pamet

ohrabrujuća riječ Evanđelja: “...Ne bojte se, dat će vam se u onaj čas što ćete reći.”

Postavih sebi pitanje “Što je potrebno da bi Božanski život puninom strujao u nama i kako bi danas Bog, po nama, zakoračio u svaki kutak naše planete, počevši od vlastitog doma, radnog mjesta, župne zajednice, gradskog kvarta u kojem živimo...?” Sestre i braćo upravo je to poanta naslova ovog izlaganja koje mi je povjeren. Kako se laici dominikanskih bratstava, i naša DOMA mogu što uspješnije i učinkovitije uključiti u život Crkve i svijeta, kako mogu mijenjati lice zemlje?

Jedini način je uspješno spajanje kontemplacije sa akcijom. Kroz kontemplaciju stvari vidimo jasnije i dobivamo nadahnuća kako dalje. Proces je to koji nas neminovno vodi u akciju. Taj spoj kontemplacije i akcije je dar samog Duha Božjeg, kako je sv. Dominik znao govoriti i još važnije živjeti. To je ona životna snaga koja ga je vodila kroz život. Najprije je s Bogom razgovarao, pitao ga i slušao. Od njega je dobivao nadahnuća kako djelovati. Bogu je govorio o ljudima, zagovarao ih i za njih milost tražio, a tek onda je ljudima govorio o Bogu. Za cijenu žrtve i napora, suza i umora nije mario. Duše su mu bile važnije.

Sv. Toma je izrazio bit naše dominikanske duhovnosti “*Contemplari et Contemplata aliis tradere*,” što će reći: razmatrati i plodove svog razmatranja drugima prenositi. Upravo je ta rečenica braći i sestrama **autogram životnog poslanja**. Studij Božanske Istine čisti dušu i pruža joj hranu za kontemplaciju a ono što smo motrili, prvo sami trebamo živjeti kako bismo mogli velikodušno drugima dijeliti plodove svog razmatranja.

Da, sestre i braćo, vama koji ne nosite dominikansko odijelo, vjerojatno se čini da je lakše odgovoriti na dominikanski poziv obučen u dominikanski habit, ali to nije uvijek prednost.

Bogu su važna spremna i otvorena srca, nije uvjet ni habit ni kolar, misnica ili veo na glavi. Imamo toliko divnih primjera laika u našem Redu i u široj Crkvi, u našoj hrvatskoj povijesti i u Crkvi uopće. Protrčat ćemo životima i djelovanjem novijih blaženika – laika, pripadnika našeg Reda kojih se spominje čitava Crkva i svijet, aktualnim u ovom vremenu *elektro i tach komunikacija*.

ŠTEFA JURKIĆ /1895.-1971./ hrvatska književnica 20. stoljeća, rođena u Cazinu a preminula u Livnu BiH. Od početka svog književno-umjetničkog djelovanja nastupala je kao katolička spisateljica, ističući kako su joj Bog, vječnost, milost, duša najdublji motivi i najjača inspiracija. Za Štefina djela naša velika književnica Marija Jurić Zagorka izjavljuje da su “kao plamen koji blago grije, obasjava sve ljude nekim ozbiljnim, postojanim svjetlom poput kandila u mračnoj sobi.” a zatim dodaje: “Njezina pobožnost je istinsko gorsko vrelo koje teče prirodnim tokom i razlijeva se šumskom tišinom znajući da će mnogu umornu dušu osvježiti i pridići.” Upознавши dominikanca sveta života o. Hijacinta Boškovića, oduševila se za dominikanske ideale i 1937.god. pristupila je Trećem dominikanskom redu, te izabrala ime s. Anđela. Rado je pisala za dominikanske časopise *Gospina krunica*, *Duhovni život* i *Kalendar Gospine Krunice*, te objavila romane o sv. Katarini Sijenskoj i bl. Imeldi Lambertini kao i pripovijest *Golubica na ljestvama* o bl. Ozani Kotorskoj, nastojeći tako približiti dominikanske ideale što većem broju ljudi. U našoj književnosti oživljava žanr romansiranih životopisa svetaca. Također izdaje romane *Nevidljiva Kraljica*, *Plašt malog križara* i *Petnaest tornjeva*. Žena, intelektualka, spisateljica, i autorica književno – umjetničkih djela kojima otkriva i promiče kršćanske vrednote i svjetonazor. Sva njeina djela i stvaralaštvo odišu kršćanskim nadahnućem i imaju moralnu pouku dobrote, istine, ljubavi i svetosti. Iz svega navedenog, kako je u svojem osvrtu na život i djelo Štefe Jurkić napisao dr. Ivan Armanda, ističem i citiram: “Štefa

Jurkić svoj poziv dominikanske trećoredice nije olako shvatila. Odlučila je svoje poslanje propovjednice izvršiti ***apostolatom pisane riječi***. Svoj književno -umjetnički talent stavila je u potpunosti u službu evanđeoskih vrijednosti i promicanja dominikanskih ideala. Dodala bih da je s. Anđela Štefa Jurkić svoju kontemplaciju i akciju ***izrazila pisanom riječju***.

Sličan je primjer njezine suvremenice **SIDE KOŠUTIĆ (1902.-1965.)**, također hrvatske književnice i dominikanske trećoredice, rođene u Radoboju kraj Krapine. Završila je učiteljsku školu, ali zbog slabog zdravlja, nikada nije radila u školi. Bavila se raznim poslovima i posvetila se pisanju. Ovdje osobito želim istaknuti njezin roman *Sluga Vječne mudrosti* o bl. Henriku Suzonu. Uređivala je *Hrvatski ženski list* i 1936. sudjelovala u osnivanju Društva hrvatskih književnica, zbog čega je bila pod policijskim nadzorom kao protudržavni element. Poslije Drugog svjetskog rata zbog vjernosti kršćanskim načelima imala je problema s komunističkim vlastima. Naime, godine 1946. odbila je potpisati zahtjev za izricanje smrtnog presude zagrebačkom nadbiskupu Stepincu te je po hitnom postupku umirovljena. Bez pretjerivanja se može reći da je pružila primjer dominikanskog života za Istinu, pa je na sebi osjetila istinitost Kristovih riječi: *Zadesit će vas to radi svjedočenja*. No, baš u tom svjedočenju pokazala se snaga njezine vjere i jakost duha. Povlači se iz javnosti i piše pod pseudonimom. Uranja u mistiku i doslovno živi ideal: “*biti usred svijeta, ali ne od svijeta*.” Put trpljenja, namijenjen joj zabranom djelovanja i ignoriranjem, Sida Košutić prihvaća kao nužnost da svoj poziv propovjednice prihvati u skrovitosti i samoći svoje duše te za Istinu svjedoči svojom poezijom i prozom. Proučavala je rajnske mistike, jer joj je duh čeznuo za dubokom kontemplacijom. Učitelj Ekhardt je naglašavao potrebu *Rađanje Boga u svojoj duši*. Sida ga “uzima” za svog duhovnog učitelja, pa preuzima i njegovu nit vodilju. Ima li dublje povezanosti s Bogom od darivanja sebe Bogu i čežnje da se Bog rodi u tvojoj duši, ne samo u Betlehemu.

GIORGIO LA PIRA, Sicilijanac (1904.-1977.), rodio se prvi od šestero djece u pobožnoj kršćanskoj obitelji, zarana je naučio cijeniti rad, osjećao je muke bližnjih i potrebu rasta u vjeri. U Firenzi je završio studij Prava i postao sveučilišni profesor. Promatrajući u Drugom svjetskom ratu duhovno i materijalno siromaštvo ljudi čvršće je prionuo uz vjeru i postao dominikanski trećoredac (brat Rajmund). Svoju vjeru i vjersko opredjeljenje čvrsto je utkao u svaku poru svojeg rada. Često ga se moglo vidjeti kako bos hoda ulicama Firenze jer je cipele i odjeću dijelio siromasima, baš kao što je i veći dio svoje plaće dijelio potrebitima. U dva mandata bio je gradonačelnik Firenze, pokazujući da se i u politici mogu živjeti kršćanska načela i svjedočiti za Istinu. Isto je pokazao kao član ustavotvorne skupštine, odigravši značajnu ulogu u izradi novog talijanskog Ustava. Javno je govorio i zalagao se za slobodu svakog čovjeka, osobito radnika i zauzimao se za njihova veća prava. Uspješno je spajao život kršćanina i djelovanja u politici. Za svoj slogan odabrao je dominikansku krilaticu *“contemplata aliis tradere.”* Kao gradonačelnik zauzimao se za duhovni procvat Firenze: gradio je škole, bolnice i mostove, ali što je još važnije, gradio je mostove među ljudima. Bio je mirotvorac u svim sferama života: u kulturi i politici. Zauzimao se za čovjeka te bio neumorni zagovornik obespravljenih.

U doba *Hladnog rata* zauzima se za mir i putuje na Istok, u Kinu i Rusiju, te raspravlja o mirovnim pothvatima ali i o Ekumenizmu.

Nadbiskup Želimir Puljić u jednom obraćanju nakon međunarodnog susreta u Firenci pod naslovom “Sredozemlje – granica mira,” (susreta čiji je začetnik sam La Pira), o našem je subratu kazao: *“La Pira je poticaj drugima da budu kvasac evanđeoskih vrednota u svijetu politike i kulture. Žrtvovati se za drugog i drugačijeg s radošću i nadom.”* Bio je i ostao prorok nade i svetosti, koji se nije plašio uprljati ruke u radu za druge i za boljitak društva kao takvog. Bio je Božji čovjek, zauzeti javni djelatnik, koji se nije zauzimao samo za svoj grad i svoj narod

već puno šire. Imao je srce koje je kucalo za čitav svijet, jer je promicao kulturni i međureligijski dijalog, te zaštitu ljudskog dostojanstva. Preminuo je 1977.godine u svojoj Firenci, a mnogi su ga već za života zvali “sveti gradonačelnik” U srpnju 2018.godine papa Franjo ga proglašava blaženim.

BARTOL LONGO, naš trećoredac, (rođen u Latijanu, južna Italija 1841. – 1926.) kojega je papa Ivan Pavao II nazvao Apostolom krunice, odgojen je u vjeri, ali se za vrijeme studija odrekao vjere i krenuo putem spiritizma. Kasnije se povezao s dominikancima, obratio se, te se čitavim bićem posvetio vjeri i djelima milosrđa. No, trajno ga progoni osjećaj da mu Bog ne može u potpunosti oprostiti otpad od vjere. Zaokupljen svojim sumnjama, dok je šetao poljanama Pompeja, ispred male crkvice u sebi je čuo Gospin glas: *“Širi i moli moju krunicu i bit ćeš spašen.”* Taj mu je trenutak iz temelja promijenio život. U Pompejima je dao sagraditi jedno od najvećih i najpoznatijih marijanskih svetišta, ali još značajnije je to što je okupljao i katehizirao mještane, gradio barake za radnike kao socijalni vid apostolata, otvorio prihvatilište za djecu zatvorenika, sirotište za djevojčice i škole za dječake. Sve mu je to omogućila snaga koju je crpio u Euharistiji i molitvi te kontemplaciji otajstava krunice. Osniva Bratovštinu svete krunice čiji je član već tada postao i sam papa Lav XIII, i 30-tak kardinala, preko 50 biskupa i na stotine tisuća laika. Sam je napisao i molbenicu Gospi, koja se danas moli u čitavom svijetu, te uveo pobožnost Petnaest subota na čast Bl. Dj. Mariji. Njegovim su se primjerom mnogi nadahnjivali, mnogima je bio poticaj za obraćanje te su napuštali prijašnji način života i vraćali se u krilo svete majke Crkve. Preminuo je 1926. godine, ostavivši za sobom djela koja nadilaze jedan skroviti život te pokazuju snagu vjere kojom se lice zemlje mijenja. U listopadu ove godine (45 godina nakon beatifikacije) papa Lav XIV proglasio ga je svetim. Njegova kanonizacija, kako je rekao fr. Cristofor Torres Iglesias, generalni promicatelj Reda propovjednika za

laička bratstva, potvrda je dominikanskog oblika evangelizacije. Koristio je krunicu i kao sredstvo kontemplacije i kao sredstvo propovijedanja tj. akcije. Upravo je to bio motiv Bartola Longo koji je svoje obraćenje pripisao zaslugi Bl. Djevice Marije. I nama je dao divan primjer apostolata, što je papa prigodom kanonizacije naglasio riječima: *“Crkva je danas dobila 7 novih svetaca i svetica koji su Božjom milošću održali svjetiljku vjere upaljenom, što više sami su postali svjetiljke koje šire Kristovo svjetlo jer Gospodin nas sluša i prima takve kakvi jesmo da bi nas preobrazio u ono što On jest.”*

PIER GIORGIO FRASSATI (1901-1925.), premda rođen u bogatoj obitelji u Torinu, odgajan je skromno. Zarana se trudi oko vlastite duhovnosti, zauzimajući se za druge, osobito za one na periferijama društva. Njeguje pobožnost prema Presvetom sakramentu, i kraljici sv. Krunice. Kao 17-godišnjak stupa u dominikansko laičko bratstvo. Kroz školske i crkvene skupine kalio je svoj identitet s Bogom i u Bogu da bi u djelatnom poslanju ispunio sve za čovjeka u potrebi. Volio je igre, druženja, sport i prirodu (osobito alpinizam), no njegovo su srce ipak najviše zaokupljali siromasi i ljudi potrebni pomoći, bilo duhovne ili materijalne. Za njega vjera nije bila privatna stvar, već mu je prožimala cjelokupni život i djelovanje. Zato je, nošen snagom Evanđelja, velikodušno sve svoje talente srca i uma ulagao u društvo koje ga okružuje i čovjeka kao glavnog aktera društva. Hranio se molitvom i Euharistijom koje su ga onda spontano vodile svakodnevnoj djelatnoj ljubavi. Bio je spreman sve svoje razdati siromasima. Sa sobom je uvijek nosio Pavlove poslanice, pa nije teško u njemu prepoznati Dominikovu naviku. On je nosio Matejevo Evanđelje i Pavlove poslanice. Ne čudi s toga da ga je papa Lav XIV. u propovijedi na dan kanonizacije, nazvao **svecem blaženstava** i istaknuo ga kao uzor i zaštitnika mladima, zajedno sa mladim Carlom Akutisom.

Krilitica Frassatijeva života bila je **“verso l’alto”** tj. “prema visinama.” I doista se milošću

Božjom vinuo u visine Neba čvrsto hodajući po kamenitoj, tvrdoj zemlji. Kada ga je nakon života posvećena bolesnima, napuštenima, odbačenima pogodio križ bolesti, nije posustao u vjeri, nadi i ljubavi, hraneći ih molitvom i razmatranjem. U dobi od samo 24 godine proživio je život bogat za Gospodina i ostavio primjer kako ga ni u tim trenucima ništa nije moglo spriječiti da svoje patnje prinosi Bogu za blagoslov, obraćenje i spasenje svih ljudi i čitavog čovječanstva. Svi smo pozvani služiti se svojim jedinstvenim darovima kako bismo osvajali vrhunce svetosti gdje nas čeka sam Bog.

✱

Nakon kratkog osvrta na ovih nekoliko uzornih članica i članova dominikanskog laičkog bratstva, želim se vratiti temi mojeg izlaganja: ***Dominikanski laik u Crkvi i svijetu; između kontemplacije i djelovanja.*** Primjeri koje sam iznijela zapravo nas prvo vraćaju začetniku naše duhovne obitelji, sv. Dominiku. Njegovi životopisci kažu da je noć poklanjao Bogu, a dan ljudima, odnosno da je govorio s Bogom i o Bogu. Drugim riječima, Dominikova akcija je bila posljedica kontemplacije, a kontemplacija je bila **snaga** akcije. Po njegovu primjeru to su činili brojni dominikanci i dominikanke kroz povijest, to čine i danas, među njima i članovi laičkih bratstava. Svi su oni, krećući se između akcije i kontemplacije, u Crkvi i svijetu propovijedali riječima i djelima. To je poziv svima nama, sestre i braćo. Dapače, držim da se danas više nego ikad prije na svoje laike moramo oslanjati i s njima radosno surađivati u svim oblicima propovijedanja, odnosno u svim vrstama apostolata. Pritom se, po uzoru na sv. Dominika, bez straha moramo suočavati sa suvremenim herezama. Danas nema katara ni valdenza, kao u doba sv. Dominika, ali ima novih zastranjenja. Gospodar laži uvijek se iznova “osuvremenjuje” i prilagođava prilikama, pa se stoga i propovjednice i propovjednici Istine uvijek iznova moraju suprotstavljati svemu što nije PUT, ISTINA i ŽIVOT.

Živimo u vremenu kada svi govore o slobodi, a ljudi oko nas robuju svim mogućim porocima: hrani, piću, modi, mobitelu, drogi i mišljenju drugih. Ukida se pravo na slobodu mišljenja, ne dopušta se javno govoriti o svojoj vjeri niti izražavati ponos što pripadaš jednom narodu. Uvijek se nađu neki suvremeni bogovi i božići koji bi upravljali životom i smrću čovjeka. Budućnost Crkve i društva počiva na onima koji su duboko ukorijenjeni u njezinu povijest i iz punine vjere crpe snagu za život. Netko se lijepo izrazio kako su sveci poput *bijelih krvnih zrnaca* u društvu i svijetu, a njihova uloga je izgarati za život, spasiti čovjeka i čovječanstvo od mnogih “poremećaja” u društvu, pa i od samog čovjeka. Dominik je volio tišinu, bolje rečeno, šutnju, jer je znao reći da ona priprema dušu za razgovor s Bogom, te da je ona *Propovjednikova majka*.

Neka ljudi koji nas susreću, od nas svaki put otiđu obogaćeni, osnaženi doživljajem Boga koji progovara kroz naše riječi, naša djela, a najviše kroz naš život. Tako, poput Marije, postajemo živa Pokaznica onoga komu služimo, za koga živimo. To je bio kruh i hrana, izvor snage svim našim prethodnicima u vjeri, počevši od sv. oca Dominika, sv. Tome Akvinskog, sv. Katarine Sijenske, Bl. Ozane Kotorske, bl. Augustina Kažotića, potom ovdje spomenutih sv. Bartola Longa, bl. Giorgia La Pire, sv. Pier Giorgia Frassatija, te onih koji nisu (barem ne još) uzdignuti na čast oltara, poput Štefe Jurkić, Side Košutić i o. Dominika Barača, kao i mnogih drugih nama znanih i neznanih svjedoka za Istinu, pa i onih skrivenih ovdje među nama. S ponosom ovo govorim, jer tako mislim. Ne bojmo se života s Bogom i u Bogu iako nam brojni ljudi zato ne plješču, drže nas zaostalima vjerujući da smo trebali živjeti par stoljeća ranije. Sam Bog se nije ustručavao spustiti na naše zemne pute radi čovjeka. Njegov primjer nam je slijediti, a ne ovih suvremenih proroka, da ne kažem antikrista. Snaga Dominikove karizme treba biti prepoznatljiva po nama i u ovom vremenu. Kad Božja Riječ postane mjerilo naših misli, razlog našeg življenja i djelovanja,

sjetva, a zatim ni žetva neće izostati. Tko živi s Kristom, “*živi život u punini*.” Trebamo biti otvoreni za Nebo i nebeske stvarnosti jer već smo po rođenju dio Neba. Naše propovijedanje je najglasnije kad Božju Riječ utjelovljujemo u vlastito djelovanje, kad djelom i riječju svjedočimo da je Bog sama dobrota i milosrđe.

U vremenu smo Došašća, vremenu radosne nade u obećanje koje će se ispuniti u Božiću. Ovo vrijeme nam nije darovano kao vremenski slijed sati, dana i godina već kao dragocjeno vrijeme u kojem Bog po nama ljudima postaje blizak. I zato poput tolikih svetih uzora iz naše bogate povijesti ostavimo i mi svoje “*oaze mira i nedodirljivosti*” i pođimo božanskim putem prema bratu, sestri, čovjeku u potrebi. Neka nam Božansko Dijete ponovno rasplamsa nadu u ovom vremenu bremenitom beznađem, otkrivajući nam da je tajna Božje ljubavi na djelu. Ona ima moć promijeniti nas same i svijet oko nas, proširiti Božje Kraljevstvo u dušama pojedinaca, a tako onda društva i svijeta uopće. Dopustimo i mi Bogu da nas iznenadi ili još bolje, prihvatimo nesigurnost i budimo

sami iznenađenje koje želimo doživjeti. **Važno je da naša ljubav kojom idemo u susret čovjeku ima lice, da iz općenitosti prijeđe u konkretno djelovanje.** Neka nam u tome pomogne zagovor sv. Dominika i svih naših dragih svetih i blaženih sestara i braće.

Ne trebamo kopirati način života svetaca koje smo ovdje promatrali. Svatko od nas posjeduje vlastite darove uma i duha, svatko ima svoj

put kroz život. Važno je oslušivati što Bog od nas želi ovdje i sada, u sredini u kojoj živimo i djelujemo. Božja Riječ nek nam bude vodilja, a Duh Božji nadahnitelj. Naše je oslušivati što Duh od nas traži i prema tome djelovati. Tako ćemo postati produžena Božja ruka u svijetu, dragocjeno sredstvo kojim će se Gospodin poslužiti u svom naumu. ***Djelatna ljubav i danas čini čudesa.***

XII. DANI KONGREGACIJE 2025.

- Moja kongregacija i ja -

Uozračju molitve, zajedništva i zahvalnosti, sestre dominikanke okupile su se od 10. do 12. listopada 2025. godine u Pastoralnom centru sv. Josipa u Ličkom Osiku, na tradicionalnim Danima kongregacije, pod geslom ***Moja kongregacija i ja.***

Sestre su imale prigodu produbiti svijest o vlastitom pozivu i poslanju unutar Kongregacije, razmijeniti iskustva te obnoviti duh zajedništva koji ih povezuje.

Tome je doprinijelo i predavanje don Gorana Antunovića, župnika Župe Presvetog Trojstva u Otočcu, koji je razvio temu samih Dana kongregacije i potaknuo promišljanje o osobnom odnosu svake sestre prema zajednici i njezinu poslanju.

Kroz zajednička promišljanja i razgovore sestre su se osvrnule na rezultate ankete *Moja kongregacija i ja*, provedene uoči generalnog kapitula. Dobiveni uvidi poslužili su kao vrijedan temelj za razmišljanje o životu i djelovanju unutar Kongregacije, te usmjerili pogled u budućnost.

Uz duhovni sadržaj, sestre su imale prigodu doživjeti ljepotu ličkog krajolika. U pratnji gospođe Ruže Orešković iz *Gacka tours*, posjetile su Sinac i crkvu sv. Ilije proroka, gdje ih je primio tamošnji župnik.

U Majerovom vrilu i Gackoj dolini, sestre su vidjele tradicijske mlinice i upoznale ljepotu baštine i prirodnih ljepota toga kraja.

U mjestu Prozor sestre su posjetile OPG Bronzi Bee, gdje su se upoznale s načinom apiterapije i pčelarskim radom domaćina te razgledale prostor u kojem se terapija provodi. Posjet je bio spontani dio programa koji je dodatno obogatio boravak u Gackoj dolini.

Domaćin susreta bio je preč. Luka Blažević, župnik župe sv. Josipa u Ličkom Osiku, koji je s

pažnjom i gostoljubivošću primio sestre u svoj pastoralni dom.

Posebnu radost susretu pridonijela je i proslava rođendana s. Jasenke Mravak.

Susret je zaključen zajedničkim ručkom i sestrskim druženjem u ozračju mira, radosti i nade koju su sestre ponijele natrag u svoje zajednice.

JUBILARNE PROSLAVE

60 vjernih Bogu godina od polaganja prvih redovničkih zavjeta

U petak, 3. listopada, u župi Gospe Fatimske na Škrapama u Splitu, s. Klara Vrlić i s. Estera Plavša proslavile su 60. obljetnicu svojih redovničkih zavjeta. Svečanu svetu misu predslavio je župnik don Ivan Zovko, uz koncelebraciju fr. Petra Milanovića, rođaka s. Estere. Liturgijsko slavlje animirao je župni zbor pod vodstvom s. Pavle. Na proslavi su sudjelovale i sestre iz zajednica sa Škrapa, sv. Martina u Splitu, iz Šibenika i s Korčule i Subotice. Na završetku misnog slavlja časna majka s. Jaka uputila je riječi zahvale i čestitke sestrama za sve godine ustrajne službe Bogu, Redu i narodu. Slavlje se potom nastavilo s obiteljima sestara za zajedničkim stolom. Zahvalni za svjedočanstvo njihovog života, s. Klari i s. Esteri želimo još mnogo godina zdravlja, mira i radosti u Gospodinu.

Zlatni jubilej redovništva s. Marije Filipović

U nedjelju 7. rujna 2025. zagrebačka je zajednica bl. Ozane, u ovoj Jubilarnoj godini, proslavila ZLATNI JUBILEJ REDOVNIŠTA s. Marije Filipović. U svojoj skromnosti nije htjela nikakve proslave, ali, kao i svakoj drugoj jubilarci, sestre su i njoj pripremile svečanost koja je bila obilježena svečanom svetom misom, molitvom, kao i slavljem za obiteljskim – redovničkim stolom. Svečanost su uzveličali i svećenici koji su bili s nama na ručku: župnik vlč. Željko Faltak i mons. Drago Balvanović, misionar u Peru. On je, inače, župnik baš u Limi, gdje se na poseban način štuje sv. Ruža Limska, zato rado o njoj priča gdje god dođe. Mons. Drago dolazi svake godine na odmor ovdje u Trnje, gdje ima rodbinu, i htio je vidjeti sestre dominikanke čijem Redu pripada i patrona njegove župe u Limi, sv. Ruža. Ovo slavlje naše jubilarke s. Marije, bio je pravi trenutak za taj susret.

PREMJETAJ S. MIHAELE U ZAGREB

Zajednica sestara Kuće Matice u Korčuli Zoprostila se od s. Mihaele Matić koja je dobila premještaj u naš samostan bl. Ozane u Zagrebu. Aktualna priora s. Barbara Bagudić zahvalila joj je na svemu što je utkala u zajednički život ove zajednice u kojoj je imala više zaduženja. Bila je Učiteljica novakinja, odgajateljica u vrtiću Anđeli Čuvari, a potom i ravnateljica istoga vrtića. Osim toga, više od deset godina pomagala je u župi Račišće, gdje je odlazila svake nedjelje, a ponekad i subote. Kad je posljednji put bila na toj župi, u nedjelju 21. rujna 2025, župnik don Robert joj je javno zahvalio pred cijelom župskom zajednicom.

Rastanak nije bio lagan, kako za župnika i župljane, ali isto tako i za s. Mihaelu.

Župnik don Robert obratio se vjernicima nakon misnog slavlja ovim riječima: "Danas ćemo se na kraju ove svete mise na poseban način zahvaliti našoj s. Mihaeli koja je dobila premještaj u Zagreb. Geslo dominikanskog reda je Bogu, redu i narodu. Bog je u svojoj dobroti nama darovao da budemo taj narod kojemu ste bili poslani da svjedočite Boga, a to ste uvijek i činili, s ljubavlju, ponizno i tiho, uvijek spremni na pomoć, kao neumorna pčelica koja se ne vidi i ne čuje, a tako marljivo radi, i ostavili ste duboki trag u našoj Župi i našim srcima.

U našoj Župi djelovali ste 10 godina i Bogu smo zahvalni što Vas je nama poslao i zato primite ovaj mali dar kao znak naše zahvalnosti i neka Vas dobri Bog blagoslovi i daje snage da i dalje vjerno služite Bogu, redu i narodu."

Župnik don Robert

Potom se s. Mihaela obratila nazočnim župljanima i zahvalila na njihovoj dobroti i susretljivosti. Bila joj je radost služiti ovom narodu koji je rado dolazio na misna slavlja i sudjelovao u svim događajima vezanima uz župu.

"Odlazim iz Korčule nakon 26 godina, – kazala je s. Mihaela i nastavila, – a ovdje, u Račišću sam djelovala 10 godina. Moji dolasci u Račišće su bili bez nekog pritiska i straha, dolazila sam radosno što sam mogla učiniti nešto dobro za ovu crkvu, župsku zajednicu, za

svakog pojedinog vjernika. U ovoj crkvi sam promišljala o svome životu i dijelila životna iskustva sa s. Kristinom s kojom sam najčešće dolazila. Puno mi je značio jedan takav odmak od svakodnevice. Zahvalna sam Bogu što sam imala prigode upoznati nove običaje, novi mentalitet, novo ozračje, pa čak i novo narječje; što sam mogla puno toga lijepoga doživjeti, vidjeti i surađivati s vama. Sve me to obogatilo i zato zahvaljujem i vama svima što ste me

prihvatili i rado surađivali sa mnom. Ovo je razdoblje obilježilo moj život, stekla sam nova iskustva i zato ćete uvijek biti u mojim sjećanjima i molitvama.

Želja mi je da jednog dana nastavimo slaviti u nebeskom Jeruzalemu kako smo svake nedjelje zajedno slavili ovdje na zemlji.

Hvala vam na pomoći, susretljivosti, lijepoj riječi.

Hvala svima za sve.

Zahvale odgojiteljicâ DV Anđeli čuvari, svojoj ravnateljici s. Mihaeli

Poseban su joj oproštaj priredile njezine djelatnice u Dječje vrtiću, koje su i pismeno izrazile svoju zahvalnost.

Još za ranog jutra, tog trećeg listopada, dok je vjetar vijao Korčulom i morsko valovlje dizao, naša draga sestra, otplovila je plavim Jadranom.

Dok je tuga ostajala u našim srcima, tihim smo šapatom izrekli molitve zahvalnosti Bogu za nju i njezin život.

Za nju koja je odisala mirisom Raja poput anđela i svoj blagi osmijeh među nama širila.

Za nju koja je bila Njegova produžena ruka i naš oslonac onda kada nam je bilo najpotrebnije. Onda kada nikoga drugog bilo nije.

A sad, dok ljubav na novom polju sije, znamo: sjeme ljubavi posijano ovdje, brižljivo svojom molitvom ona zalijeva.

“S velikom zahvalnošću opraštamo se od naše ravnateljice, s. Mihaele.

Tijekom svoga služenja u našem vrtiću pokazala je veliko srce, ljubav i brigu za svako dijete, roditelja i djelatnika. Uvijek spremna pomoći, saslušati i ohrabriti, s. Mihaela je bila istinski primjer služenja i života iz vjere.

Njezina toplina, jednostavnost i radost ostavili su dubok trag u srcima svih nas.

Hvala joj što je s nama dijelila vjeru, što nas je poticala na zajedništvo i učila nas gledati na svako dijete kao na Božji dar.

“Sve neka među vama biva u ljubavi.” (1 Kor 16,14)

Draga s. Mihaela, neka Vas Gospodin nagradi za svako dobro koje ste učinili, neka Vas čuva i prati na Vašem daljnjem putu”

Maria Šimunović

“Draga Mihaela,

Hvala za svu toplinu, radost i znanje koje si mi dala u zajedničkom poslu.

Tvoja vedrina, osmijeh i predanost ostavljaju veliki trag u mom srcu. Bilo je lijepo s tobom dijeliti i tužne i radosne trenutke. Hvala na svim osmjesima, šalama, idejama i podršci. Raditi s tobom bilo je veselje i pravo bogatstvo. Uvijek si bila oslonac i prije svega veliki prijatelj.”

Bojana Tomić

“Naša ravnateljica i kolegica, s. Mihaela, bila je i ostala svjetlo našeg vrtića, uvijek nasmijana, spremna pomoći i darivati ljubav. Njezina prisutnost, skromnost i blagost utkale su se u svakodnevicu vrtića, ostavljajući neizbrisiv trag dobrote, nade i radosti u srcima djece i svih djelatnica. S ljubavlju i zahvalnošću je pozdravljamo, moleći da Gospodin prati svaki njezin korak, te joj daruje mir, radost i obilje blagoslova na novom putu.”

Marija Medvedev

**

“Draga sestro Mihaela, hvala vam što ste me prije skoro dvije godine potaknuli da se bavim ovim poslom. Hvala vam na svakoj pomoći i uputi i jer ste vjerovali u mene. Sve najbolje u životu, te na novom radnom mjestu. Uvijek ću pamtiti vas osmijeh.”

Vinka Curać

**

“Draga s. Mihaela, od srca ti hvala na svemu što si nam kroz ove godine pružala, na svakoj molitvi i pažnji koju si nam darovala. Sigurna sam da će nam tvoj osmijeh i toplina ostat trajno upisani u našim srcima. Neka te Gospodin blagoslovi na novom putu!”

Marija Verazza

**

“Želim se od srca zahvaliti s. Mihaeli za sve što je učinila, na svakom ohrabrenju, lijepoj riječi i smjernici. Njena podrška i toplina obilježila je, kako moj osobni, tako i profesionalni put i bila mi je velika čast imati je za ravnateljicu. Sigurna sam da će svojim pristupom obogatiti i novu sredinu i ostaviti trag kao što je ostavila i ovdje.”

Antonela Rogulj

**

“Draga s. Mihaela izuzetno mi je bila čast upoznati Vas i raditi s Vama ove 4 godine, jako ste dobra osoba s puno vrlina i prema tome želim uputiti veliku zahvalnost na svemu što ste učinili i iskreno mi je žao što ste dobili premještaj. Čuvajte se i želim Vam svako dobro.”

Jasna Telenta

“Draga s. Mihaela, hvala na svemu što ste nam dali kroz osmijeh, toplu riječ i srce.

Sretno dalje i neka vas prati puno radosti i Božjeg mira!”

Karla Šeparović

**

“Draga s. Mihaela, hvala na svemu, najprije kao ravnateljici, a onda i kolegici...pamtit ću te kao jednu neizmjereno dragu i susretljivu osobu, toplu i staloženu, punu podrške i razumijevanja prema nama odgojiteljicama. Obogatila si naše živote, sa poznanstvom, a onda i poslovno. Gdje god ti bila, nek’ Božji blagoslov, svuda te prati. Drago mi je što sam te upoznala i radila s tobom. I ovo nije zbogom već doviđenja.”

Ivana Jeričević

**

“Draga s. Mihaela, često se u ovakvim situacijama pitamo zašto je naš put možda drugačiji od onoga što smo željeli i planirali, ali vjerujemo da Bog bira najbolje za nas. Tako i u ovoj situaciji koliko emotivno bila teška za nas znam da ćete svojim radom, znanjem i ljubavlju puno pridonijeti novom vrtiću. Želim Vam sve najbolje i hvala za sve lijepe trenutke i vodstvo.”

Monika Rogina

**

“Teško je pronaći prave riječi koje bi opisale što za mene znači Vaše prisustvo u našem Dječjem vrtiću. Moji prvi koraci u ovoj profesiji bili su upravo uz Vas, gdje ste me vodili sa strpljenjem, vjerom i uvijek me usmjeravali na pravi put. Pokazali ste mi, ne samo kako se radi s djecom, već i kako raditi s ljubavlju i vjerom u Božji plan.

Vodili ste vrtić posebnom dobrotom i snagom što je rezultiralo stvaranjem vrtića koji je ispunjen radošću, poštovanjem i vjerom. Na Vašem daljnjem putu, neka Vas uvijek prati obilje blagoslova, sreće, milosti, mira i ista ona radost koju ste pružili svima nama.”

Lea Bradarić

OPROŠTAJ S. ANTONIJE OD ŽUPLJANA ŽUPE KRISTA KRALJA U ZAGREBU I OD ZAJEDNICE BL. OZANE SESTARA DOMINIKANKI

Nakon dugogodišnjeg djelovanja u župi Krista Kralja u Zagrebu (Trnje), kao i u zajednici sestara dominikanki, s. Antonija Matić je dobila premještaj od svojih redovničkih poglavara u korčulansku zajednicu, na otoku Korčuli. U znak zahvale za sve što je činila u samostanu bl. Ozane tijekom tri desetljeća, zajednica joj je priredila oproštaj 25. rujna 2025., kad su sve sestre mogle biti na okupu. Priora joj je održala kratak govor u kojem je spomenula mnoge obveze koje je imala, a posebno

je pohvalila njezinu spremnost da priskoči u pomoć kad god je trebalo nešto izvanredno, bez obzira što je bila zauzeta svojim brojnim zaduženjima: mali i veliki zbor u župi, vjeronauk za prvopričesnike, a povrh svega je bila ravnateljica *Dječjeg vrtića Blažena Hozana*, u kojega je ulagala mnogo truda i znanja i koji je prepoznat kao uzor mnogim vrtićima. Osim toga, jedno je vrijeme bila učiteljica kandidatice ovdje u Zagrebu, a u dva mandata je bila vrhovna savjetnica č. majke.

Na koncu je s. Antonija zahvalila svim sestrama na zajedništvu, prihvaćanju i radosti što su dijelile zajedno, a molila je i oproštenje ako je koju uvrijedila ili učinila bilo što nažao. Svjesna je, kaže, da joj je povjerena nova zahtjevna služba koju je prihvatila u duhu poslušnosti. Priznala je da joj je veoma teško ostaviti Zagreb u kojem je djelovala 31 godinu. Tu je bila poznata kao javna osoba i mnogi joj sada dolaze zahvaljivati, što joj donekle otežava rastanak. Stoga se svima preporuča u molitve.

OPROŠTAJ OD ŽUPE KRISTA KRALJA

Župnik vlč. Željko Faltak, zajedno sa svojim suradnicima, priredio je svečani oproštaj s. Antoniji u župnoj crkvi (kripti) za vrijeme, odnosno neposredno nakon župne svete mise, u nedjelju 28. rujna 2025. Smatrao je, naime, da

da joj cijela župna zajednica duguje zahvalnost za njezino dugogodišnje djelovanje na duhovnom rastu ove župe, kao orguljašica, voditeljica dječjeg zbora, Dramske skupine blažene Ozane i kao katehistica.

Župnik Faltak joj je, zajedno s obitelji Perestegi, uputio riječi zahvalnosti.

U ime cijele župne zajednice, dr. Ana Perestegi, inače članica mješovitog župnog zbora, izrazila je zahvalnost je s. Antoniji, ovim riječima:

Draga naša s. Antonija,

Danas stojimo pred Vama sa srcima punim zahvalnosti i osjećajima koji se riječima teško mogu do kraja izraziti. Velika nam je čast da Vam kao obitelj možemo uime čitave župne

zajednice izraziti taj naš zajednički čin zahvale na Vašem dugogodišnjem djelovanju u našoj župi i na području naše župe a to djelovanje obuhvaća brojna područja koja su zahvatila živote svih nas i ostavili neizbrisiv trag.

Naši prvi susreti započeli su kroz vaše djelovanje u Dječjem vrtiću bl. Hozane po kojem su obogaćene brojne obitelji Trnja i šire.

“Draga s. Antonija, uime sve vaše djece, koja su prošla kroz vrtić i vaše ruke, od srca veliko hvala“. (Lucija)

Vaša brižnost uvijek je ulijevala svim roditeljima i obiteljima sigurnost da su naša djeca u pravim rukama.

“Još su mi sada živa sjećanja na radosnu pripremu za prvu svetu Ispovijed i za prvu svetu Pričest. Hvala vam što ste nas naučili kako se ispovijedati i kako primati Isusa u svoje srce“. (Martina)

“Dramska družina posebna je priča. Najveći izazov bio vam je ukrotiti naša razigrana bića. I znajte da ova ribarica mala bez Vas, o Ozani i Imeldi ne bi puno ni doznala“. (Martina)

Doticaj s našom djecom nastavlja se kroz dječji zbor u župi. Čekajući djecu svake subote za probe i radeći s njima, pripremali ste ih za otkrivanje ljepote slavljenja Boga pjesmom u zajednici na nedjeljnim dječjim misama. Svojom jednostavnošću i dubokom vjerom učili ste ih

koliko je Bog blizu-u svakom osmjehu, svakom stihu, svakoj pjesmi...

Ipak, glazbene kompetencije stečene kroz studij crkvene glazbe osobito su došle do izražaja za orguljama i vodeći župni mješoviti zbor. To vođenje nije bilo samo dirigiranje, već međusobno povezivanje koje se odražavalo u zajedničkim druženjima, putovanjima, obiteljskim proslavama i obiteljskim povezivanjima.

Sva ova područja vašeg redovničkog djelovanja obogatilo je i obilježilo živote svih nas, no u isto vrijeme dalo nam je otkriti plemenitost vaše osobe. Ta plemenitost najviše je vidljiva kroz neposrednost u susretu, brižnost za svaku osobu, majčinsko razumijevanje za ljude u teškoćama.

Nama je poznato da redovništvo pretpostavlja trenutke odlaska i dolaska, pa umjesto žalovanja koje svi osjećamo, želimo u svom srcu pobuditi zahvalnost prvo dragom Bogu što smo po Vašem djelovanju obogaćeni, a onda i Vama na svemu čime ste se ugradili u živote bilo koje osobe dok ste djelovali u Zagrebu i među nama.

Neka Vas Gospodin i dalje vodi blagoslivlja! Znaite da Vaša djela ostaju ovdje u osmjesima djece, pjesmi zborova u vjeri koju ste sadili i njegovali u svim nama.

(Ana Perestegi)

U ime svih pjevača, dr. Mercedes Vidas, članica župnog zbora, obratila se s. Antoniji ovim riječima zahvale:

Draga naša časna sestro Antonija!

Danas nam je teško pronaći prave riječi jer se opraštamo od Vas, ali u našim srcima prevladava zahvalnost.

Vaša prisutnost u našoj župi bila je dar od Boga – kroz Vašu nesebičnu ljubav, molitvu, toplu riječ i pažnju, mnogi od nas su pronašli snagu, utjehu i vjeru. Hvala Vam na svemu što ste činili za našu župu, za svaku izgovorenu molitvu, osmijeh i lijepu riječ, kao i za svaku žrtvu što ste podnijeli za nas!

Hvala Vam što ste svojim primjerom svjedočila Kristovu ljubav i bila oslonac tolikima od nas!

Iako nas rastanak rastužuje, vjerujemo da Gospodin za Vas ima važne planove dok započnete novo poglavlje svog života i služenja. Tako će i mnogi drugi imati blagoslov upoznati Vaše dobro srce, a Vi ćete im udijeliti radost i svjetlo.

Pratiti ćemo Vas svojim molitvama i uvijek Vas s ljubavlju čuvati u svojim mislima. Vaš odlazak iz naše župe ne znači oproštaj. U našim srcima i u crkvenom zboru i dalje će se čuti vaš glas, orit će se pjesma koju ste s nama dijelila, a

Dr. Mercedes Vidas zahvaljuje u ime zбораša

zvuk orgulja ostat će trajni podsjetnik na Vašu ljubav, radost i predanost koju ste utkali u našu zajednicu.

Neka Vas na ovom putu prati Božji blagoslov, neka Vas Duh Sveti vodi i neka Vas Blažena Djevica Marija zauvijek štiti.

Znajte da je ovdje zauvijek Vaša obitelj i Vaš dom!

S puno ljubavi i zahvalnošću,

Mješoviti pjevački crkveni zbor župe Krista Kralja – Trnje, Zagreb.

Nakon toga je s. Antonija, vidno ganuta, zahvalila svima. Vrlo je lijepo opisala svoj dugogodišnji rad u kojeg je ulagala puno truda, a ako nešto nije bilo dobro, molila je da joj oprostite. Pjevači i svi ostali, zapjevali su joj potom *Za vsaku dobru reč*, i nakon toga je slijedio blagoslov.

Župnik je potom pozvao baš sve da se okupe u hangaru, gdje su župljani imali priliku osobno zahvaliti s. Antoniji. (Inače, to su prostorije gdje je, za vrijeme Domovinskog rata djelovao karitas kojega je vodila s. Dominika Loch. Nakon njezine smrti je karitas prestao raditi i prostorije su čekale prenamjenu.)

Sestra Antonija dobila je premještaj u Korčulu, gdje će vršiti službu samostanske priore i ravnateljice našeg vrtića. Njezinu novu službu u Korčuli preporučamo u vaše molitve, da je Gospodin vodi i daruje joj snagu i radost u poslanju!

Video zapis s oproštaja možete pogledati na: <https://www.youtube.com/watch?v=UJ-gGW4iTpc>...

Komentari na Facebooku povodom oproštaja sa s. Antonijom:

Natalija Kresic: Divna časna sestra Antonija, neka vam je sretno i blagoslovljeno.

Zdravka Leutar: Dragoj s. Antoniji i veliko hvala za velikodušnu podršku, znanja iskustva koje je dala nama sestrama Klanjateljicama Krvi Kristove u otvaranju vrtića *Acuto* na Miramarskoj! Božja milost neka Vas svugdje vodi,

S. Antonija s malim glumcima

Dr. Domagoj Čvek, s. Antonija i dr. Mario Perestegi

krijepi i nadahnjuje. Znamo bit ćete i dolje sjajni, velikodušni i neumorni u zalaganju za dobrobit svih koji su Vam povjereni.

Zdravka Mijoč: Draga s. Antonija, neka vam je sretno i blagoslovljeno na našem jugu.

Stanko Dervenčan: Sve najbolje u novoj sredini, neka vas prati milost našega Gospodina Isusa Krista.

Antonija Didović: Sretno časna, vidimo se na Korčuli

Marica Jurakić Vozar: Bože dragi blagoslovi je i čuvaj, Amen.

Margareta Markota: Sretno sestro Antonija

Anica Jurić: Ne je prati Božji Blagoslov.

Marija Lovrenski: Neka je dragi Bog čuva vodi i blagoslovi. Amen.

Oproštaj časne majke s. Jake Vuco od dugogodišnjeg vjeroučiteljskog rada

Odletjela bijela golubica iz škole Juraj Šižgorić

Sestra Jaka Vuco, dominikanka i vjeroučiteljica danas je u Osnovnoj školi Juraj Šižgorić u Šibeniku imala poseban oproštaj od vjeronaučnog darivanja drugima u ovoj školi. Radila je dvadeset i pet godina u ovoj školi i ostavila neizbrisiv trag te otišla u zasluženu penziju, ali

ne i mirovinu. Koliko je srce i dušu imala svjedoče suze na licu mnogih djelatnika na podjeli poklona s. Jakici, kako su je od milja zvali, u školi i izvan nje. Teško je opisati riječima sve što su svi djelatnici doživjeli i dobili od nje u ovih gotovo tri desetljeća. Najbolje je sve to sažela po nadahnuću učiteljica Ivana Dujić napisavši oproštajnu pjesmu za s. Jakicu:

Što se ono bijeli pred školom Jurjevom?
 Tko li ono djecu grli svojim krilom?
 Bijela krila ima, al' golubica nije.
 Pod plaštom superheroja, anđeo zemaljski se krije
 Pogađate, to je naša Vuco Jakica
 Dugo već nas grije blagost njena lica
 Dječja usta ozare se baš svaka
 Hodnikom kad prođe sestra Jaka
 Ruke pružaju, trče joj u krilo
 Ispričat joj moraju što im se sve zbililo!
 A ona ih sluša blago i po ruci gladi
 Dok iz džepa uvijek par bombona vadi
 Bombonjere, bajami il kolači razni
 Našoj Jaki džepovi nikad nisu prazni
 A kad volan zgrabi i papučicu gasa stisne
 Svaki prometni policajac u sebi lagano vrisne
 Kazne joj k'o Pokemoni i skupljat ih rado voli
 Ali sve to Gospod prašta, kada biskup za nju moli

A na koliko se izleta išlo preko Jake naše
 Samostanska tura posebno Šižgoriću paše!
 Od Korčule, do Plitvica, Sarajeva il Mostara
 Uspomene sad se bude i sjećanja stara
 Tolika je blagost njena i pogledi na život jasni
 Da i Marka, kad je uz nju, često zovu ČASNI!
 Ne ljuti se ona nikad i uvijek nas naučit nešto
 uspije
 Naučiš da Isus ne može uskrsnut, ako još ni
 umro nije
 Ti si naš blagoslov najveći, i sestra i majka
 Uz tebe i dan u školi izgleda k'o bajka
 Razmazila si nas, Jako naša draga
 U srcima sviju nas ostavila traga
 Onog traga koji nikad se ne briše
 I zbog kojeg duša naša lipše diše
 K'o da Papu vlastitog imamo u školi
 Toliko nam puniš dušu i srce te naše voli
 Kako ćemo Jako draga mi dalje bez tebe?
 Želimo te uvijek, svaki dan kraj sebe!
 Kako da ti zahvalimo za sve što si nam dala
 Svaka riječ i svaka gesta za te je premala.
 Hvala ti za svaki osmijeh i za lijepe riječi
 Uz tebe smo svi postali i bolji i veći
 Nastavi tim svojim putem ispravno i blago
 Posjeti nas par puta tjedno, bit će nam to jako
 drago
 Ne moraš ni bajame nosit, samo zagrljaj nam treba
 Ljepšeg dara od tog nema, ispod ovog neba!
 Sretno dalje!
 Vole te tvoji Šižgorići!

tekst i fotografije: učitelj Robert Šimić

OBILJEŽAVANJE 40 GODINA RADA ČASNE SESTRE TJEŠIMIRE BEŠLIĆ U VELOJ LUCI

U nedjelju, 2. studenog na župnoj misi u crkvi sv. Josipa u Veloj Luci okupio se veliki broj vjernika da bi nazočili posebnoj zahvali našoj časnoj sestri Tješimiri, jednoj dragoj, vrijednoj, veseloj, milosrdnoj i nadasve vjernoj službenici našeg nebeskog Oca, za njen dugogodišnji rad u našoj župi.

Kao mlada časna sestra stigla je u Velu Luku 28.10.1985. godine. U samostanu sv. Josipa dočekale su je tri vrijedne i duhom bogate sestre dominikanke ali sve tri već u poodmakloj dobi. Živjele su u slozi i odanosti svome Redu i Kongregaciji. Brzo je, kao najmlađa, prionula radu sa djecom i mladima. Tu je nemjerljiva njena sposobnost glazbenom izričaju kao i duhovnost na vjeronauku, najprije u crkvi a zatim i u školi. Animirala je djecu i mlade, osnovala dječji zbor i zbor mladih "Sveti Dominik". Njenom zaslugom ponovno je oživljen i Treći red sv. Dominika koji je u Veloj Luci utemeljen 1898. godine.

Pamtimo i njen dugogodišnji rad na pripremama za Prve sv. Pričesti, Krizme, razne igrokaze za Božiće, Uskrse ali i druge prigode. Spomenut ćemo i njen težak i zahtjevan rad u samostanskoj kući, vrtovima, Pijaci a posebno njeno nadahnuto uređivanje i ukrašavanje naše župne crkve za sve prigode, bilo one svakodnevnice ili za one posebne. Moramo istaknuti njenu strpljivu skrb o starijim članovima naše Župe, ne samo o starijim trećoredicama nego i svima kojima je potrebna lijepa riječ, utjeha a posebno njena nesebična skrb o svojoj rođenoj sestri č. s. Mariji Lurdes. Također moramo spomenuti njenu brigu za potrebite pacijente lječilišta Kalos iz svih krajeva lijepe naše koje je često posjećivala, pomagala i po potrebi i u samostanu smještala.

Za svoj osobit i svestran rad, posvećenost svim ljudima, bili oni vjernici ili ne, 2018. godine dobila je i veliko općinsko priznanje, nagradu za životno djelo.

Na kraju svete mise u ime trećoredica čestitku i zahvalu uputila joj je Ina Padovan a zatim joj je župnik don Hrvoje Katušić izrazio zahvalnost i uručio simboličan poklon. Časna sestra se na kraju svima zahvalila i uputila božji blagoslov. Svi vjernici su dugotrajnim pljeskom iskazali svoju zahvalnost i podršku našoj skromnoj i bogatoj duhom časni sestri Tješimiri. Nakon mise, ispred crkve, vjernike je dočeka bogat stol pun kolača i slastica koje su pripremile članice Trećeg reda sv. Dominika. Svečanim ručkom župnik je počastio našu slavljenicu, članove župnog vijeća i trećoredice. Na ručku je našoj sestri Tješimiri buket i poklon uručila i načelnica Vele Luke Katarina Gugić.

Poželimo našoj dragoj časnoj sestri da joj dragi Bog da snage i strpljenja za sve nove izazove i da nam još dugo, uz božju milost, poživi.

Ina Padovan

Zahvala s. Tješimiri Bešlić za 40 godina službe u Župi sv. Josipa

U nedjelju, 2. studenoga, na župnoj misi u Župi sv. Josipa u Veloj Luci, vjernici su se s posebnom zahvalnošću prisjetili dugogodišnje službe sestara dominikanki koje u župi djeluju gotovo sto godina. Posebno je obilježena 40. obljetnica službe s. Tješimiri Bešlić, koja je u Velu Luku došla 28. listopada 1985. godine.

Tijekom četiri desetljeća u župi, s. Tješimiri je djelovala kao katehista, sakristanka, voditeljica zbora i dječjeg zbora, te je obnovila djelovanje dominikanskog Trećeg reda. Za svoj

predani rad 2018. godine primila je i općinsku nagradu za životno djelo.

Na kraju mise, u ime župe zahvalila joj je trećoredica Ina Padovan, a potom je župnik don Hrvoje Katušić izrazio zahvalnost i uručio joj simboličan poklon kao znak priznanja za njezinu dugogodišnju službu.

Nakon mise uslijedilo je druženje s vjernicima uz kolače i piće, a potom je župnik pozvao članove župnog vijeća i trećoredice na svečani ručak povodom ove lijepe obljetnice.

don Hrvoje Katušić

Zahvala s. Tješimiri

Časna sestra Tješimira Bešlić već je četrdeset godina dio naše Vele Luke. Ne samo po mjestu boravka, nego i po srcu, po djelima

i po ljudskosti koju svakodnevno pokazuje. Generacije djece, među kojima sam i ja, pamte je kao vjeroučiteljicu koja nas je učila ne samo znanju, nego i poštovanju, odgovornosti i dobroti.

Godine 2018. primila je Golubicu Općine Vela Luka za životno djelo. Taj trenutak nije bio samo priznanje njezinom radu, nego i priznanje vrijednostima koje sve ove godine živi i prenosi.

Tu sam sjednicu posebno zapamtila jer sam se tada prvi put, kao načelnica, obratila prisutnima povodom Dana Općine.

Kroz sve te godine časna Tješimira s puno topline i ljudskosti odnosila se prema našim mještanima, bez obzira jesu li dio župne zajednice ili ne. To, možda više od svega, govori o njoj.

Hvala Vam, časna, što ste svi ovih godina bili uz naše Velolučane, kroz školu, župu i svakodnevne susrete.

Želimo da Vas još dugo služi dobro zdravlje, i od srca Vam čestitam!

Počašćena sam što sam danas dio ove proslave.

*Katarina Gugić, Načelnica Vela Luke
Vela Luka 28. 10. 1985.*

Put u Nepoznato

s. Tješimira Bešlić, Vela Luka 1985.

(ovu je pjesmu pročitala 2. 11. 2025. pred vjernicima u crkvi,
povodom proslave 40. obljetnice svoga djelovanja)

Poput oca Abrahama
u duhu vjere
s puno nade
krenulo se u nepoznato.

Put me doveđe
na morske žale
u uvalu toplu
Velu Luku milu.

Al gle čuda
odmah na početku
dočeka me nepovjerenje
od strane župnika.

Srce mi se skameni
volja oslabi.
Oh, dobri Bože!
A zašto sve to?

Najednom me nešto dignu
Rekoh u sebi
Došla sam svom narodu
Samo naprijed.

Nemoj se bojati žrtve
Sve je u ruci Božjoj
Radi s ljubavlju
za Boga i ljude.

To je tvoje zvanje
To je tvoje poslanje
To je tvoj narod
To i samo to!

Posjet sestara iz sv. Martina zajednici u Šibeniku

U subotu, 22. studenog 2025., sestre iz samostana sv. Martina posjetile su zajednicu sestara samostana Gospe od Ružarija u Šibeniku. Split i Šibenik ne razdvaja previše kilometara, a još manje kada postoji dobra volja sestara da se susretnu! Susret je prošao u zajedništvu stola, i ne samo to. Zna se, kada se sestre susretnu, podijelit će se i poneka draga uspomena i šala! Sve to dogodilo se ove subote, na blagdan svete Cecilije, stoga su sestre započele i završile svoj susret kojom dragom im pjesmom!

Neka je više takvog zajedništva Bogu na slavu!

ONLINE KATEHEZE, MOLITVE I SUSRETI online biblijska večer s djevojkama

U subotu, 6. rujna, s početkom u 20 sati, održan je online susret preko Zoom-a pod nazivom *Projekt Marija – Lectio divina* (biblijska večer). Djevojke su se, pod vodstvom s. Manes Puškarić, vođene otačkom metodom čitanja Riječi Božje koja se sastoji od četiri koraka – *lectio, meditatio, oratio, contemplatio* – susrele s evanđeljem koje nam donosi ova nedjelja odnosno ulomak iz Lk 14, 25-33.

Na ovome susretu sudjelovala je dvadeset i jedna djevojka, a inače se susreti održavaju jednu subotu u mjesecu, od rujna do lipnja.

Održana online biblijska večer

U subotu, 11. listopada, s početkom u 20:30 održana je biblijska večer preko Zoom-a. Na susretu je sudjelovalo 15 djevojaka. Susret je vodila s. Manes Puškarić, slijedeći otačku metodu čitanja Riječi Božje *Lectio divina*. Evanđelje koje su djevojke razmatrale jest Luka 17, 11-19 odnosno evanđelje 28. nedjelje kroz godinu, kako bi se večer prije pripremile za sam susret s Riječi u nedjeljnoj svetoj misi.

Susret za djevojke preko Zoom-a

U subotu, 25. listopada s početkom u 20.30 sati, održan je susret za djevojke preko Zoom-a. Na susretu je sudjelovalo 15 djevojaka. Susret je započeo molitvom Duhu Svetom, zatim je

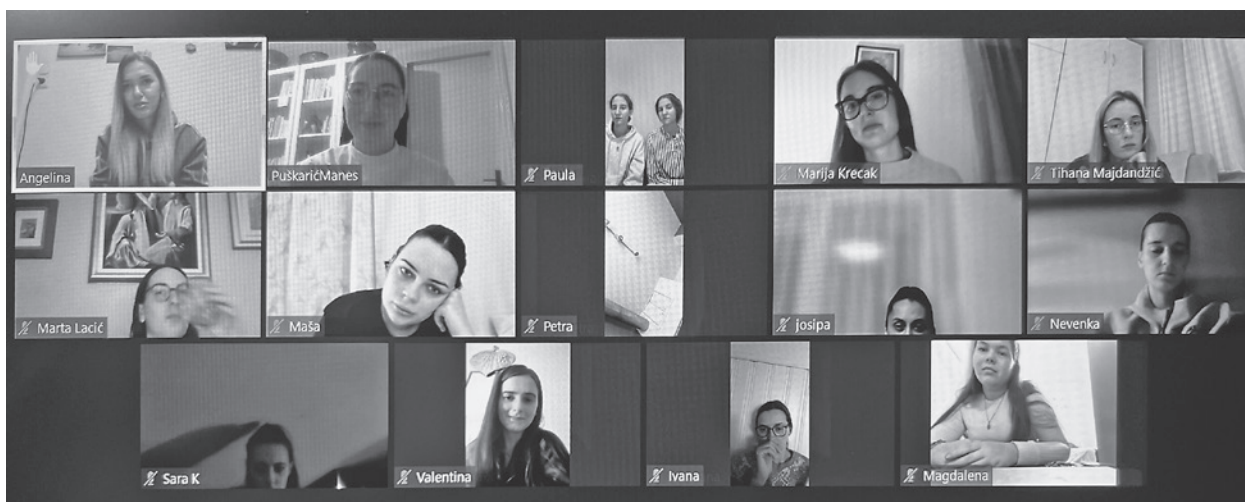

uslijedila kateheza na temelju Markova evanđelja, osmo poglavlje. Djevojke su mogle slobodno postavljati pitanja ili izraziti svoja mišljenja i iskustva. Nakon toga dijela, s. Manes Puškarić i s. Veronika Pavlović predmolile su krunicu BDM na nakane djevojaka, moleći radosna otajstva.

Susreti se održavaju svaki mjesec, jednu subotu *lectio divina*, jednu kateheza i krunica.

Održana online biblijska večer *lectio divina*

U subotu, 8. studenog s početkom u 20:30 sati održan je online susret s djevojkama, preko Zoom-a. Radi se o biblijskoj večeri ili *lectio divina*. Djevojke su razmatrale evanđelje 32. nedjelje kroz godinu, slijedeći četiri drevna monaška koraka – *lectio, meditatio, oratio i contemplatio*. Na susretu je sudjelovalo 19 djevojaka, a susret je vodila s. Manes Puškarić.

Online kateheza i krunica za djevojke

U subotu, **22. studenog** 2025., održan je online duhovni susret za djevojke preko Zoom-a. Susret je započet molitvom, zatim je uslijedila kateheza u kojoj su djevojke promišljale o Markovom evanđelju, točnije ozdravljenju uzetoga, poziv Levija i gozba s grešnicima. Nakon toga uslijedila je molitva krunice na nakane djevojaka. Na susretu je sudjelovalo 17 djevojaka iz Hrvatske i BiH.

Berba maslina u Orebiću

Hvala dragom Bogu na dobrom urodu maslina ove godine. Sve je uranilo, pa tako i one, prispele su već polovicom listopada, a u pravilu bi trebale u studenome! U petak poslijepodne stigla je pomoć iz Korčule – naše Paula, s. Barbara i s. Aurelija, a bilo je još zainteresiranih ali im dužnosti nisu dozvoljavale. Zahvaljujući pomoći, sve se brzo i radosno pobralo. Uspjele smo malo okrijepiti tijelo i na vrijeme se vratiti kući. Još jednom hvala sto su svoje vrijeme sestre iz Korčule poklonile i učinile dobro djelo.

s. Bernardica Jurić, OP

Hrvatski Glasnik o sestrama dominikankama Martinović

“**P**rizor koji nas je danas na Gradovrhu sve dotaknuo. Fra Franjo Martinović, župnik iz Drijenče sa svoje dvije rođene sestre, sestrom Zlatkom i sestrom Ana-Marijom, redovnice Dominikanke” donosi portal *Hrvatski Glasnik*. Komentari i reakcije ljudi su veoma pozitivne, pa tako i sljedeći gospođe Vere Žabjek: “Da i još jedna sestra (isto časna) fali na slici. Neka ih dragi Bog čuva.”

Molimo za brojne obitelji i nova duhovna zvanja!

Susret zagrebačkih zajednica Dominikanske mladeži

Članovi dominikanske mladeži (DOMA) iz župe Kraljice Svete Krunice zajedno s voditeljem fr. Ivanom Marijom Tomićem posjetili su u srijedu 26.11.2025. dominikansku mladež u župi blaženog Augustina Kažotića, gdje su ih srdačno dočekali župnik fr. Mario Ilija Udovčić te članovi DOMA Pešča i DOMA Pešča Juniori. Susret je protekao u ugodnom i bratskom ozračju, ispunjen zajedništvom, molitvom i smijehom.

Središnji dio programa bio je pub kviz s temama iz dominikanske povijesti i karizme, općeg crkvenog znanja te Svetog pisma. Sudionici su bili podijeljeni u šest timova, a natjecateljski duh brzo se isprepleo s dobrim raspoloženjem.

Zanimljivo je istaknuti da su, na veliku radost fr. Ivana Marije, prva tri mjesta pripala ekipama iz Župe Kraljice Svete Krunice. Naravno, organizatori su to uz osmijeh pripisali činjenici da ta zajednica već dugi niz godina djeluje te su njeni

članovi imali vremena za pripreme i produbljenje svog poznavanje dominikanske baštine, dok su DOMA zajednice u Kažotiću tek nedavno osnovane.

Susret je zaključen zajedničkim druženjem uz pizze, tijekom kojeg su se mladi nastavili upoznavati i razmjenjivati iskustva, potvrđujući još jednom ljepotu dominikanskog zajedništva koje spaja, nadahnjuje i potiče na rast u vjeri.

Svečano proslavljena svetkovina Kraljice Svete Krunice

Utorak, 7. listopada 2025. svečano je proslavljena svetkovina Kraljice Svete Krunice, zaštitnice naše crkve i samostana. Svečano misno slavlje u 19:00 sati predvodio je kardinal Vinko Puljić, vrhbosanski nadbiskup u miru, uz koncelebraciju otaca dominikanaca i svećenika Maksimirskog dekanata i prisutnost redovnika,

redovnica, članova dominikanskih laičkih bratstava i mnogobrojnih vjernika.

Kardinal se na početku homilije osvrnuo na svoju povezanost s braćom dominikancima i istaknuo zahvalnost što su u vrijeme Domo-vinskog rata u svom bolskom samostanu primili bogoslove i profesore sarajevske bogoslovije.

U svojoj homiliji, kardinal je podsjetio vjernike na to da je krunica nakon bitke kod Lepanta i utemeljenja blagdana Kraljice Svete Krunice, postala sveopće prihvaćena molitva te se tako nastavilo djelo dominikanaca, čijom zaslugom se krunica od 13. stoljeća proširila i postala moćno sredstvo u borbi protiv svakog zla. Kroz propovijed u dupkom punoj crkvi, na temelju svog bogatog pastoralnog i životnog iskustva, kardinal je nastojao približiti vjernicima molitvu krunice i istaknuti njenu posebnost i važnost za vjernički život. (usp.www.dominikanci.hr)

Zavjetovanje Braće dominikanaca i đakonsko ređenje

Prvi zavjeti fr. Timoteja Faustina Otta OP

U Samostanu sv. Dominika u Dubrovniku 28. kolovoza 2025. – nakon godine novicijata pod vodstvom fr. Domagoja Augustina Polanščaka, učitelja novaka – Timotej Faustin Otto položio je jednostavne zavjete na tri godine u Redu propovjednika, na ruke fr. Tomislava Kraljevića, provincijala Hrvatske dominikanske provincije.

Fr. Timotej Faustin Otto je rođen 25. kolovoza 2005. u Slovenj Gradecu (Slovenija) od oca Andreja i majke Mateje rođ. Tibaut. Dolazi iz Župe sv. Ivana Evanđeliste (Dravograd). Završio je Biskupsku klasičnu gimnaziju u Ljubljani.

Kao član Hrvatske dominikanske provincije nastavlja svoju formaciju u dominikanskim zajednicama Tuluške provincije pa će tako u Bordeauxu uskoro započeti sa studijem filozofije, a nakon toga slijedi teološki studij u Toulouseu.

Obnova zavjeta Braće dominikanaca

Na spomendan Imena Marijina 12. rujna 2025. u crkvi Kraljice svete krunice, braća dominikanci fr. Leonard Matinović i fr. Dominik Šakić obnovili su svoje zavjete, a fr. Jakov Jordan Vuković položio je svečane zavjete na ruke provincijala fr. Tomislava Kraljevića. Tom se prigodom, u svojoj propovijedi, provincijal osvrnuo na pitanje što se tradicionalno postavlja zavjetovanicima: "Što tražite?" A odgovor se

nije promijenio. I to otkriva vašu postojanost! Premda niste učinili ništa loše, kaže provincijal, "ipak pred svima tražite Božje milosrđe i milosrđe svoje braće. Što to znači? – pita se nadalje fr. Tomislav odgovara: *To znači da ste svjesni svoje slabosti i grešnosti i da molite da budete obavijeni milosrđem – odozgo i sa svih strana. I time poručujete: budući da želimo da u nama procvjeta život milosti, život u zajedništvu s Bogom, onda nema drugoga puta osim puta milosrđa koji kod nas dominikanaca ne ide kroz trbuh i samovolju nego kroz poslušnost.*

Bog nas je u svom beskrajnom milosrđu predodredio da po Isusu Kristu postanemo njegova djeca. Darovao nam je spasenje da bismo imali udjela u njegovu životu. (...)

Zato vam Bog daje i "dom" – Red propovjednika, zajednicu, prostor u kojem može rasti i cvjetati prijateljstvo koje On želi s vama. Red je poput lijepa vrta. Teško ga je vidjeti ako gledamo samo zidove i arhitekturu samostana, ali postaje jasno kad čujemo riječi koje je Isus uputio sve-toj Katarini: "Dominik je živio u skladu s mojom Istinom jer ne želi smrt grešnika, nego da se obrati i da živi." Njegova vjera je široka, radosna, mirisna – poput vrta naslada. A ono što taj vrt natapa jest Kristova krv prolivena za oprostjenje grijeha – njegovo milosrđe, koje se rađa u poslušnosti Ocu.

Ali pazite, braćo: Red je vrt naslada samo dok se ostaje čvrsto oslonjen na Božju riječ i dok mu se ostaje vjeran po poslušnosti do smrti. Zato

položiti zavjet znači dati Bogu ono najdragocjenije – vlastiti život u poslušnosti. (...) Vi ste odlučili predati Stvoritelju života svoj život, sigurni da će vaša predanje postati izvor života za svijet. (...)

Po vama će i Red propovjednika biti vrt koji Bog rado posjećuje. U njemu će, po vašoj poslušnosti, rasti novi život i nova nada. A svi ćemo zajedno postati ono na što smo pozvani – sveto propovijedanje: mjesto gdje se Božje milosrđe može vidjeti i dodirnuti. Amen.”

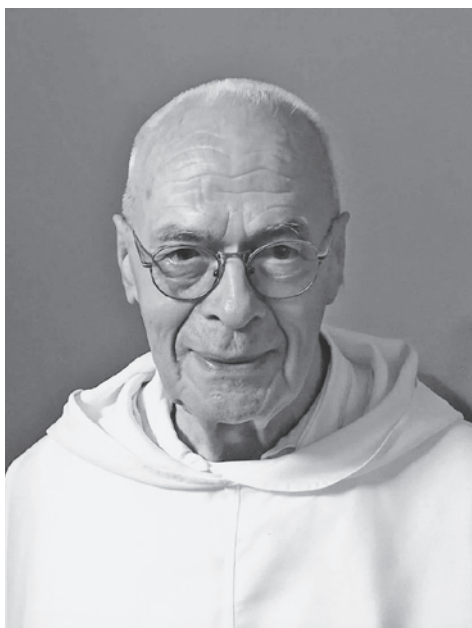
Đakonsko ređenje fr. Jordana Jakova Vukovića OP

Ovogodišnje đakonsko ređenje u Zagrebačkoj nadbiskupiji bilo je subotu 25. listopada 2025. Misno je slavlje predvodio nadbiskup mons. Dražen Kutleša u crkvi Srca Isusova na zagrebačkoj Šalati tijekom kojega je za đakone zaređio petoricu svećeničkih kandidata. Među tom petoricom bio je i **fr. Jakov Jordan Vuković** član Hrvatske dominikanske provincije Navještenja BDM, iz Župe BDM Majke Crkve Zagreb – Trnovčica.

U prigodnoj homiliji nadbiskup Kutleša govoreći o redu đakonata posebno je poručio ređenima da se slika njihovog poslanja nalazi u Isusovu činu pranja nogu. “Đakon bi trebao biti živi primjer Kristova služenja, služenja Boga koji pere noge, briše krv i suze i vida rane čovječanstva. Ubrus kojim se Krist opasao postaje vaš simbol i vaša duhovna odora. On nije tkan od platna, nego od ljubavi; nije ukrašen zlatom, nego biserima suosjećanja.”

PROSLAVLJEN STOTI ROĐENDAN P. DRAGI KOLIMBATOVIĆU

Braća dominikanci svečano su proslavili stoti rođendan svoga subrata o. Drage Kolimbatovića u ponedjeljak 15. rujna u crkvi sv. Katarine Aleksandrijske u Splitu.

Misno je slavlje, u zajedništvu sa slavljениkom i subraćom, predvodio provincijal fr. Tomislav Kraljević OP.

U svojoj je propovijedi istaknuo koje su ključne riječi dominikanskoga života, odnosno službe i života patra Drage, to su: milost i apostolstvo. Biti pozvan i poslan.

Provincijal je naveo da je od najranijih dana u fr. Dragi plamtio oganj zanosa i apostolskog žara u svakoj misiji i poslanju koji je činio kao propovjednik. “Što god je činio radio je s posebnim žarom i zanosom”, rekao je fr. Tomislav.

“I onda kad je išao u zbjeg pred partizanima prema Austriji na koncu 2. svjetskog rata tražeći kako pomoći napaćenim ljudima, te u kaznionici u koju je bio

doveden s ostalim svećenicima i klericima nakon Bleiburga pomagao je svojom domišljatošću i ustrajnošću. Jednako tako ostao je tako reći svoj u teškim uvjetima dvogodišnjeg služenja vojske koja je imala za cilj ‘preobratiti ga’ odnosno odvući ga od svećeničkog poziva”, spomenuo je provincijal.

“Slikovito je taj njegov zanos i žar pretočio u riječi brat Anđelko Huljev koji ga je u srdačnim susretima pozdravljao s ‘atomske Marijin apostole’. U njemu nije plamtio obični oganj nego atomski oganj Marijine vjere, vatra Duha Svetoga, koja ga je pokretala i taj se pokret pretakao u vatrene riječi i gorljive susrete koje nikoga ne bi ostavljale ravnodušnim i netaknutim. Župnik, katehet, propovjednik, misionar, odgojitelj, starješina, prior, duhovnik, ispovjednik, tješitelj, dobročinitelj sve to je padre Drago obavljao s velikom vatrom ljubavi Duha Svetoga koje je obilježila njegov život i stoljeće koje mu je Gospodin podario”; istaknuo je, između ostalog fr. Tomislav, te je na kraju poželio: “neka ova stota godina ne bude samo jubilej prošlosti, nego i putokaz svima nama kako se živi vjera: jednostavno, ustrajno i predano.”

Čestitavši 100. rođendan, fr. Tomislav je zahvalio p. Dragi što je darovao život Gospodinu u Redu propovjednika.

Kratak pregled života i djelovanja o. Drage Kolimbatovića OP

Hrvatska dominikanska provincija i zajednica dominikanskog samostana Sv. Katarine Aleksandrijske u Splitu u ponedjeljak, 15. rujna, slave ‘dvostruko okrugli’ 100. rođendan o. Drage Kolimbatovića, našeg najstarijeg subrata. Tim povodom donosimo ovdje njegov kratki životopis koji nipošto ne obuhvaća u potpunosti ne samo dug nego i fascinatan život ovog od bračkog kamena odvaljenog ‘bijelog fratra’.

Rani život i ratne godine

Otac Drago rođen je 15. rujna 1925. u Supetru na otoku Braču. Nakon osnovne škole u rodnome mjestu, klasičnu je gimnaziju pohađao u Bolu i Zagrebu. Sudbina njegova naraštaja bila je obilježena ratom: 1943. godine bombardiran

je zagrebački dominikanski samostan, pa je Drago nastavio školovanje iz Samobora, živeći u franjevačkom samostanu dok je kao dominikanski kandidat pohađao Nadbiskupijsku klasičnu gimnaziju na Šalati.

Krajem rata, poput mnogih sunarodnjaka, uputio se prema Bleiburgu u zbijeg. Na prijevazu je predan komunističkim vlastima, te je dva mjeseca proveo u kaznionici u Zagrebu, nakon čega je poslan na služenje vojnoga roka u Jugoslavenskoj narodnoj armiji.

Redovništvo i svećeništvo

Godine 1947. stupio je u dominikanski novicijat u Dubrovniku, gdje je započeo studij filozofije i teologije. Za svećenika je zaređen 1953.,

a ubrzo nakon toga odlazi na specijalizaciju u Francusku, gdje se usavršava za odgojiteljski rad. Po povratku 1955. godine postaje odgojitelj u teološkoj školi Samostana sv. Dominika u Dubrovniku.

U Zagrebu preuzima niz službi: vjeroučitelj, priora i odgojitelja studenata. Godine 1965. imenovan je prvim upraviteljem novoosnovane župe Kraljice sv. Krunice u Maksimiru, a dvije godine kasnije izabran je za provincijala Hrvatske dominikanske provincije.

Posebnu prekretnicu označila je 1975. godina, kada osniva dominikansku kuću i župu Sv. križa u Klopču kraj Zenice. Tim je činom dominikanski red nakon stoljeća odsutnosti ponovno došao u Bosnu.

Pastoralna i redovnička služba

Otac Drago bio je prior u Korčuli i Dubrovniku, učitelj novaka te pastoralni djelatnik u Splitu, Rijeci i ponovno u Korčuli, gdje je bio dugogodišnji duhovnik sestara dominikanki. Posljednjih godina živi u Splitu, u Samostanu sv. Katarine Aleksandrijske, gdje i danas, unatoč stotoj godini života, ostaje tjelesno i mentalno vitalan.

Najpoznatiji je, ipak, kao pučki misionar. Tijekom desetljeća održao je više od 250 misija, osobito po Bosni, gdje je na jednostavan i blizak način navijestao evanđelje Isusa Krista.

Pisac i svjedok vremena

Otac Drago nije bio samo propovjednik, nego i pisac i novinar. Uređivao je župni list *Crkva u malom* i *Vjesnik Hrvatske dominikanske*

provincije, a surađivao je s *Glasom Koncila*, *Marulićem*, *Lanternom sv. Marka* i drugim katoličkim publikacijama.

Autor je nekoliko značajnih knjiga: *S Franjom Asiškim u treće tisućljeće*, *Iz torbe pučkog misionara te Moj Bleiburg. Od svibnja 1945. do svibnja 1947.*, djela u kojem dokumentira vlastita ratna i poratna iskustva. Upravo je ovu posljednju knjigu napisao na poticaj kardinala Franje Kuharića. Godine 2012. objavio je i knjigu *Susreti i poruke*, u kojoj govori o važnosti susreta s Kristom i ljudima.

Jubileji i zahvalnost

Otac Drago više je puta obilježavao velike jubileje: zlatnu misu 2003. u rodnom Supetru, 90. rođendan 2015. u Korčuli, a sada i stoti u Splitu u dominikanskom Samostanu sv. Katarine Aleksandrijske. Svaka od tih proslava bila je prilika da vjernici, braća i sestre redovnici i prijatelji izraze zahvalnost Bogu za njegov život i služenje.

Stoljeće života o. Drage Kolimbatovića svjedoči kako vjera, ustrajnost i predanje Bogu mogu nadvladati i najteže okolnosti. Njegovo dugogodišnje poslanje – od Bleiburga i zatvorskih dana, preko odgojnog i misionarskog djelovanja, pa sve do danas – ostaje primjer svećeničke postojanosti i redovničke jednostavnosti.

Sestre dominikanke se uvijek sa zahvalnošću sjećaju p. Drage. Više im je godina bio duhovnik u Zagrebu i u Korčuli, a mnoge mu posebno zahvaljuju svoje dominikansko zvanje.

O. Stjepan Krasić OP objavio je članak o nepoznatoj povijesti hrvatskog jezika

Hrvatski dominikanac, fr. Stjepan Krasić OP, publicirao je znanstveni članak koji istražuje značaj hrvatskog jezika kao međunarodnog jezika tijekom 16. i 17. stoljeća, koristeći kao dokaz dokumente iz Vatikanskog arhiva.

Ključni nalaz je da je Katolička crkva, suočena s protestantskom reformacijom i potrebom za dijalogom s pravoslavljem, odabrala hrvatski jezik (tada često nazivan i ilirski) kao najprikladniji za komunikaciju sa svim slavenskim

narodima. To je dovelo do osnivanja Akademije ilirskog jezika pri Rimskom kolegiju 1599. godine i uvođenja hrvatskog jezika kao obveznog predmeta na najprestižnijim europskim sveučilištima, rame uz rame s hebrejskim, grčkim i arapskim. Istraživanje naglašava da je standardizacija hrvatskog jezika, uključujući izradu prve gramatike Bartola Kašića, velikim dijelom potaknuta i oblikovana upravo od strane crkvenih vlasti u Rimu.

Nakon što je hrvatski jezik odabran kao pan-slavenski jezik, Vatikan nije gubio vrijeme. Pape Grgur XV. (1622.) i Urban VIII. (1623.) izdali su službene dekrete koji su naredili uvođenje hrvatskog jezika (tada najčešće nazivanog "ilirski") kao obaveznog predmeta na vodećim javnim i crkvenim sveučilištima u Europi. Popis sveučilišta na koja se dekret odnosio čita se kao popis najvažnijih akademskih institucija tog doba, poput onih u Bologni, Padovi, Parizu, Salamanci, Beču i Kölnu, a direktiva se izričito proširila i na sveučilišta u Rimu i Oxfordu.

Odjednom, hrvatski jezik našao se u kurikulumu uz bok jezicima koji su smatrani stupovima europske kulture i znanosti. – navodi, između ostaloga o. Stjepan Krasić u znanstvenom članku koji istražuje značaj hrvatskog jezika kao međunarodnog jezika tijekom 16. i 17. stoljeća.

Znanstveni skup povodom 800. obljetnice rođenja sv. Tome Akvinskog u Mostaru

Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru održan je Znanstveni skup u povodu 800. obljetnice rođenja sv. Tome Akvinskog pod nazivom "Sv. Toma Akvinski u suvremenom kontekstu: filozofske, teološke i interdisciplinarne perspektive". Skup je započeo pozdravnim govorima i otvorenjem, a pozdrave su uputili prof. dr. sc. Dražen Barbarić, dekan Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, i mons. dr. sc. Petar Palić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski.

Biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. dr. sc. Petar Palić istaknuo je važnost činjenice da su na skupu obrađene teme koje je u 13. stoljeću poučavao Toma Akvinski, a koje su i

danas aktualne. Istaknuo je posebno zadovoljstvo na suradnji Filozofskog fakulteta SUM-a i Teološko-katehetskog instituta Mostar da se održao ovaj skup.

"Toma Akvinski je bio čovjek koji je svojim djelima i naukom zadužio ne samo teologiju, nego dao doprinos uopće razmišljanju o temeljnim stvarima koje i danas zaokupljaju čovjeka. Objektivnost istine, suradnja znanosti i teologije, odnos vjere i razuma te važnost poštivanja dostojanstva čovjeka i onoga što čovjek jest kao slika Božja, važni su postulati u njegovom poučavanju", istaknuo je biskup Palić.

Na skupu su, među ostalima, govorili i dominikanci, prof. dr. sc. Anto Gavrić i prof. dr. sc. Alojz Ćubelić.

Dominikanski trećoredac Kris Oelbrandt premijerno izveo glazbenu meditaciju o molitvi svetog Dominika.

Belgijski skladatelj Kris Oelbrandt premijerno je izveo svoje novo glazbeno djelo *Hineni*, inspirirano devet molitvenih položaja svetog Dominika, poznatih kao Devet načina molitve. Kompozicija, koja je praizvedena u dominikanskom samostanu u Zwollu, spaja drevnu tradiciju s modernim glazbenim

izrazom i poziva slušatelje na unutarnju kontemplaciju.

Tijekom premijere, Oelbrandt je i službeno postao član Dominikanske laičke zajednice Nizozemske (DLN), koja sada broji 62 člana. *Hineni* je dostupno na YouTubeu, Spotifyju i Apple Musicu.

Spomen mučeničke smrti fr. Dominika Barača OP

Dominik (Nedjeljko) Barač rođen je 14. srpnja 1912. u Slanom, u Dubrovačkom primorju, od oca Ivana i Vice rod. Zelenčić. U Red propovjednika stupio je 1930. Svečane doživotne zavjete položio je u Dubrovniku 30. rujna 1934. Studij filozofije i teologije započeo je u Dubrovniku (1931. – 1934.), a nastavio u Walberbergu kraj Kolna, gdje je 25. srpnja 1936. zaređen za svećenika. Radnjom o socijalnoj filozofiji boljševizma postigao je lektorat. Licencijat je završio u Louvainu, u Belgiji. Doktorirao je u Rimu 1942. s temom o socijalnoj filozofiji boljševizma. Nakon povratka u Hrvatsku, predavao je na Dominikanskoj visokoj bogoslovnoj školi u Dubrovniku.

U izdanju Dominikanske naklade Istina u kolovozu 1944. objavio je svoj doktorski rad, knjigu *Socijalna filozofija boljševizma* koju je posvetio istini i pravdi. Knjiga, tiskana u Dubrovniku u dvije tisuće primjeraka, koštala

ga je života. Uhićen je i zatvoren 17. ožujka 1945. Prijeki vojni sud u Dubrovniku izrekao je Dominiku Baraču 18. lipnja 1945. kaznu "smrti strijeljanjem i trajan gubitak građanskih prava". U rujnu te godine prebačen je u zatvor u Trogiru, u zgradu suda.

Smrtna presuda strijeljanjem izvršena je na groblju u Trogiru u subotu 17. studenoga 1945., u šest sati ujutro. Iz skupine od 34 zatvorenika strijeljano ih je trideset, a četvorica su pomilovana. Posmrtni ostaci Dominika Barača ekshumirani su i u veljači 1959. položeni u novu dominikansku grobnicu na splitskom groblju Lovrincu.

Zajedno s njim u trogirskom zatvoru bio je i dominikanac fr. Rando Paršić, koji je o fr. Dominiku i danima koji su prethodili strijeljanju svjedočio u pismu fr. Tomi Verešu 25. lipnja 1991.

Nas devetorica svećenika određenih za robiju (nota bene: nije postojao termin zatvor, nego samo robija ili strijeljanje), robijali smo

na drugom katu trogirskoga zatvora, a osuđeni-
ci na smrt na drugom katu iznad nas. Tako je
Barač bio točno iznad moje sobe, a to se kasnije
pokazalo providonosno. Zašto? Kad bi nastupi-
la gluha noć i tama, Barač je na koncu spuštao
ispisani papirić i dostavio svoje želje, opažanja,
raspoloženja i pitanja. Slijedio bi naš odgovor te
smo na taj način ulijevali jedan drugome nadu,
snagu i izmjenične molitve... Točno mi se usje-
klo u pamćenje da je 15. studenoga u noći spustio

pošire pisamce. Grozna vijest! Pisalo je nekako
ovako: "Sutra ili najdalje prekosutra bit ću strije-
ljan." ... Dana 16. studenoga spustio je posljednje
pisamce: "Sutra rano jutrom vode me na strije-
ljanje. Molim te, kada se sutra ujutro budem
spuštao skalinama, stani na malo okno' svoje
sobe. Pogledat ću prema tebi, a ti mi udijeli odr-
ješenje." Tako je i bilo. Zadnji pogled i preporuka
Bogu, Gospi i svetom ocu Dominiku.

(usp. www.dominikanci.hr)

DV Anđeli čuvari, Korčula: Proslavljen Dan vrtića u Korčuli

Dana 29. rujna 2025. godine u samostan-
skoj kapeli proslavili smo Dan vrtića
kratkim programom i svetom Misom na kojoj
su pjevala djeca dječjeg vrtića "Anđeli čuvari".
Misu je predslavio fr. Zvonko Džankić na čast
Anđela čuvara za sve roditelje i djecu našeg
Vrtića. Svojim radosnim glasovima djeca su
uveličala svečano euharistijsko slavlje, nakon
čega je uslijedilo zajedničko čašćenje u samo-
stanskom dvorištu uz hranu i piće koje su s lju-
bavlju pripremile sestre dominikanke.

Marija Medvedev

DV Bl.Oz. Zagreb: Izlet u Ekopark Krašograd

Uponedjeljak, 22. rujna 2025. skupina An-
đeli i Leptirići zajedno sa nama, svojim
tetama, krenuli su autobusom u nezaborav-
nu avanturu – na cjelodnevni izlet u Ekopark
Krašograd! Dan je bio predivan.

Na put smo pošli ujutro u 9:15 sati, a na cilj
smo stigli oko 10 sati, gdje su nas dočekale dvije
animatorice koje su cijelo vrijeme animirale
djecu.

Djeca su dan provela u igri, učenju i istraži-
vanju: muzli su "mehaničku kravu", sudjelovali
u potrazi za blagom, uživali na napuhancima
i u parkiću, vozili se vlakićem, šetali uz jezero,
okušali se u poligonu i potezanju užeta, kolu
sreće i gađanju rupa za nagrade.

Sve kućice u Krašogradu nazvane su po poznatim Kraš proizvodima. U kući Domaćica pojeli smo doručak, gdje smo uživali u toplom Kraš ekspresu i keksima, a kasnije i u zajedničkom ručku.

Djeca su cijeli dan bila u veselom raspoloženju, aktivna i znatiželjna, a osmijesi na licima najbolje govore koliko je izlet bio uspješan! U vrtić smo se vratili oko 16 sati puni dojmova.

Odgojiteljice

s. Ana-Marija, s. Mirjana, Nikoleta i Dora

DV Bl.Oz. Zagreb: Naši Anđeli i Leptirići u Lisinskom

U četvrtak, 25. rujna 2025. posjetili smo s djecom iz skupina Anđeli i Leptirići Koncertnu dvoranu Vatroslava Lisinskog i uživali u zabavnom i poučnom mjuziklu “Đak Veseljak i prometni znak”.

Djeca su se kroz predstavu i pjesmu upoznala s prometnim znakovima, pravilima ponašanja u prometu i o sigurnosti u prometu. Veselje i smijeh ispunili su cijelu dvoranu. Nakon predstave imali smo posebno iznenađenje – upoznali smo vatrogasce, policajce, štandove Caritasa i

Crvenog križa. Djeca su s velikim zanimanjem sve promatrala, postavljala pitanja i tako otkrivala važnost njihovog rada. Na kraju su domaćini razveselili djecu poklonima – svako dijete dobilo je fluorescentnu torbicu s korisnim rekvizitima, slikovnice i još ponekim iznenađenjem. Bio je to dan ispunjen veseljem, novim iskustvima, spoznajama i učenjem koje ćemo dugo pamtiti!

Odgojiteljice:

s. Ana-Marija, s. Mirjana, Nikoleta i Dora

DV Bl.Oz. Zagreb: Grad Vukovar heroj

Obilježili smo Dan sjećanja na Vukovar kako bismo djeci prenijeli priču o Gradu heroju i hrabrosti njegovih branitelja koji su se borili za našu slobodu.

Kroz jednostavne aktivnosti, djeca su shvatila važnost tog događaja. Paljenjem svijeća, odali

smo počast svim junacima i izrazili veliku zahvalnost na miru koji danas uživamo.

Sjećanje na žrtvu Vukovara budi u nama trajnu obvezu da se svaki dan borimo za mir i prijateljstvo.

DV Bl.Oz. Zagreb: Obilježen Dan kruha

U četvrtak, 16. listopada 2025. godine, prigodno je obilježen Dan kruha u našem vrtiću. Bio je to poseban dan posvećen zahvalnosti za plodove zemlje i važnost kruha u našim životima.

Središnji događaj bila je Sveta misa, koju je predvodio vlč. Željko Faltak. Misa je protekla u svečanom i radosnom ozračju. Poseban doprinos slavlju dao je prigodni recital i pjevanje naših najmlađih – djeca su svojim glasovima uveličala misno slavlje. Zahvalni smo i Marini i Kreši Matošević te tati Saši koji su djecu glazbeno pratili.

Po završetku Svete mise uslijedio je blagoslov kruha i prigodno druženje. Blagoslovljen

je kruh koji su roditelji i djeca donijeli sa sobom.

Obilježavanje Dana kruha podsjetilo nas je na važnost zajedništva, zahvalnosti i neprocjenjive vrijednosti svakodnevnog kruha.

DV BL. Oz. Šibenik: Duhovna obnova za djelatnice

Duhovna obnova za djelatnike vrtića održana je 20. studenoga u prostoru našeg samostana. Voditelj je bio p. Arek Krasicki. Tema duhovne obnove bila je "Davidov ples pred Gospodinom". Susret je započelo svetom misom, zatim je uslijedilo predavanje, druženje uz pizzu i ispovijed-razgovor na kraju. Ovo nam je druga duhovna obnova ove pedagoške godine, vjerujem da je svaku od nas nešto dotaknulo i potaknulo na razmišljanje, promjenu.

DV BL. Oz. Šibenik: Duhovna obnova za roditelje

U subotu 29. studenog održana je duhovna obnova za roditelje I djelatnike vrtića. Voditelj je bio don Goran Antunović, župnik u Otočcu. Tema duhovne obnove bila je "Roditelji Božji suradnici". Odazvalo se preko pedesetak roditelja koji su bili jako zadovoljni predavanjem koje je don Goran izložio na vrlo jednostavan, praktičan način, s puno životnih primjera i poticaja. Trudio se potaknuti sve prisutne na promišljanje o važnosti uloge oca, majke u obitelji, njihovog autoriteta i uzora, postavljanje granica djeci. Nakon predavanja i kratke okrijepe, bila je mo-

gućnost ispovijedi. Svetom misom završena je duhovna obnova. Bilo je organizirano čuvanje djece do mise, nakon čega su se pridružila roditeljima. Hvala Bogu na ovoj lijepoj duhovnoj obnovi!

s. Rahela Rukavina

SVETI GIORGIO FRASSATI

Stota obljetnica njegove smrti

(Torino, 6. travnja 1901. – Torino, 4. srpnja 1925.)

– talijanski katolički aktivist, svetac i član Trećeg reda svetog Dominika –

U nedjelju 7. rujna 2025. papa Lav XIV. proglasio je svetima dvojicu mladića, Piera Giorgia Frassatija i Carla Acutisa. Obojica su preminula u ranoj životnoj dobi, Pier Giorgio u 24., a Carlo tek u 15. godini života. Obojica su dokazala kako se svetost može postići u svakom životnom razdoblju. Težiti za istinskim, svetim životom nikada nije kasno, a niti rano.

S obzirom da je Pier Giorgio bio dominikanski trećoredac, posvetit ćemo u ovom broju AM njegovom životopisu nekoliko stranica, kako donose razni izvori: Vatican News, HKM, Laudato, Wikipedija i dr., a posebno poljska spisateljica Aleksandra Jędrzejczak, koja je objavila njegov životopis u *Milujcie sie*, 3 (2016), 51-55, a s poljskog prevela Jelena Vuković, što je objavljeno na elektroničkoj stranici *Boże miłosrđe.net* 6. rujna 2025. (Ljubite jedni druge. Mladi/By admin/ September 6, 2025)

Djetinjstvo Giorgia Frassatia

Imao je jedva 24 godine, ali sasvim dovoljno da postane svet. Blaženim ga je 1990. godine proglasio Ivan Pavao II.,

stavljajući ga mladima kao uzor za nasljedovanje. Svetim ga proglašava papa Lav XIV. 7. rujna 2025.

APier Giorgio Frassati rođen je u talijanskom gradu Torino 6. travnja 1901., u jednoj od najutjecajnijih građanskih obitelji toga grada.

Majka mu je bila talentirana slikarica. Otac Alfredo, agnostik, potjecao je iz ugledne obitelji intelektualaca. Pokrenuo je dnevnik *La Stampa* i to su ubrzo postale jedne od najčitanijih dnevnih novina u Italiji koje još i danas izlaze.

Iako bogati, Frassati je odgajan skromno, a novac koji bi dobivao od roditelja upotrebljavao je kako bi pomogao potrebitima.

Još kao dijete Pier je ustajao u obranu onih kojima je bila nanesena nepravda. Ljutio bi se kada bi njegovi vršnjaci ili sestra bili prema komu nepravedni. Kad je Pier Giorgio imao četiri godine, na vrata doma Frassatijevih zazvonila je prosjakinja s bosim djetetom u rukama. Vidjevši to, dječak je brzo skinuo svoje cipelice i čarape i dao ih ženi – krišom, i žurno zatvorio vrata da netko od ukućana ne bi spriječio njegovo dobro djelo.

Idući dan pojavio se siromah obučen u dronjke. Rekao je da je gladan i zamolio za nekoliko lira. Otac Alfredo je primijetio da je muškarac pijan pa mu ništa nije dao, naprotiv, uputio mu je nekoliko ljutih primjedbi i potjerao ga. Tada se mali Pier Giorgio, koji je nazočio događaju, rasplakao, otrčao mami i jecajući rekao: “Mamice, došao je gladan čovjek, a tatica mu nije dao ništa za jesti.” I zabrinuto se upitao: “A da ga možda Isus nije poslao k nama?” Mama mu je na to odgovorila: “Potrči za njim, dovedi ga i dat ćemo mu nešto jesti.” (Al.Jed)

Frassati je već u ranoj fazi svojega života nastojao oko vlastite duhovnosti, koju je upotpunjavao zauzetošću za druge.

“On je Kralj nad svim kraljevima!”

U lipnju 1911. godine, Pier i njegova, godinu dana mlađa, sestra Luciana, primili su sakrament Prve sv. pričesti u kapelici Sestara pomoćnica duša u čistilištu, a već sljedećeg ljeta upisao se u **društvo Malih molitelja krunice**. Svećenik koji ih je pripremao za sakrament prisjeća se: “Često me Pier molio da mu ispričam nešto o Isusu. Dok bi mu pričao, gledao bi me sav ozaren od sreće, a iz njegovih usta katkad bi samo izletjelo: ‘O, kako lijepo!’ Ili bi mu se, ovisno o tome što bih mu pričao, lice rastužilo, a iz očiju bi potekle velike suze koje nije ustezao, niti ih se sramio.” Pier je osobito svečano doživio svoj prvi susret s Bogom. Jednom dok je svećenik prolazio kapelicom s Presvetim Sakramentom, jedna redovnica je rekla: “Naš Gospodin prolazi između nas, kleknimo, kao što se i pristoji pred Kraljem.” Pier je na to glasno dodao: “On je Kralj nad svim kraljevima!”

Surov odgoj

Dječakov otac bio je uvjeren da će Pier jednoga dana preuzeti vođenje *La Stampa*-u. Međutim, s vremenom se pokazalo da njegov sin ipak nema talenta za taj posao, stoga se, razočarani otac prema njemu počeo držati hladno i ponižavao bi ga kad god bi se pružila prilika za to. Doista, ubrzo dolazi do sukoba s ocem, ali to su jednostrani sukobi, pri čemu Alfredo naziva

sina “beskorisnim čovjekom” i osuđuje njegovo “lutanje” po gradu među ljudima ispod sebe. Piergiorgio se, sa svoje strane, uvijek smiješi, prihvaća prijekore istim mirnim, vječno djetinjastim pogledom kojim se odnosi prema drugima u potrebi.

I majka je strogo odgajala djecu. Nedostajalo joj je nježne, majčinske ljubavi. Kada bi Pier zakasnio na ručak, govorila je: “Eto, uvijek isti... glava u oblacima. Na Misu stiže na vrijeme, ali za stol nikada!...”

Obiteljski dom nije pružao Pieru ništa što bi pomoglo rastu njegove vjere. Kada ga je jedne večeri otac vidio da kleči uz krevet s krunicom u rukama, nije reagirao, ali je kasnije izrazio svoje nezadovoljstvo prema gospodinu župniku: “Što ste to učinili od moga sina?”

Usprkos svemu, Pier je bio poslušan svojim roditeljima. Ljubio ih je takve kakvi su bili. Strpljivo je podnosio njihovu strogoću i neopravdane kritike, prihvaćao je sve u poniznosti i s velikim se poštovanjem i ljubavi odnosio prema njima. Jako ga je boljelo što je otac bio nevjernik pa je stalno molio za njega.

Bog na prvom mjestu

Majka je upisala svoga sina u gimnaziju koju su vodili isusovci. Od tada je Pier Giorgio primao Pričest svaki dan. U sklopu škole djelovale su neke vjerske zajednice u koje se uključio, kao u Zajednicu Presvetog Sakramenta i u Zajednicu apostolata molitve. U jednu posebnu bilježnicu zapisivao je imena ljudi koji su trebali pomoć, posebno onih bez posla, i sustavno im pomagao. Kako bi pomogao ljudima koji su trebali posao, znao je moliti oca da stavi oglas u *La Stampa*.

Kada je izbio Prvi svjetski rat, Pier Giorgio je upisao tečaj iz zemljoradnje kako bi, u slučaju potrebe, mogao zamijeniti zemljoradnike budući pozvani u vojsku.

U svibnju 1918. godine, usprkos bojazni obitelji, položio je maturu s vrlo dobrim uspjehom. Dani su mu bili ispunjeni najvećma duhovnim stvarima, kao što je sveta misa, molitva, pomoć bijednima i patnicima, – ali je ipak uspijeva

zadovoljiti i školske obaveze. Od djetinjstva je sanjao da postane svećenik. No, znao je da bi njegov odlazak u bogosloviju, protivno roditeljskoj volji, za njih bio veliki šok. Zato je u jesen 1918., nakon završene klasične gimnazije, upisao Fakultet industrijskog strojarstva sa specijalizacijom iz rudarskog inženjerstva na Kraljevskom politehničkom sveučilištu u Torinu, kako bi pomogao ljudima koji teško rade u rudnicima i evangelizirao ih.

Gorljivi svjedok vjere

S ponosom je posvuda svjedočio svoju vjeru. **“Ako u svom životu Boga staviš na prvo mjesto, pobijedit ćeš!”** – govorio je svojim prijateljima. Kada bi prolazio pored crkve, s velikim poštovanjem bi se prekrizio i često bi ulazio u crkvu na molitvu. O njemu je Marian Frassati, župni vikar župe Pollone rekao: “Nije mu bilo dovoljno iskazati štovanje prema crkvi, nego bi, ako je imao vremena, u nju i svraćao. Došao bi do sredine, kleknuo i žarko molio. Znalo se dogoditi da bi ga morao snažno protresti da konačno ustane.” Kada bi, planinareći, osvojio

koji vrh, kleknuo bi i zapjevao crkveni himan ili koju vjersku pjesmu. Drugi bi mu se rado u tome priključili. Njegova vjera i ljubav prema Bogu izvirale su i iz svakog njegovog pisma. Prijatelju Almanzou piše: *“Vodim monoton život, ali iz dana u dan sve bolje shvaćam kako je velika Božja milost što sam katolik. O, kako su siroti i nesretni ljudi koji nemaju vjere. Život bez vjere, bez te baštine koju uvijek treba braniti, to nije život, to je vegetiranje. Nije nam dopušteno vegetirati. Usprkos zabludama kojima smo okruženi trebamo uvijek imati na pameti da imamo istinu, vjeru i nadu koje nam pomažu zadobiti istinsku Domovinu. Zato daleko od nas svaki besmisao koji se rađa ondje gdje nema prave vjere.”*

Pier Giorgio je kao član Zajednice Presvetog Sakramenta rado i radosno sudjelovao u noćnim bdijenjima pred Presvetim. Vraćajući se kući, bio bi sav ozaren, pjevajući u sebi neku euharistijsku pjesmu. Opraštajući se s kolegama, umjesto uobičajenog: “Do viđenja”, govorio je: “Neka živi Isus!” (Al.Jed)

Najdublju povezanost imao je s Katoličkom mladeži, koja će kasnije postati Talijanska katolička akcija.

Bio je revni i aktivni član Federacije talijanskih katoličkih sveučilištaraca (FUCI). Postao je član Katoličkog studentskog kruga “Cesare Balbo” te se pridružio Konferenciji sv. Vinka koja je ondje osnovana. Veći dio slobodnog vremena koristio je kako bi posjećivao siromašne obitelji, žrtvujući vlastiti novac za najteže slučajeve. Također je bio član skupine “Milites Mariae” svoje župe Crocetta i sudjelovao je u radu Mladih noćnih euharistijskih klanjatelja.

Dominikanski trećoredac

Piergiorgiova želja da postane trećoredac porasla je kada je papa Benedikt XV., 29. lipnja 1921. godine objavio Encikliku **FAUSTO APPETENTE DIE**, (*sretan dan, ili doslovno: Kad se približi sretan dan*) u čast svetoga Dominika povodom 700. obljetnice njegove smrti, nazvavši pritom sv. Dominika “velikom zvijezdom svetosti, koji je prije 700 godina prešao iz zemaljskih bijeda u sjedišta blaženika.”

“Zaista, kao što je bio u potpunosti čovjek Božji i istinski Dominicus [to jest, čovjek Gospodnji], tako je bio u potpunosti čovjek svete Crkve, koja u njemu ima nepobjedivog prvaka vjere. Red propovjednika koji je osnovao, oduvijek je bio čvrsti bedem u obrani Rimske Crkve. Stoga se može reći da je Dominik, u svoje vrijeme, bio obnovitelj hrama – Crkve” [1], već je i osigurao njegovu obranu u budućnosti, ispunjavajući proročanske riječi koje je Honorije III. napisao potvrđujući novonastali Red: “...braća tvoga Reda bit će atleti vjere i istinska svjetla svijeta.” – naveo je papa Benedikt XV u svojoj enciklici.

Istom je Enciklikom ujedno želio ohrabriti dominikanski red u njegovoj ulozi propovijedanja i obrane vjere i potaknuti vjernike da se ugledaju u njegov život i revnost. Dakle, enciklika je bila **jubilarni dokument** posvećen sjećanju i obnovi dominikanske duhovnosti.

Kad je, dakle, Pier Giorgio izrazio želju da se pridruži dominikanskome Redu, dobio je Pravilo dominikanskih trećoredaca, kako bi upoznao bolje taj Red i koje su obaveze njegovih članova. Nakon godinu dana, kad je shvatio da upravo to odgovara njegovoj duhovnosti, položio je zavjete, zajedno s drugim mladićima, 28. svibnja 1922. u Torinu i postao dominikanski trećoredac.

Primanje redovničkog, dominikanskog habita bilo je za njega nezaboravno. Netko je kasnije napisao: “Bio sam zadivljen smirenošću, ozbiljnošću i odanošću visokog, snažnog, elegantno odjevenog i zgodnog mladića. Također se sjećam vedrine tog mladića, radost je zračila iz svake njegove pore. Sjećam se i buke koju je, od radosti, stvarao u sakristiji sa svojim pratiteljima nakon mise.” Drugi je svjedočio: “Bio sam iznenađen, kad sam zagrlio mladića čije je lice bilo obliveno suzama!” Biti član Dominikanskog reda, biti zauvijek sin svetog Dominika, brat svetog Tome i svete Katarine Sijenske, te neizmjernog mnoštva svetaca, i muškaraca i žena, bila je toliko velika milost da je vrijedila te suze. O. Enrico Iberris, koji je kasnije postao provincijal dominikanaca, rekao je o njemu: “Brat Pier

Giorgio je mislio, molio i ponašao se kao fratar. Savršeno je poznavao pravilo Trećeg reda, bio je marljiv na mjesečnim sastancima i svetoj krunicu, te je svakodnevno molio *Mali Gospin oficij*, ponosan što ga uvijek nosi u džepu. ‘Čime se baviš, Pier Giorgio?’ upitali su ga jednog dana dok se vozio tramvajem. ‘Molim *oficij*’, odgovorio je smiješeći se.” Također je rekao da je jedina razlika između Piera Giorgia i dominikanskog fratra u tome što je prvi živio u svijetu, a drugi u samostanu. Ali inače, duhovnost, molitveni život, apostolski žar, bili su identični. Pier Giorgio bio je savršeni dominikanac.

S dominikanskom je obitelji bio povezan već od 1918, kada se, kao sedamnaest godišnjak upisao u Bratovštinu Presvete Krunice. A 1921. pridružio se Anđeoskoj miliciji kako bi svoju čistoću stavio pod zaštitu svetog Tome Akvinskog.

Prilikom ulaska u dominikansku obitelj, Pier Giorgio je uzeo ime fr. Girolamo (Jeronim), u čast i sjećanje na velikog dominikanca iz 15. stoljeća, Jeronima Savonarolu. Svi koji su dobro poznavali Piera Giorgia svjedočili su da je od tog trenutka napravio još odlučniji korak prema svetosti. Volio se potpisivati kao *fr. Girolamo*.

Njegovoj odluci da uđe u dominikanski Treći red pridonio je i veliki dominikanski propovjednik, o. Filippo Robotti koji je bio među pionirima Narodne stranke u Torinu koja se zalagala za prava radnika. Pier Giorgio ga je često pratio u tvornicu Longotti, gdje je o. Robotti odlazio propovijedati radnicima te tvornice. U to vrijeme, “crveni” su htjeli monopolizirati radnički svijet i zato im je smetalo što je o. Robotti poučavao radnike socijalnom nauku

Crkve. U tim posebno vrućim poslijeratnim godinama, bilo je veoma opasno za o. Robottija da sam odlazi u tvornicu Lingotta. Stoga se Pier Giorgio osjećao počašćenim što mu je mogao, na neki način, biti tjelohranitelj.“

Kad je jedan njegov prijatelj izrazio želju da i on postane dominikanski trećoredac, Pier Giorgio mu je napisao: *“Jako sam sretan. Nadam se da želiš biti dio velike obitelji svetog Dominika, gdje, kako kaže Dante, bogati se duhovno da se ne skrene s puta. Obveze su vrlo male; inače, znaš da ja ne bih mogao pripadati Redu koji puno zahtijeva. Kada je svetac osnovao Treći red, osnovao ga je kao vojsku za borbu protiv heretika; u to vrijeme imali su vrlo stroga pravila – ali sada su transformirani i nema viših onih strogih obveza. Treba svaki dan moliti dominikanski Gospin Časoslov ili Kronicu. Ali ako se to slučajno zaboravi ili zanemari moliti jedan ili više dana, to se ne smatra smrtnim grijehom. Nadam se da ćeš se obući u veličanstvenom hramu u Torinu, a onda ću ti biti bratskim zagrljajem biti još bliži, premda smo već povezani*

bratstvom po krvi našeg Gospodina Isusa, a tada ćemo biti još bliži po svetom Dominiku. Jako bih volio da i ti uzmeš ime fr. Girolamo, čije ime i ja kao sin sv. Dominika, premda nedostojan nosim, već zato što me podsjeća na lik koji mi je drag, a zasigurno i tebi, koji dijeliš moje osjećaje protiv pokvarenog morala – lik Jeronima Savonarole, koji se borio protiv korumpiranih.”

“Kao vatreni štovatelj ovog fratra, koji je umro kao svetac na gubilištu, želio sam ga uzeti kao uzor u postajanju trećoredcem, ali nažalost daleko sam od toga da ga oponašam. Razmisli o tome, a zatim mi piši što misliš o tome. Zahvaljujem ti, također u ime svoje obitelji, na lijepim riječima, koje su tako dobrodošle u ovim trenucima, posebno kada nisu samo izgovorene, već i osjećane srcem, koje, poput tvojeg, osjećam bliskim u ovim satima. Poštovanje tebi i svim tvojim brojnim stvarima što ih činiš u Kristu Isusu. Brat Jeronim.”

Tko zna koliko je puta Pier Giorgio zahvalio Gospodinu za milost što je bio dominikanac. Taj osjećaj ga sigurno nije napustio ni na nebu. I možemo biti sigurni da će povodom ove stote obljetnice ulaska u dominikanski red, izmoliti bezbrojne milosti za mlade iz svih krajeva svijeta.

“Nijednog se čovjeka ne smije ostaviti u potrebi.” – ljubav prema siromasima

Pier Giorgio je od svojih najmlađih godina bio posebno osjetljiv na siromahe i bijednike. Kao mladić jednom je zgodom rekao svom prijatelju: “Nijednoga se čovjeka ne smije ostaviti u potrebi.” I doista – ako je netko trebao pomoć, Pier je odmah išao u akciju. Često je davao i pomagao i više no što se očekivalo. Sam je tražio ljude kojima je mogla biti potrebna pomoć, a da ne bi koga zaboravio vodio je bilješke. Kada bi nešto obećao, uvijek je održao riječ. Prijatelji su ga zadirkivali, nazivajući ga **“Prijevoznačka tvrtka Frassati”** jer je stalno posjećivao siromahe u njihovim domovima na periferiji Torina, grada velikih svetaca i intelektualaca, ali i mnogih radničkih, siromašnih i usamljenih ljudi. Piergiorgio je u te domove donosio sve što im je trebalo: hranu, odjeću, drvo, ugljen, namještaj.

Dok je još bio u gimnaziji, upisao se i u Konferenciju sv. Vinka Paulskoga. Ova je udruga organizirala akcije milosrđa prema siromasima. Na pitanje: "Kako možeš ulaziti u te smrdljive rupe s takvim osmijehom?", odgovarao je citirajući Evanđelje: "Štoga god ste učinili jednom od moje najmanje braće, meni ste učinili."

Umjesto blagostanja kojim je mogao biti okružen u svom domu, Pier Giorgio je izabrao siromaštvo. Znalo se dogoditi da se za velikih studeni vraćao kući bez kaputa ili bez cipela jer ih je dao nekom siromahu. Tražio je posao nezaposlenima, zvao liječnika ili svećenika bolesnicima, brinuo se da osigura nekome mjesto u bolnici. Pomagao je djeci rastavljenih roditelja, ljudima izvan zakona. U samostanu Sestara Bezgrješne uzdržavao je nekoliko šticećenica. U knjižari bi kupovao molitvenike, evanđelje ili knjižice *Nasljeduj Krista* i ostavljao adrese na koje su trebali biti isporučeni. Siromašnim prijateljima s kojima je studirao poklanjao je knjige, plaćao im što je bilo potrebno, a za neke osiguravao i instrukcije. (Al.Jed)

U razdoblju fašizma Pier Giorgio je više puta osobno osjetio posljedice zbog svoga sudjelovanja u katoličkim udrugama i u redovima Narodne stranke, kojoj se priključio već s 19 godina.

Svoj antifašistički stav javno je pokazivao te je bio uhićen na prosvjedima u Rimu. I tada je, kao zatvorenik, odbio bilo kakav poseban tretman koji je mogao dobiti s obzirom na očev politički položaj, ostao je radije s prijateljima u zatvoru. Bio je posvećen socijalnom radu, pomaganju potrebitima, molitvi i zajednici. Također je bio uključen u katoličke omladinske i studentske organizacije, s ciljem karitativnog djelovanja i promicanja nauka Katoličke crkve. Postaje suradnik novina *Momento* koje slijede socijalna načela enciklike *Rerum Novarum*, pape Leona XIII. Godine 1919. aktivno se uključuje u katoličke studentske organizacije.

Poznat kao "čovjek blaženstava", blaženi Pier Giorgio Frassati cijelog je života služio siromasima. Kada bi njegova obitelj otišla na godišnji odmor, Frassati bi ostao kod kuće govoreći:

"Ako svi napuste Torino, tko će se brinuti za siromašne?"

Frassati je sa sobom uvijek nosio "Hvalospjev ljubavi" iz Prve poslanice svetoga Pavla apostola Korinćanima, da se usredotoči na ono što je uistinu važno u životu. Znao je da bez obzira na sve što čini na ovome svijetu, ako nema ljubavi onda je samo "mjed što ječi ili cimbal što zveči." Kristove riječi o ljubavi prema bližnjemu bile su za Piera temelj života. *Hvalospjev ljubavi* sv. Pavla napisao je na list papira koji je objesio na vrata svoje sobe da ga uvijek ima pred očima. Osim toga, cijeli je ulomak *Hvalospjeva* prepisao rukom i čuvao u svome džepu.

Njegov dobrotvorni rad prema drugima nije imao granica jer se od djetinjstva identificirao sa siromašnima i bolesnima i pomagao im. Njegov društveni status omogućio mu je veću slobodu u pomaganju onima, kojima je to bilo najpotrebnije.

Pier Giorgio se nije zaustavio samo na materijalnoj pomoći siromasima: dobro je znao da je ponekad dovoljno biti s njima i poslušati ih, da je dovoljno dati da osjete da je netko blizu da bi se oslobodili one najveće bijede na koju su bili osuđeni – bijede poniženja i napuštenosti. Uvijek ljubazan i nesebičan znao je utješiti očajne, uliti im nadu i ohrabriti ih. U osobito teškim situacijama nije se ljutio, ni sablažnjavao.

Valja istaknuti kako ni za trenutak nije mislio što će drugi o njemu reći – u svem njegovu životu bilo mu je samo jedno važno: "Što Bog misli o meni?" Kad je znao da radi za Boga ništa ga nije moglo zaustaviti: ni poruge, a ni čuđenje ljudi kad bi vidjeli da vuče kolica s namještajem za uboge.

Ljubav prema Euharistiji

Euharistija je bila središte njegova duhovnog života. Od trenutka kada je shvatio što je sv. Misa, cijenio ju je i ljubio. "Puno sam puta – priča njegov učitelj Antonio Fossati – planirao s Pierom Frassatijem. Na svakom izletu sve nas je iznenađivao svojom tjelesnom i moralnom čvrstinom jer je htio doći do zadanog cilja natašte da bi se mogao pričestiti. Nije ga

opterećivalo što će reći ljudi. Njegova apsolutna iskrenost bila je zadivljujuća i djelovala je ohrabrujuće.”

Euharistija je bila središte njegova duhovnog života. Već od 17 godine znao je cijelu noć moliti pred Presvetim, objašnjavajući to riječima: “Isus me posjećuje svakog jutra u svetoj pričesti. Ja mu to uzvraćam kao bijednik molitvom i posjećivanjem bolesnika.”

Sveta Pričest pomagala je Pieru radosno gledati u oči svakom novom danu, suprotstaviti se svakoj poteškoći. Molio je druge: “Hranite se ovim anđeoskim Kruhom i u njemu ćete naći snagu za nutarnje borbe, za borbu s požudama i različitim protivštinama, jer Isus je obećao onima koji se budu hranili Presvetim Tijelom vječni život i milost jednostavnog pristup k Njemu. A kada vas ovaj euharistijski plamen potpuno prožme, moći ćete čitavom svijesću zahvaliti Bogu koji vas je pozvao da mu služite i radovati ćete se miru kakav nikada nisu upoznali oni koji su sretni u očima svijeta. Jer istinsku sreću ne donose svjetovne zabave ni zemaljske stvari, nego mirna savjest, koja nam je dana jedino ako su nam čisti srce i um.”

Čistoća

“Pier Giorgiova ljubav prema bližnjemu, pobožnost i inteligencija bila je snažno vidljiva, pa i usputnom promatraču. Bila je to njegova najistaknutija krjepost, čitavo je njegovo biće bilo njime prožeto, nije ju zaklanjala čak ni skromnost; bila je to urođena krjepost, jača i bolja od obične stidljivosti.” – piše njegova kolegica, Luciana.

Pierova pisma prijateljima također svjedoče o čistoći kojom se odlikovao čitav njegov život. Između mišljenja njegovih ispovjednika vrijedi istaknuti riječi župnika iz Forte: “Neće biti odavanje tajne ako kažem da je u kolovozu 1924. godine Pier Giorgio bio nevin kao i u trenutku krštenja.” Njegovi prijatelji ne pamte ni jedan razgovor u kojem bi iz Pierovih usta izišle bilo kakve nepristojne riječi. Nisu primijetili ni da bi koja od brojnih šala kojima se znao našaliti u bilo kojem trenutku bila protivna čistoći.

Pier je po prirodi bio izrazito vedre naravi. Gdje je bio on, ondje je bilo puno smijeha. Malo je tko znao da je imao više razloga za tugu negoli brojni drugi, ali je toliko ovladao njome da nikada nije dao naslutiti da nešto nije u redu. Stavio je sebi u zadatak vedrinom osvajati svoje prijatelje za Boga. (Al.Jed)

Molitva krunice

Pier Giorgio bio je čovjek molitve. Zaspao bi s molitvom i ustajao ranije kako bi imao vremena za razgovor s Bogom. U mnogim je pismima molio da se za njega mole i obećavao moliti se za druge: “Molim te da se puno moliš za mene, jer mi je to nužno potrebno da bih isprosio milost kod Boga koja će me dovesti do savršenog ispunjenja plana... Samo molitva može učiniti da nam Bog podari potrebno obraćenje.” Svaki dan – neprestani dijalog s Bogom: za vrijeme sv. Mise, klanjanja, za vrijeme čitanja Svetoga Pisma ili molitve Gospine krunice koju je često molio: bilo da je išao u marijansko svetište u Oropu ili za vrijeme šetnje, vožnje tramvajem. **Pokazivao bi krunicu, govoreći: “Svoju oporuku uvijek nosim u džepu.”** I druge je poticao da mole Krunicu. Njegova sestra se prisjeća: “Ponekad bismo znali poći na izlet na Mucrone. Spavalo se u odmaralištima na putu, gdje bismo dolazili mrtvi umorni. Jedva što bi se dovikli, Anna Maria Banzatti i ja, Pier Giorgio bi nas opominjao: ‘Sad ćemo izmoliti Krunicu.’ Trudile smo se, iako bez velikog oduševljenja, moliti Krunicu zajedno s njim, ali je vrlo brzo naš glas nestao, povjeravajući svoje molitve samo njegovu glasu.” (Al.Jed)

Ljubav prema planinama

Od djetinjstva je Pier volio kretanje po svježem zraku i sport. Imao je sjajne predispozicije, bio je jake građe i zdrav. Kao malen dječak često je igrao nogomet. Imao je mnogo talenta, bio je vedar, muževan i odlučan. Vodio je izvanredan život u svakidašnjem redovitom životu. Bio je i sposoban plivač i športaš, veliki ljubitelj prirode. Fascinirala ga je vožnja biciklom koja mu je dopuštala uživati u predivnim krajobrazima podnožja Alpa. Kada se spuštao sa strmoga brda, pjevao bi u sav glas oduševljen ljepotom koja ga je okruživala. Najveća Pierova strast bio je alpinizam: planinarenje, osvajanje vrhunaca i skijanje. O toj svojoj ljubavi često je pisao u svojim pismima prijateljima: "Svaki dan sve sam više oduševljen planinama. Njihov me čar obuzima. ... Želim sve više upoznavati i osvajati najnedostupnije vrhove i radovati se čistom radošću koju je moguće osjetiti samo na gorskim vrhuncima... Da nemam obveza, želio

bih čitave dane provoditi u planinama; udisati čist zrak i razmatrati veličinu Stvoriteljevu." (Al.Jed)

Na jednoj je penjačkoj ekspediciji upoznao Lauru Hidalgo. Odmah se zaljubio, ali tu je ljubav zadržao u potpunosti za sebe, u svom srcu, kako bi izbjegao "osramotiti je" i kako bi izbjegao daljnju tugu za svoju obitelj, budući da je bila iz znatno nižeg društvenog sloja. Bila je to još jedna žrtva koju bi malo koji mladić, na Piergiorgiovom mjestu, mogao podnijeti. Ali ne on. Svemu se suočava s osmijehom, jer duboko u sebi zna da je prava ljubav nešto drugo i da je to ona koja ga čeka u sljedećem životu, ona koju možda počinje nazirati, čak ide toliko daleko da čezne za danom svog rođenja na nebu, nazivajući ga "najljepšim od svih".

Kao strastveni alpinist bio je član Talijanskog alpinističkog kluba i udruge "Giovane Montagna". Sa svojim je prijateljima osnovao društvo "Tipi Loschi Nel Mondo", u kojem su trenutci zabave postajali prigode za spontano bratstvo i dijeljenje vjere. To društvo i danas djeluje u Italiji po uzoru na Frassatija. Bio je pun života, a prijatelji su ga zvali 'eksplozija radosti.'

Najljepši dan – neočekivana smrt

Nakon smrti prijatelja koji je preminuo od tuberkuloze, Pier je napisao: "Smrt je čudesno otajstvo koje ne bira. Doći će i k meni jednom, i u kratkom trenutku promijeniti mi tijelo u prah. No, osim tijela imamo i dušu i moramo usredotočiti sve svoje snage da bismo bez krivice stali pred Božji sud. Od danas, svaki dan ću se pomalo pripremati za smrt, da ne bih bio nespreman za taj trenutak, da ne bih morao okajati lijepe godine svoje mladosti jer su bile protraćene za dušu."

O dubokoj duhovnoj zrelosti svjedoče i ove riječi: "**Dan moje smrti bit će najljepši dan moga života.**" A taj je dan došao jako brzo. U 24. godini života Pier Giorgio teško je obolio od tada neizlječive bolesti – fulminantne dječje paralize kojom ga je zarazio jedan bolesni siromah. Inače, ta bolest pogađa obično mladu djecu od pet godina. Ta ga je bolest ubrzo

dovela do gubitka apetita i pokreta. No, 30. je lipnja 1925. cijela obitelj Frassati bila zabrinuta za zdravlje svoje bake Linde, koja je već sljedeći dan preminula; stoga nitko nije obraćao pažnju na Piergiorgia, koji je imao jaku glavobolju i nije mogao jesti. Ta, uvijek je bio tako lijep, zdrav i jak, tko bi se nadao da je njegovo zdravstveno stanje tako opasno. To će, nažalost, primijetiti tek kada na dan bakinog sprovoda nije više mogao ustati iz kreveta. **Ali bilo je prekasno. Ova ga je bolest brzo nakon toga pokosila u dobi od samo 24 godine.**

Prije nego što je pao u komu i preminuo, primio je posljednje sakramente. Preminuo je 4. srpnja 1925. godine.

Vijest o Pierovoj smrti brzo se proširila po Torinu. Tisuće ljudi pojavilo se na njegovom sprovodu: uglavnom siromašni iz Torina kojima je pomagao ili ih je jednostavno milovao svojim Bogom ispunjenim životom. Ljudi su s tugom iskazivali svoje poštovanje i obilazeći njegov lijes. Od usta do usta se prenosilo: "Bio je svet." Na njegovu su grobu upisane riječi koje je izrekao anđeo nakon Kristova uskrsnuća: "Zašto tražite živoga među mrtvima?" (Al.Jed)

Gledajući to mnoštvo, njegov je otac promrmljao: "Ne poznajem svog sina!" a njegova je tuga postala još dirljivija.

Piergiorgijevo "Prvo čudo"

Alfredo Frassati je neutješljiv; shvatio je kakav je bio njegov sin tek kada ga je zauvijek izgubio. Srce mu je bilo slomljeno; Piergiorgio je za sobom ostavio preveliku prazninu, zaglušujuću tišinu. Ali sada se Alfredo nije bojao patnje: dopušta da ga patnja duboko izreže, i malo po malo ispunja njegovu prazninu svjetlošću Božje Riječi. Alfredo se vraća vjeri, sazrijevajući pred kraj života. Preminuo je 1961. Njegovo snažno i divno obraćenje mnogi s pravom smatraju prvim Piergiorgijevim čudom.

Njegova sestra Luciana Frassati Gawronska napisala je njegovu hagiografiju *Čovjek blaženstava*. Udala se za poljskog veleposlanika Jana Gawronskoga, a njihov sin Jas Gawronski bio je član Europskog parlamenta od 1981. do 1994. godine.

Proces za kanonizaciju

Nedugo nakon blaženikove smrti, siromasi grada Torina koji su dolazili u kontakt s Pier Giorgiom, potpisali su peticiju u kojoj traže od nadbiskupa Torina da započne proces kanonizacije. Proces je započeo 1932., a blaženim ga je 20. svibnja 1990. proglasio papa Ivan Pavao II. na Trgu sv. Petra u Rimu. U svojoj je homiliji tada prozvao Frassatija "čovjekom osam blaženstava". Ujedno je posvjedočio: "I ja sam u mladosti doživio blagotvoran utjecaj njegova primjera i kao student bio pod dojmom snage njegova kršćanskog svjedočenja."

Prošle je godine (2024) papa Franjo priznao čudo ozdravljenja u Sjedinjenim Američkim Državama, pripisano zagovoru blaženog Piera Giorgia Frassatija.

Tim je povodom papa Franjo ovako je opisao njegov lik: "Pier Giorgio bio je mladić koji je shvaćao što znači imati milosrdno, osjetljivo srce za bližnjeg koji je u potrebi. Darovao im je puno više od materijalnih darova, davao je samoga sebe, posvećivao im je svoje vrijeme, riječi, sposobnost slušanja. Služio je siromašnima s velikom diskrecijom, nikada se ne hvaleći time. Uistinu je živio Evanđelje." Zbog brojnih krjeposti koje su resile Piera, Sveti Otac potaknuo je mlade: "Budite kao Frassati!" Prema odluci pape Franje, relikvija bl. Piera Giorgia Frassatija bila je donesena u Krakov na Svjetski dan mladih 2016. godine. (Al.Jed)

Zbog smrti Pape Franje, Frassatijeva je kanonizacija odgođena sa 3. kolovoza (zadnji dan Jubleja mladeži), za 7. rujna 2025.

Pier Giorgio Frassati proglašen svetim!

Papa Lav XIV. pred desecima tisuća kupljenih vjernika, predvodio je 7. rujna 2025. obred na Trgu svetoga Petra u Vatikanu, kojim su proglašeni svetima dva mlada laika, blaženi Pier Giorgio Frassati i blaženi Carlo Acutis. U povijesti je istaknuo njihovu "zaljubljenost u Isusa" i neprestanu želju da "sve daju za Njega". *On nas poziva da se bez oklijevanja bacimo u*

pustolovinu koju nam predlaže, s razumom i snagom koji dolaze od njegova Duha, a koje možemo primiti u mjeri u kojoj se lišavamo sebe samih, stvari i ideja za koje smo vezani, kako bismo se stavili u slušanje njegove riječi.” – istaknuo je papa Lav XIV.

Kanonizacija Pier Giorgija Frassatija bila je vrhunac višegodišnjeg napora Dominikanskog reda da vjerski puk prepozna njegov jedinstveni pristup životu i odgovor na izazove suvremenog svijeta. Crkva je prepoznala i uzdigla Frassatijev život kao hvalevrijedan uzor, preporučujući svima neka se uče na primjeru ovog mladića “krotka i ponizna srca” (Mt 11,29b). Svečanosti kanonizacije nazočila je i skupina mladih (DOMA) iz Rijeke, predvođena svojim duhovnikom fr. Ivanom Dominikom Iličićem.

Frassatijevo štovanje

Njegovo ime nose brojni krugovi Katoličke akcije koja je čuvala uspomenu na njega, te ga i danas predstavlja kao uzor svojim članovima, osobito mladima.

I Katolici u Hrvatskoj sve se više, zadnjih godina, zanimaju za ovoga sveca, kojega su trojica

posljednjih papa predložila kao pravi uzor današnjoj kršćanskoj mladeži. U krugu dominikanske zajednice u Rijeci postoji DOMA – Dominikanska mladež, koja nosi ime upravo prema novom svecu Pier Giorgiu Frassatiu. Studentica Petra Ana Cooper, iz te zajednice u Rijeci, podijelila je za HKR svoja svjedočanstva o Pier Giorgiu Frassatiu, istaknuvši kako ga jednostavnost njegova života čini uzorom, a njegova poruka mladima ostaje jasna: “Svetost je dostižna svakome.”

Petra Ana je sudjelovala na nedavnom Jubileju mladeži u Rimu, a posebno ju je dirnuo trenutak kada je imala priliku moliti pred Frassatijevim **zemnim ostacima**.

“Iako mi nasljedujemo Frassatijevu duhovnost u našoj zajednici, **biti ususret s njegovim tijelom je bilo posebno iskustvo**. To iskustvo me potaknulo da dublje istražim njegov život. Posebno mi je ostalo u sjećanju kada su nakon mise svećenici iznosili lijes – mnogi su plakali, a ja sam osjetila snažnu radost, **kao potvrdu da za njega to nije bio kraj**”, prisjetila se Petra Ana. Frassatija smatra posebnim upravo zato

što je **“svetac svakidašnjice”**. Dominikanski trećoredac, mladić iz ugledne i imućne obitelji, ali živio je jednostavno, pomagao siromasima i dijelio sve što je imao.

“Njegov otac bio je osnivač lista *La Stampa*, obitelj se kretala u političkim i društvenim krugovima, a on je unatoč svemu uvijek birao biti uz one najsiromašnije. Zbog toga su ga prijatelji često zvali da je stalno **u besparici jer je sve davao potrebitima**.” “Bio je student, planinario je, družio se, veselio, bio zaljubljen. **Dakle, sasvim običan mladić, ali je uz to gradio svoj put svetosti. Pokazao nam je da je svetost dohvatljiva svima**.” – kaže Petra Ana i nastavlja da je Frassati danas za nju **“prijatelj u duhu, koji pokazuje da biti svet znači biti svoj i pomagati drugima”**. “Prijatelji su ga zadirkivali zbog krunice u ruci, a roditelji nagovarali da se više

posveti studiju i karijeri, misleći da će mu slava doći kroz svijet. **“Nisu ni slutili da će prava slava doći na drugi način. Evo, sto godina nakon njegove smrti mi i dalje govorimo o njemu.”** – **zaključuje Petra Ana Cooper.**

U zajednici Dominikanske mladeži u Rijeci nastoje njegovati upravo tu **Frassatijevu duhovnost** – kroz kontakte s potrebitima, dijeljenje bonova za hranu, kao i mjesečne izlete i planinarenja, koja ih podsjećaju na njegov način života.

Pier Giorgio Frassati, mladi laik iz Torina, svojim je životom svjedočio Evandjelje u jednostavnosti, radosti, molitvi i neumornom služenju siromasima, ali i u svojoj strasti prema planinama i prijateljstvu.

Zaštitnik je Svjetskog dana mladih, a njegovo se tijelo čuva u katedrali u Torinu.

Sjećanje na Leopoldinu Temunović povodom 100. obljetnice rođenja

Stoti rođendan s. Leopoldine Temunović bio je povod za okupljanje njene šire obitelji, ali ujedno i sjećanje na sve ono što je ostavila u svom dugogodišnjem životu Bogu i ljudima, služeći drugima.

S. Leopoldina rođena je 5. svibnja 1925. godine kao najstarije dijete u obitelji **Roke i Klare Temunović**. Krštena je kao **Marija**, a ime Leopoldina uzela je ušavši u samostan sestara dominikanki kongregacije svetih anđela čuvara. Uz nju, njeni roditelji su imali još pet kćeri i četiri sina: **Miju, Ružu** (mamu s. Blaženke Rudić), **Andriju, Veca – Vericu** (s. Trpimira), **Šimu, Josipa** (svećenik), **Katu, Martu i Anicu**.

Kako je u intervjuu objavljenom u glasilu sestara dominikanki *Ave Marija* 2017. godine rekla, svoje djetinjstvo i život na salašu pamti po radu na njivi i oko salaša. U ovoj velikoj, složnoj vjerničkoj obitelji cijenio se rad, a kako je s. Leopoldina rekla »roditelji su nas od malena učili cijeniti kruh, jer smo znali kako se do njega dolazi, koliko truda i muke treba da od pšeničnog zrna dođe do svježeg kruha«.

Sestre dominikanke upoznala je u Subotici te je u zreloj dobi odlučila poći u samostan, a »borbu sama sa sobom« vodila je jer je voljela družiti se, ići u *divojčenje*, a osobito je voljela igrati. Ono što ju je mučilo jest: kako sve to ostaviti? Na to pitanje odgovor je jedino imao Bog, koji ju je pozvao i koga je slijedila 64 godine. Po riječima sestre **Marte Vuković**, s. Leopoldina je vjerovala da je njen duhovni poziv izmolila njena bolesna baka **Ana**, koju je njegovala tri godine. U samostan je otišla 1952. godine, i to na Korčulu, gdje ih je u novicijatu bilo osam sestara. Prve zavjete položila je 9. svibnja 1955. godine, također na Korčuli u naselju Žrnova. Nakon toga poslana je u Tavankut, a s njom su u samostanu bile i s. **Margita**, s. **M. Josipa**, a kasnije su se, kako je rekla, mijenjale i druge sestre. U spomenutom intervjuu s. Leopoldina svoj je povratak u Suboticu, odnosno u Tavankut, opisala ovako: »Svakako da je lijepo vratiti se u rodni kraj, gledati zelena polja, slušati tambure. Ali kao redovnica prihvatila sam raditi sve što je

trebalo: crkva, vrt, kuća, obrađivale smo čak i vinograd. Stalno sam se učvršćivala u uvjerenju da naša svetost i redovništvo ne ovise o poslu kojega radimo niti o mjestu gdje živimo. Ako idemo kamo nas, preko poglavara, šalje Bog, onda je svaki posao blagoslovljen, onda osiguravamo nebo sebi i svima oko nas».

Uz nju, Bog je pozvao i njenu rođenu sestru u samostan. Kako je rekla: »Ne znam tko je privukao moju sestru Vecu u samostan, ja sigurno nisam, jer bi onda izabrala dominikanke, a ona se opredijelila za Družbu *Kćeri milosrđa* i tu je dobila novo ime – s. Trpimira».

Uz to, i njen brat **Josip** postao je svećenik, a kasnije i nećakinja s. Blaženka Rudić, koja je također dominikanka.

Novo odredište s. Leopoldine bila je Pregrada u Hrvatskom Zagorju. Tijekom boravka tamo marljivo je radila u crkvi koja je uvijek bila puna, a tadašnji župnik vlč. **Branko Ivanjko** rado je okupljao djecu o kojoj se starala i s. Leopoldina. Osim toga, kada nije bilo župnika, njen posao je bio i primiti ljude, dogovoriti svete mise, sprovode, krštenja...

»Moram priznati da mi je u početku bilo jednino teško što nisam razumjela zagorski govor. Oni mi govore, a ja se smijem, povlađujem im, a nisam razumjela skoro ništa. Ali i taj sam problem svladala i vrlo brzo i sama počeka govoriti 'zagorski', čak mi kasnije nisu vjerovali da sam rođena u Bačkoj«, ispričala je svojevremeno s. Leopoldina.

Sestre su se u Pregradi brinule o cijelom župnom gospodarstvu, radile na njivi, u vrtu, u štali, a da im bude lakše s. Leopoldina je položila vozački ispit te je vozila i traktor. Bila je prva žena u Pregradi koja je položila vozački i vozila traktor i auto.

»Muški su bili na mene pomalo ljuti jer su onda i njihove žene htjele ići polagati šoferski, jer kad može časna, zašto ne bi i one?«, rekla je u intervjuu z AM s. Leopoldina.

Punih 40 godina služila je ona Bogu i ljudima u Pregradi, a potom se razboljela i bila je premještena u Suboticu, u samostan sestara dominikanki, koje pripadaju župi sv. Jurja.

Na kraju su druge sestre morale služiti nju, budući da su joj liječnici morali odrezati prste, pa kasnije i nogu, no ona je i tada zahvaljivala.

»Još uvijek imam razloga za zahvaljivanje Bogu jer imam obje ruke, oba oka, imam zdrave uši. Mogu još govoriti. S druge strane, znam da sada sestrama nije lako sa mnom, osobito s. **Nadi Ivanković** koja se o meni brine«, tako je govorila s. Leopoldina.

O suživotu s drugim sestrama rekla je da smo svi mi već kod postanka svijeta pozvani živjeti u zajedništvu s drugima.

»A mir se postiže ako to mi sami želimo. Onu nužno uključuje odricanje vlastitih prohtjeva i želja. Čim dajem prostor drugoj osobi koja sa mnom živi da slobodno misli i govori, ja stvaram mir.«

S. Leopoldina Temunović preminula je 21. kolovoza 2018. godine u 94. godini života i 64. godini redovništva. Pokopana je u Subotici, u grobnicu sestara dominikanki na Senčanskom groblju, a u znak sjećanja na nju i njen život njena obitelj se okupila u ponedjeljak, 5. svibnja, na groblju te bila na svetoj misi koja je prikazana prigodom njene 100. obljetnice rođenja u samostanskoj kapelici.

Ž. V.

preuzeto s: <https://www.hrvatskarijec.rs/vijest/9039/U-sluzbi-Bogu-i-ljudima/>

s. KRISTIJANA REMETIN

U prošlom broju AM (1/2025) bilo je kratko izvješće, pod naslovom s. Kristijana Remetin uspješno završila ciklus Kateheze Dobrog Pastira po načelima Montessori pedagogije. Montessori metoda oblikovala je, naime, edukaciju kroz sve elemente Kateheze. Poznati moto Montessori pedagogije "Pomozi mi da to uradim sam" u katehezi poprima izraz "Pomozi mi da se sam približim Bogu".

Cilj kateheze je da životom svjedočimo kako biti odgojitelj u vjeri, a kao beskorisni sluge pomognemo djecu uvesti u savez s Bogom.

Opširniji prikaz rada na toj metodi iznijela je s. Kristijana u razgovoru sa s. Manes Puškarić 2005. godine.

Bio je to povod da saznamo nešto više i o životnom putu s. Kristijane, zato sam je zamolila da nam barem ukratko opiše svoje djetinjstvo, odrastanje i opredjeljenje za redovnički poziv u dominikanskoj obitelji. Zahvaljujem joj što je pristala i evo njezine priče.

s. KRISTIJANA: Rođena sam 9. veljače 1977. u Splitu. Nakon malo više od godine dana, na svijet dolazi moj brat Marin (1978). Cijelo djetinjstvo provodim u rodnim Kaštelima u maloj četveročlanoj obitelji. Otac Boris (1948) i majka Ljubica (1956) trudili su se da nam usade prave kršćanske i moralne vrijednosti. Oboje su bili u vjeri, ali je spletom okolnosti u obitelji, nisu mogli, niti znali prakticirati. Sukladno tome, u našoj se obitelji nije molilo, niti išlo u Crkvu. No, roditelji su nas godinama potajno slali na kršćanski vjeronauk, te smo tek u tinejdžerskoj dobi, brat i ja primili sakramente kršćanske inicijacije, također u tajnosti. Moj djed Ante, u to je vrijeme služio komunističkoj partiji i roditeljima je bilo jako izazovno odlučiti se na taj korak.

Nedugo nakon primljenih sakramenata, moje je srce preplavljeno Božjom milosti i rađa

se želja i glad za Njim. U početku je to bilo kroz višegodišnje davanje u potpunosti na župi, a osobito kroz sve dublje ulaženje u sebe i spoznavanje onoga na što me Bog poziva. Dugo sam se borila da prepoznam Očevu volju za svoj život, jer sam, kao i svako mlado biće, imala svoje vizije i planove za budućnost. Otkako znam za sebe, htjela sam se ostvariti kao majka mnogobrojne djece, jer sam smatrala da je velika obitelj neprocjenjivi dar Božji, no s druge strane, živo sam osjećala da me Otac zove na nešto drugo i nešto više.

I dok sam samozatajno u srcu prebivala, ali ujedno i vagala misli o pozivu, Otac me je stavio u dvije situacije u kojem mi je na indirektan način potvrdio svoje planove sa mnom. Prva zgoda dogodila se kada je pored mene protrčala skupina mlađe djece koju nisam poznavala

i iz "čista mira" za mnom dovikivala: "Časna, časna!". Druga se dogodila s malim vremenskim odmakom kada sam se na prvom i tek započetom radnom mjestu i protiv svoje volje našla u skupini kolega koji su jako puno prostačili i psovali od čega mi se stvarala fizička mučnina u trbuhu. Primijetio je to jedan kolega, zaustavio razgovor i glasno uzviknuo: "Nemojte pred malom, ona je za samostan!" Moram napomenuti da u to vrijeme nikome nisam govorila da osjećam poziv.

Nedugo nakon toga, posredstvom svoje mame, upoznajem s. Kristijanu Ajduković, milosrdnicu, koja je u susjednoj župi u Kaštel Starom

djelovala kao vjeroučiteljica i voditeljica župnog zbora, a predavala je vjeronauk i u osnovnoj školi u kojoj je i moja mama radila. Ubrzo su u župi u kojoj sam služila, došli katehisti i započele su kateheze koje su predstavile neokatekumenski put. Na neokatekumenskom putu ostajem jako kratko, točnije do prve konvivencije u Makarskoj gdje se sila Duha Svetoga u potpunosti izlila na mene. U tom su trenutku pozivali da se ustanu svi koji osjećaju poziv, ja sam bila jedna od njih.

Nakon otprilike tri godine svakodnevnog služenja u župi Gospe od Ružarija u Kaštel Starom, kroz koje sam s. Kristijani u svemu

S. Kristijana kao kandidatica i kao sestra s roditeljima

bila desna ruka, a neposredno nakon iskustva Duha Svetoga u Makarskoj, samoinicijativno joj povjeravam da osjećam poziv i da želim u samostan. Do tada joj se ničim nisam očitovala u vezi mogućeg zvanja. Ni ona na mene nije nikada vršila pritisak u smislu da mi je predlagala da joj se pridružim u redovništvu, iako je cijelo vrijeme slutila i pratila me molitvom.

Nakon toga, pod vodstvom svoje krsne i krizmane kume Željke Jukić, pridružujem se molitvenoj zajednici i započinjemo veliku Pompejsku devetnicu od 54 dana u kojoj se mole sva otajstva krunice i jako puno kratkih molitava dominikanskim svecima; sv. Dominiku, sv. Katarini Sijenskoj i sv. Vinku Fererskom. Moja nakana u cjelogodišnjoj devetnici, bila je da postanem sestra milosrdnica. Tada nisam ni znala da postoji dominikanski red i da Otac već sve slaže da me prema njemu usmjeri.

Dan u kojem sam sa s. Kristijanom otišla na razgovor za samostan u Split, nanio mi je

Kao kandidatka s bratom Marinom

mnogo patnje, ali i oslobođenje za ono što mi Otac priprema, no tada još toga nisam bila svjesna. Iz meni, ali i s. Kristijani također, nepoznatog razloga, tadašnja časna predstojnica sestara milosrdnica, na temelju našeg prvog i posljednjeg razgovora takve vrste, donosi odluku da me ne prima u red. Pri tome, iako je bila upitana za razloge takve odluke, ne daje drugo objašnjenje osim izjave da nisam njihov član i da mi nije dužna obrazložiti razlog svoje odluke. Sa suzama u očima, napuštam njihov samostan i tako uplakana hodala gradom dok se vraćam kući. U tom trenutku bilo mi je u potpunosti svejedno što će ljudi o meni misliti.

I tako putem nailazim na Crkvu sv. Dominika u kojoj se u tim trenucima služila sveta misa. Spontano sam ušla, priključila se slavlju i pognute glave svoju bol i tugu povjerila Isusu. Nakon što sam došla sebi, podignuvši glavu, ugledala sam nepoznate časne s leđa. Istog trenuta, nešto je u meni glasno uzviknulo: "U ove ću otići!" Ta me je misao držala sve dok ispod crnih kaputa nisam vidjela bijele habite. To je bio prvi put da sam vidjela bijele sestre i nije mi se na prvu svidjelo to što vidim (u smislu redovničkog odjela), pa sam pomislila da ipak ne bi u taj red otišla, premda mi je duša vapila za ostvarenjem u bilo kakvom redovničkom pozivu.

Nedugo nakon usmene odbijenice u redu sv. Vinka Paulskog, prijateljica mi sasvim slučajno nailazi na s. Mariju Lurdes Bešlić, dominikanku i iako je ne poznaje, spontano joj u razgovoru iznosi moju situaciju. To rezultira razmjenom njihovih brojeva i mojim osobnim susretom sa s. Marijom Lurdes u Splitu koja me, nakon kraćeg razgovora, šalje na Korčulu. Tada još nisam bila svjesna da ona pripada istom redu sestara koje sam prvi put vidjela u Crkvi sv. Dominika i gdje sam ničim izvana potaknuta u srcu uzviknula: "U ove ću otići".

Na Korčuli me dočekuje tadašnja časna majka, s. Katarina Maglica. Otvoreno joj i bez pridržaja iznosim da sam u samom startu, bez da mi je dana šansa da pokušam, odbijena od sestara milosrdnica. Saslušavši me do kraja i nakon pauze od nekoliko sati, s. Katarina mi

S kolegicama i vrhovnom poglavaricom s. Katarinom Maglica

Bosiljka Remetin, s. Leticija Delonga, Martina Begić, s. Vjera Jagnjić, Gabrijela Lučić

objavljuje da me prima u dominikanski red s rečenicom koju ću pamti dok me pamet služi: "Ako te je Bog pozvao, tko sam ja da ti to zabranim?!"

Tek kasnije, s ulaskom u Red, shvatila sam da je jednogodišnja devetnica koju sam molila, upravo dominikanska i da pripada redu u koji sam primljena, te da sam godinama služila u Crkvi u kojoj je patron Gospa od Ružarija. U toj je Crkvi, na glavnom oltaru vitraj s prikazom Gospe od Ružarija od koje sv. Dominik i

sv. Katarina primaju krunicu. Sukladno tome, nije ni čudo što sam u najtežim trenucima sasvim "slučajno" ušla u Crkvu sv. Dominika, što je moja prijateljica upoznala sestru dominikanku, što me je primila redovnica imenom Katarina i što sam danas sestra dominikanka, a ne sestra milosrdnica.

Od mog ulaska u red je prošlo punih 28 godina, a kroz razdoblje borbe da se ostvarim kao redovnica, u potpunosti sam imala podršku od svojih roditelja i brata Marina. S vremenom je

S. Kristijana Ajduković i Bosiljka Remetin

čak i djed Ante, uvidjevši moju čvrstinu i radost kojom sam zračila, popustio u svojim odgovaranjima i rekao mi: “Bilo kako bilo, uvijek sam te volio i uvijek ću te voljeti! Ne želim da odeš samo tako, nego pozovi sve koje želiš na oproštajni ručak, koji ću ja prirediti.” Ta zgoda

u kojem mi je djed prišao, bila je i početak njegovog indirektnog obraćenja.

Nakon nekog vremena, sestra milosrdnica koja me nije primila u svoj red, dobila je službu u mojoj župi. Za vrijeme mojih godišnjih odmora, često smo se vidale u Crkvi i tada je dobila priliku da me iz bližeg upozna.

Slava Ocu koji je sve vodio, dao mi predivnu službu s najmanjima u vrtiću i usidrio me u dominikanskom redu kojem s ponosom pripadam. Amen!

Zahvaljujemo s. Kristijani na ovakvom iskrenom i otvornom prikazu svog životnog puta, od svog kućnog praga do samostanskih vrata sestara dominikanki. A sada vrijedi poslušati i njezin drugi iskaz o radu s djecom predškolske dobi. O tom razdoblju života vodila je s njom razgovor s. Manes Puškarić.

Razgovor sa s. Kristijanom Remetin o odgoju djece predškolske dobi kroz korizmu

(razgovor vodila s. Manes Puškarić, 2025.)

“Bog je naš dobri Otac i nikada ne bi dopustio da djeca zbog križa dožive traumu, a o odraslima ovisi na koji će im način to prezentirati.”

Ponekad smo sposobni djeci uskraćivati bogatstvo biblijskih tekstova misleći da nisu sposobni shvatiti. Jedno takvo izazovno vrijeme bila bi korizma. Kako djeci pristupiti kroz to vrijeme i kako ih odgajati za otajstvo Isusova križa i uskrsnuća, razgovarali smo (2025.) s našom s. Kristijanom Remetin, dominikankom, koja je ujedno i odgojiteljica u našem dječjem vrtiću bl. Hozane Kotorske u Zagrebu.

1. Korizma je liturgijsko vrijeme koje intenzivnije naglašava duh požrtvornosti, molitve i pokore. Kako djeci približiti te pojmove i je li uopće moguće?

Za razliku od Došašća s kojim povezujemo osjećaj svjetla, topline, sabranosti i miline koja nas ispunja radošću, korizmu osjećamo nekako strogo i oporo. Često se u korizmi osjetimo potištenima i žalosnima. Crkva je u starim vremenima bila bez nakita, zastarta ljubičastom bojom. Znak križa načinjen na dan pepelnice podsjetio nas je na našu smrtnost. U sjećanju na

Maslinsko brdo i križni put mislimo na Isusovo trpljenje i umiranje. Osim toga čuje se i poziv na odricanje, nesebičnost i pokoru kao i poziv na uskrsnu ispovijed. Čini se kao da je to strogo raspoloženje u suprotnosti s godišnjim dobom u kojem je nestalo zimske zaleđenosti, jer se otopio led i snijeg, a priroda se probudila na novi život. Sve počinje klijati, pupati i cvasti. To proturječje između korizmenog raspoloženja i prirode prevladat ćemo aktivnostima koje se u ovo vrijeme poduzimaju i razvijaju u kući i

vrtu. Naime, u ovo vrijeme čistimo kuće od svega što je u zimskim mjesecima zastarjelo te se nakupilo i postalo suvišno. Čistimo naše stanove od prašine i prljavštine, peremo prozore da opet budu prozirni i puštamo da kroz njih uđe proljetno sunce i toplina u kuću.

Ne treba li se slično dogoditi i u nama, u našim srcima? U vrtu obrezujemo žbunje i stabla. Time ih želimo osloboditi mrtvih dijelova i od svih beskorisnih i divljih izraslina. A sve što smo izrezali i odvojili spalit ćemo u prah. Evo primjera starog vrtlara koji iz godine u godinu aktivno radi u svom vrtu. Njegov je rad brižno osmišljen i organiziran, tako da u neku ruku izgleda svečan. On sam će pripovijedati da svojom aktivnošću ne čisti samo svoj vrt. U tom poslu on je također veoma zaokupljen samim sobom. Čini mu se naime, da je njegov rad slika onoga što se sada događa u njegovoj nutrini. Radi se o oslobađanju svega onoga što je u njemu izumrlo, od svih krivih i pokrenutih stvari kako bi se u njemu stvorio prostor za nov život. Pripovijedati djeci o tom novom životu, u nama, stvoriti prostor koji će zasigurno biti duhovna zadaća u ovim tjednima pred Uskrs. Željeli bismo to učiniti da upravo kao ljudi shvatimo tajnu života. Najbolji put za otkrivanje i upoznavanje novog života jest govor slike i prispodoba. Tako je učinio i stari vrtlar. Tako je to i Isus radio. Kada je on sa svojim učenicima prolazio žitnim poljem, otkinuo je jedan klas pšenice, oslobodio zrna i jedno od njih stavio među prste da osjeti njihovu malenost i tvrdoću te da na njemu upozna tajnu svoga života i smrti.

Sljedeći tu staru metodu, uviđamo da to što pripovijedamo bezuvjetno i činimo i ostvarujemo, kako u unutarnjem tako i u vanjskom smislu, dušom i tijelom, da izgovorenu riječ sadržajno oblikujemo i omogućimo joj da se ona utjelovi. I obratno, da govorom izrazimo ono što djelima ostvarujemo. Želimo da takva cjelovita priprema za blagdan Uskrsa uspije, te i nas i našu djecu u dubini srca oslobodi i usreći.

Od velike je važnosti predstaviti djeci korizmu kao posebno vrijeme u crkvenoj godini kada se fokusiramo na duhovne stvari i činimo

ono što nas približava Bogu. Objasnimo djeci da je vrijeme korizme vrijeme od 40 dana kada se posebno pripremamo za naš najveći blagdan, Uskrs. To su dani dobrote, dobrih djela, kad na poseban način želimo biti dobri i pažljivi jedni prema drugima. To je vrijeme i kada više razgovaramo s Bogom u molitvi ili čitanju Biblije. Uskrs je naš najveći blagdan i zato je priprema za taj blagdan malo duža. Pepelnica je prvi dan korizme kada nam svećenik u crkvi posipa glavu pepelom da nas podsjeti kako je život kratak i prolazan. Sve na ovom svijetu prolazi, nestaje i pretvara se u pepeo. Ostaje trajno ono što smo s ljubavlju i dobrotom činili, ono što nam je u srcu, a u srcu je ljubav i dobrota. Ljubav i dobrota vječno traju. Ako zamolimo Isusa da nam pomogne, On će to i učiniti i naše će se srce ispuniti ljubavlju i dobrotom.

Istraživanja Sofije Cavalletti i njenih suradnika, svjedoče otkrivanju postojanja spontane religioznosti djeteta, nešto što je Bog usadio u svako živo biće kad ga je stvarao. S obzirom na ovu religioznu karakteristiku djeteta, možemo ustvrditi da je dijete itekako sposobno razumjeti čak i teške pojmove kao što su požrtvornost i pokora.

2. Koji biblijski tekstovi u Korizmi se najčešće koriste u radu s djecom u odgojnim skupinama i kakva su iskustva djeca poslije čitanja/rada s Biblijom?

Korizmeno vrijeme je posebno vrijeme kroz koje se djeci intenzivno čitaju, pričaju i prepričavaju biblijski tekstovi i prispodobe.

Upoznavajući na taj način Isusov put i život, a sljedeći njegov put i sami se onda trudimo činiti dobro svima oko sebe. Otkrivanje tajne života događa se promatrajući proljetno buđenje. Ta tajna prožeta je ljubavlju Dobrog pastira koji daje život za svoje ovce. Tema Dobrog pastira naglašava ljubav i brigu Boga za svakog čovjeka. Dobri pastir bezuvjetno voli i spreman je dati život za svoje ovce. Čuva svoje ovce, vodi ih na najljepše pašnjake, a kada njegove ovce zalutaju, on ih traži i sav radostan vraća ih u svoj ovčinjak. Lik Dobrog pastira približava djeci muku, smrt i uskrsnuće Gospodina. Doživljavajući Isusa kao milosrdnog Samarijanca, senzibiliziramo djecu na solidarnost i brigu za drugoga. Događaj Isusova svečanog ulaska u Jeruzalem pokazuje Isusa onakvog kakav on stvarno jest – kao Mesiju kakvog su prorokli proroci: “Evo, kralj ti tvoj dolazi, krotak jašući na magaretu...” Isus ide ususret svojoj patnji kraljevski, pravedno i bez prisile. Slavljenje Isusove Posljednje večere trenutak je ustanovljenja presvete euharistije. Dijete dovodimo do spoznaje da je ta večera posebna i da u simbolima kruha i vina Isus trajno ostaje među nama. U sadržajima koji govore o Isusovoj muci i smrti naglasak ne stavljamo na muku i smrt nego na njegovo uskrsnuće. U skladu s tim, provodimo sljedeće biblijske teme:

- **Vrijeme promjene – korizma** – cilj je uvesti dijete u novo liturgijsko vrijeme, a neki od planiranih poticaja mogu biti: liturgijski kalendar (bojanje ljubičastom bojom), adventski kalendar (izrada), enciklopedija (vrste tla), maslinove grančice i drugo granje (paljenje, izrada križa), igre slovima i rješavanje problemskih zadataka (labirinti, puzzle). U uvodnom dijelu palimo maslinove grančice, središnji dio je zamišljen kao razgovor o početku korizme – novog vremena u liturgijskoj godini (liturgijski kalendar), te upoznavanjem djece s gestom stavljanja znaka križa od pepela na čelo, uz poziv da u ovom vremenu više mislimo na Isusa i ljude oko sebe (popraćeno riječima: “Isus te voli”). U završnom dijelu ponudimo djeci materijal za istraživačke igre zemljom (glina, crna

zemlja, grančice i sl.) i na koncu uredimo vjerski kutić dječjim radovima.

- **Drugi trebaju moju pomoć – Milosrdni Samarijanac** – cilj je razviti suosjećanje i suradnju s bližnjim s ciljem pripadanja i prihvaćenosti od skupine. Planirani su poticaji i aktivnosti iz sklopa “Pozitivna slika o sebi”, istraživačka aktivnost: “Po čemu smo slični, a po čemu različiti” (odnos prema ljudima s posebnim potrebama), maslinove grančice i drugo granje (izrada križa), igre slovima i rješavanje problemskih zadataka. U uvodnom dijelu pročitamo poruke iz albuma koja su djeca sama izradila. U središnjem dijelu ispriповjedimo biblijski tekst iz Lukinog evanđelja koji govori o milosrdnom Samarijancu. U završnom dijelu slijedi dramatizacija teksta, izrada bontona za bolesne ljude, te likovni izraz djece na temu: “Ja pomažem drugome”.
- **Dobri Pastir** – cilj je zadovoljiti djetetovu najdublju potrebu za ljubavlju: biti ljubljen, moći ljubiti, pripadati i biti siguran uz Dobrog pastira. Planirani poticaji i sredstva su: didaktički materijal Dobroga pastira, izrada ovaca i Dobroga pastira od ekološkog materijala (glina, pamuk, vuna, pluteni čepovi...), raznovrsne igre kao što su labirinti, puzzle. U uvodnom dijelu djecu zainteresiramo zagonetkama o ovčicama i pastiru, a možemo im ponuditi i građenje ovčinjaka od elemenata koje su djeca sama izradila. Središnji dio zauzima pripovijedanje biblijskog teksta (Iv 10; Lk 15). U završnom dijelu slijedi molitveni izričaj djece, likovno izražavanje (“Ja u ovčinjaku”), te rad s didaktičkim materijalom. Djeci ne treba otkrivati tko je Pastir, nego mogu doći sami do tog otkrića. Ne treba inzistirati na moralnoj dimenziji parabole.
- **Izgubljena ovca** – Cilj je jačati kod djeteta osjećaj povjerenja, pripadnosti i sigurnosti i bezuvjetne ljubavi uz Dobrog pastira. Sredstva koja nam pri tome mogu biti od pomoći su: didaktički materijal, izrada ovaca i Dobrog pastira od ekološkog

materijala, igre slovima, labirinti, puzzle, slikovnica "Izgubljena ovca", B. Blažević, te izrada lutaka za prst: ovčica. U uvodnom dijelu osmislimo imitacijsku igru: Pastir i ovce. Središnji dio zauzima pripovijedanje biblijskog teksta (Lk15; Iv 10) ili čitanje slikovnice "Izgubljena ovca". Završni dio sadrži molitveni izričaj djece, likovno izražavanje, rad s didaktičkim materijalom, pjevanje psalma 23 "Gospodin je pastir moj" i igru skrivenog predmeta: "Pronađi skrivenu ovčicu"

- **Molitva hvale i zahvale Dobrom pastiru – Ps 23** – Cilj je jačati kod djeteta osjećaj sigurnosti uz Dobrog pastira. Sredstva koja kao poticaje koristimo su: izrada makete livade, slika: plakat koji prati tekst psalma, izrada biljnog i životinjskog svijeta iz odgovarajućeg materijala u odnosu na maketu, karta Palestine, lutka na štapu: kralj David. U uvodnom dijelu, zajedno s djecom završavati maketu uz pjesmu: "Ljubav Božja jest predivna" ili pomoću lutke Davida upoznati djecu s povijesnim kontekstom nastanka psalama, npr. odgojitelj s lutkom kralja govori o vremenu u kojem je David živio i napisao psalam. Središnji dio zauzima izražajno čitanje psalma 23. Za završni dio potaknemo djecu da sama stvore psalam, a možemo i izraditi kartu i putovati u povijesno doba.
- **Blagdan svetog Josipa** – Cilj je približiti lik sv. Josipa u njegovoj ljubavi i brizi za Mariju i Josipa. U planirane poticaje i sredstva ubrajamo: oblikovanje stolarskog kutića, drveni otpadci, oblutci, čavlići, čekić, pluto, drveni sanduk i sl., puzzle s likom sv. Josipa. Uvodni dio započnemo zagonetkom o sv. Josipu. U središnjem dijelu ispričujemo događaje u kojima se pokazuje Josipova ljubav i povjerenje prema Bogu i briga za Isusa i Mariju. Za završni dio možemo otpjevati neku pjesmu o sv. Josipu.
- **Isusov ulazak u Jeruzalem – Cvjetnica** – cilj je potaknuti osjećaj radosti i mira u susretu s Isusom kao svemoćnim kraljem.

Planirani poticaji koji nam približuju ovu temu mogu biti: posjet cvjetnoj livadi, maslinove i palmine grančice, igre slovima i rješavanje problemskih zadataka, proljetno cvijeće, labirint: Isusov put do Jeruzalema, slagalica: Isus jaše na magarcu, istraživačke aktivnosti s vodom i cvijećem, imitacijska igra s odjećom iz Isusova doba, pedagoški neoblikovan materijal za gradnju Jeruzalema. U uvodnom dijelu pozovemo djecu koja su u kostimima na okupljanje oko izgrađenog grada. U središnjem dijelu slijedi pripovijedanje događaja Isusova ulaska u Jeruzalem. U završnom dijelu djeci ponudimo proigravanje dramatizacije uz radosno klicanje: "Hosana sinu Davidovu! Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje!", zatim likovno izražavanje, umivanje u cvijeću itd.

- **Isus s prijateljima na večeri** – cilj je poticati potrebu za zajedništvom uz zahvaljivanje za Isusovu trajnu prisutnost među nama. Za ostvarenje tog cilja ponudimo djeci sljedeće pripremne aktivnosti: pečenje beskvasnog kruha, demonstracija miješanja vina i vode, igre slovima, te rješavanje problemskih zadataka. U uvodnom dijelu zajedno s djecom pripremimo svečano stol i okupimo se oko njega. Zatim ih poticajnim pitanjima uvedemo u središnji dio u kojem slijedi pripovijedanje događaja Posljednje večere i navještaj skore muke. U završnom dijelu djeca mogu napraviti dramatizaciju događaja i zajedno blagovati kruh, molitveno se i likovno izraziti.
- **Isus daje život za nas** – Cilj je približiti djetetu smrt i uskrsnuće Isusovo u svjetlu bezuvjetne ljubavi i povjerenja. Pripremne aktivnosti mogu biti: posjet kapeli ili crkvi i promatranje postaja križnog puta bez tumačenja, izrada križeva od različitog materijala, labirint, slagalica, igre kontrasta. U uvodnom dijelu okupimo se u vjerskom kutiću, upalimo svijeće, donesemo križ i stavimo znak križa na sebe. Središnji dio zauzima pripovijedanje biblijskog teksta.

U završnom dijelu ostavimo mogućnost molitvenog, te likovnog izražavanja.

- **Uskrsno svjetlo** – Cilj je otkriti djeci, služeći se simbolom svijeće, značenje Isusa kao svjetla koje pobjeđuje tamu i približiti im spoznaju da uz njegovo svjetlo sami mogu činiti djela svjetlosti: ljubav, radost, dobrotu i strpljivost. Ukrašavanje svijeća voštanim folijama, izrada čestitki, slagalica Dobri pastir, mogu nam biti dobra motivacija da djeci približimo ovu temu. U uvodnom dijelu, zajedno s djecom uredimo vjerski kutić sa simbolima Uskrsa, zatim upalimo veliku uskrsnu svijeću i okupimo djecu. U središnjem dijelu se ispričava biblijski tekst (Lk 24,1-12; Iv20,1-10). U završnom dijelu razgovaramo s djecom o tome što smo čuli i ostavimo im prostor za molitveni i likovni izričaj.

Iskustva rada s djecom su individualna jer svakom od njih Bog progovara na osobni način. Ono što je svima zajedničko je da je nakon svake obrađene tematske cjeline njihova glad za otkrivanje tajni Božjih sve veća i veća.

3. Kako djeci protumačiti Isusovu muku i križ?

Je li ikada ijedno dijete imalo traumu od križa Isusova? Svjetovni sadržaji djeci tijekom odrastanja itekako nude nasilje najčešće putem crtića

u kojima većinu vremena netko nekoga ubija, pobjeđuje i nadjačava. Naše su generacije odrasle uz animirane filmove pune nasilja poput crtića Tom i Jerry. Čitali su nam bajke poput Ivce i Marice i druge o zlim vješticama. Ako bolje razmislimo, od ovih i ovakvih sadržaja djeca uistinu mogu imati traume. Pitam se jeli ikada ijedno dijete imalo traumu od križa Isusova. Činjenica je da danas imamo društvo takvo kakvo jest, ljude koji se ne snalaze kada upadnu u životne krize koje trebaju voditi zrelosti. Ne možemo očekivati da će se duhovni razvoj i znanje o Bogu, te traženje pomoći u vjeri dogoditi samo od sebe i odjednom kada za to dođe vrijeme. Ni svjetovni utjecaji ne čekaju da dijete sazrije da mu ponude svu stvarnost u svim njegovim pa i grubim oblicima. Isusova muka, bičevanje i teški križ, totalna je suprotnost svemu onome što nam svijet, mediji i druga obrazovanja nude. Ako djeci damo za primjer Isusov stav dok ga sude, njega koji se ne svađa niti raspravlja s onima s kojima nema smisla raspravljati, zar ga ne osposobljavamo za ispravan životni stav? U Isusovom križu djeca se također susreću s ostavljenosti, samoćom. To su trenuci kada se ima osjećaj da patnjama nema kraja i da se to ne može izdržati. Đavao nas u takvim trenucima kuša i šapće nam laži uvjeravajući nas da nam nema pomoći i da smo poput Isusa ostavljeni od svih. No, prateći Isusa na njegovom križnom putu saznajemo istinu da ipak nije od svih bio ostavljen jer ga je na njegovom križnom putu pratila njegova i naša majka Marija, zatim mnoštvo žena između koji se na poseban način ističe Veronika, kao i Šimun Cirenac. Zatim, kada Isus umire, vidimo i uglednoga čovjeka koji mu ustupa svoj grob. U moderno vrijeme, pogotovo zadnjih desetljeća, sve se češće pada u kušnju prezaštićivanja djece od najranije dobi koje poslije u kompleksnim životnim okolnostima dovodi do neotpornosti i nesnalažljivosti.

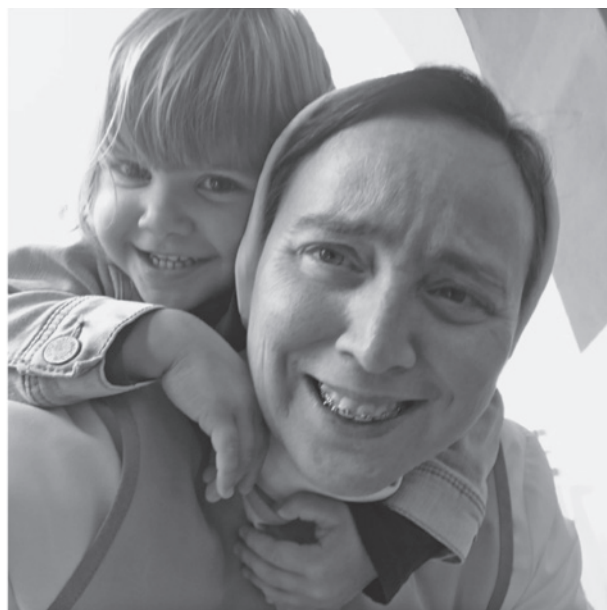
Već od najranije dobi, sukladno s dobi djece, možemo im ponuditi bogatstvo Isusova križa jer imaju urođenu sposobnost da se razumiju s Bogom. Bog je naš dobri Otac i nikada ne bi dopustio da djeca zbog toga dožive traumu, a o

odraslima ovisi na koji će im način to prezentirati. Od velike je pomoći Biblija koja se djeci na cjelovit način predstavlja u mjeri u kojoj su je djeca sposobna čuti. S manjom djecom radimo na jednostavnijim tekstovima, a starijoj djeci proširujemo sadržaj. Ključno je da se Biblija prenese u cjelovitosti. Djeca prihvaćaju u mjeri u kojoj to mogu; postaju ljuti na one što su tukli Isusa i često se zamišljaju kao junaci koji Isusa ne bi izdali. I takva reakcija je u redu. Ne trebamo se plašiti da ponekad nećemo znati sve odgovore na dječja pitanja, jer djeca u nekim situacijama od nas očekuju da im uzvratimo pitanjem: "A što ti misliš?"

Kada objašnjavamo Isusov križ, možemo se poslužiti djetetovim brigama iz stvarnog života jer i djeca ih također imaju, iako se nama odraslima čini da su ona bezbrižna. Smisao Isusove patnje bio je u tome da otkupi ljudske grijehe i spasi nas. Zato dijete treba usmjeravati na razvijanje povjerenja prema Isusu, prema nekome tko će uvijek biti tu i tko nas voli i pruža utjehu bez obzira na brige koje nas more. Samu muku i smrt uvijek treba objašnjavati u kontekstu uskrsnuća i pobjede nad smrću. Djeci treba Uskrs pojašnjavati kroz Isusov život, kratke priče iz njegova života. Zato je uvijek važno naglašavati život i pobjedu nad smrću jer im je to blisko i prihvatljivo.

4. Uskrsnuće je uvijek izazov objasniti odraslima, a djeci?! Kako staviti više naglasak na Uskrsnuće Kristovo, a da se ne izuzme radost motiva prirode, cvijeća, uskrsnih jaja, itd.?

Otajstvo Uskrsnuća Kristova ne može se približiti djeci bez govora o njegovoj smrti. Ovdje ću se poslužiti prikazom koji sam nedavno odslušala u sklopu stručnog usavršavanja na Katehezi Dobrog Pastira, a koji me je ostavio bez daha. Kršćanski navještaj za ovu katehezu ima zadatak da djeci približi smrt koja je u biti preobrazba koja vodi novom, uskrsnom životu, te im navijestimo otajstva smrti i uskrsnuća Kristova koja vode prema nečemu "višem". U skladu s tim direktni ciljevi bi nam bili: tajna smrti koja vodi u novi, uskrsli život (pšenično

zrno umire i tako se mijenja da bi na kraju potpuno nestalo i preobrazilo se u nešto novo i sasvim drugačije), a to u djetetu izaziva čuđenje i divljenje što bi bio naš drugi direktni cilj. Indirektnim ciljevima utječemo na odgoj za molitvu koji se spontano budi kod djece, tu je i psihološka pomoć za djecu koja su doživjela smrt bliske osobe, pružanje utjehe, smirenosti, radosti i preobrazbe, odgoj u vjeri i nadi, pozitivan odnos prema smrti, te uočavanja promjena u prirodi koje ukazuju na tu stvarnost.

Prikaz uvijek započinjemo svečanim čitanjem evanđeoskog teksta iz Biblije: "Ako pšenično zrno ne padne u zemlju i ne umre, ostaje samo, ako li umre, rodi velik rod" (Iv 12,24).

Slijedi razgovor s djecom u kojem ih pitamo o čemu to Isus govori. O jednom pšeničnom zrnu. Pogledajte kako izgleda to pšenično zrno. (Pokažemo i damo djeci da ga svi pogledaju i opipaju, a zatim zrno staviti na jedan bijeli papir). Kad zrno padne u zemlju, što mu se dogodi? Ono umire. Sada ćemo vidjeti što znači umrijeti. (Donesemo tri posude posijane pšenice u tri stadija klijanja). Ovo zrno zakopali smo u zemlju. Što se s njim dogodilo? Ovo zrnje je najkraće bilo u zemlji (pokazati na prvu posudu). Ovo je bilo malo duže (pokazati drugu posudu), a ovo je bilo najduže (pokazati pšenicu u trećoj posudi). Pogledajmo što se dogodilo zrnu koje je bilo najkraće u zemlji (izvaditi

jedno zrno koje je tek počelo klijati i dati djeci da ga dobro promotre). Pogledajmo što se dogodilo sa sjemenom. Što vidite? Mekano je i vlažno, nabubrilo je i ima malo korijenje i malu stabljiku. (kada svi pogledaju staviti to zrno ispred prve posude i izvaditi zrno iz druge posude). Pogledajmo sada ovo zrno koje je duže bilo u zemlji, kakvo je sada? Ima duže korijenje i dužu stabljiku, a zrno je jako mekano i kao da nestaje. (staviti drugo zrno ispred druge posude i uzeti stabljiku bez zrna iz treće posude). Što se dogodilo sa zrnom u trećoj posudi? Vidimo li zrno? Gdje je? Nema ga, ali je tu. Još je ljepše, veće, preobrazilo se. Pogledajmo kakvo je zrno bilo na početku, a kakvo je sada. Usporediti sva izvađena zrna i stabljiku (vlat).

U drevnim kulturama i religijama jaje je bilo simbol plodnosti i ponovnog rođenja, a kršćani su prisvojili te uskršne simbole te im dali novo značenje: kao što se pile izlegne iz jajeta i počinje živjeti, tako je i Isus izašao iz groba i započeo novi život. Uskršnji zeko najkomercijaliziraniji je lik vezan za uskršnje blagdane, te je postao njegovim simbolom. Djeci je omiljen jer donosi slatkiše i darove. Djeca zeca najčešće povezuju s razigranošću, nevinosti, živošću, karakteristikama koje su vezane uz novi život.

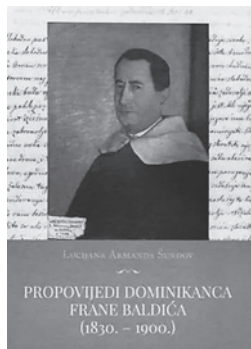
5. Koje savjete kao dugogodišnja odgojiteljica možeš dati roditeljima u ovo korizmeno vrijeme? I još jedno malo potpitanje: Koliko tebe kao dominikanku izgrađuje rad s djecom?

Unutarnjem rastu i dozrijevanju je potrebno vrijeme i mir koji se ne smije narušavati. Nutarnja zrelost ne postiže se na brzinu bez obzira što to netko čvrsto želio. Potrebno je čekati i truditi se da se ona razvija uz nekoga u okolnostima koje su vrlo različite od onoga što bi netko očekivao. To vrijeme nutarnjeg rasta i osobne promjene često nam se čini da nije ugodno. I slika kojom se prema vani iskazuje vrijeme rasta nije baš lijepa. Tako nam kao odraslima teško pada da podnosimo svojeglavost djece u razvoju. No, pozvani smo da im "dadnemo" vrijeme koje im je potrebno za razvoj. Željeli bismo od početka vidjeti djecu lijepu, obrazovanu,

dragu i uljudnu, a ona se pokazuju sasvim suprotno. Potrebno je strpljivo čekati i imati povjerenja u unutarnje pozitivno "sjeme" koje je sam Bog u njih usadio. Naravno, kada jednom dođe pravi trenutak, kada se vrijeme ispuni, nastaje ono što se u prirodi zove živica, koja nastaje sama od sebe i odjednom procvjeta kao princeza nakon što je odspavala zimski san. Preobrazbi života potrebno je vrijeme. Njegov razvoj nameće se našim očima sam od sebe. Preranim ili nasilnim otvaranjem kukuljice naniжела bi se životu smrtonosna rana. Valja uvijek učiti da je životu i njegovom razvoju potrebno vrijeme koje treba poštivati. Odgajati djecu za Nebo je zadaća koja nam je svima povjerena.

Rad s malom djecom za mene je jedno predivno poslanje i nezasluženi dar Oca nebeskoga, nešto čemu nisam dorasla i nešto što će mi uvijek iznova buditi osjećaje čuđenja i divljenja nad tom neshvatljivom tajnom života. Djeca koja nam dolaze su prvenstveno djeca Božja povjerena zemaljskim majkama i očevima, a odmah nakon njih i nama odgojiteljima. O, čudesne li tajne i kakve odgovornosti pred tom činjenicom! Pratiti djecu u njihovom rastu i razvoju, za mene znači rasti zajedno s njima i učiti od njih jer su jedina bića na ovoj zemlji s otvorenim i čistim srcima koja žive u istini i jednostavnosti.

Monografija Propovijedi dominikanca Frane Baldića (1830. – 1900.)

Ovogodišnja 37. Knjiga Mediterana, tradicionalna međunarodna kulturna manifestacija u organizaciji Književnog kruga Split i Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Splitu, pod visokim pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, održava se od 5. do 11. listopada, a za predstavljane knjige izv. prof. dr. sc. Lucijane Armande Šundov u Književnom krugu Split tražilo se mjesto više. Njezina znanstvena monografija *Propovijedi dominikanca Frane Baldića (1830. – 1900.)*, objavljena u nizu Izdanja Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, privukla je velik broj jezikoslovaca, povjesničara i teologa, a posebno oduševljava sjajan odaziv studenata kroatistike. Susret je moderirala Marijana Tomelić Čurlin.

Lucijana Armanda Šundov ovim djelom baca reflektorsko svjetlo na nepravedno zapostavljen žanr nabožno-poučnog karaktera, uočava društvene i jezične osobitosti 19. stoljeća, nudi jezičnu analizu Baldićevih propovijedi i glosar manje poznatih riječi. Ističe da se Baldićeve propovijedi odlikuju razvedenom metaforikom i stilom koji podsjeća na barokni, no pritom forma ipak ne zasjenjuje poruku koja se šalje vjernicima. Na više mjesta u monografiji ističe Baldićevu gorljivost i marljivost, uz neupitnu propovjedničku sposobnost. Apostrofira njegovu političku djelatnost i suprotstavljanje talijanašima i autonomašima. U duhu turbulentna vremena rađanja preporodnih ideja spominje važnost Baldićeva propovijedanja na

narodnome jeziku. Uz kraću analizu Baldićeve grafije, pravopisa, morfologije i sintakse dolazi i vrlo opširna književna analiza propovijedi.

Autorica je zahvalila svima koji su pomogli u stvaranju ove knjige, posebno istaknuvši Ivana Armandu, Gordanu Galić Kakkonen, dominikance pokojnog fra Luku Prcelu, patera Josipa Dolića, patera Jozu Čirka, recenzente (don Mladena Parlova, Helenu Dragić, Gordanu Galić Kakkonen i Josipa Lasića), rektora Sveučilišta u Splitu, dekanicu i mnogobrojne kolege s Filozofskog fakulteta u Splitu, osobito s Odsjeka za hrvatski jezik i književnost. Ono što promatrače i igrom slučaja kolege po struci mora posebno ganuti činjenica je da je poimence zahvalila na interesu svim svojim studentima, kojih je bilo toliko da je i stubište u Književnom krugu Split postalo improvizirano gledalište.

Yves Congar: CRKVA, KOJU VOLIM

U izdanju Dominikanske naklade Istina objavljena je knjiga "Crkva, koju volim", jednoga od najvažnijih katoličkih teologa 20. stoljeća, francuskoga dominikanca Yvesa Congara (1904.–1995.). Knjigu je s francuskoga preveo Stjepan Bagarić, a objavljena je kao prva knjiga u novom nizu "Teološki prilozi".

Yves Congar je bio vrlo utjecajan na Drugom vatikanskom koncilu, u svome se životu i znanstvenom radu posebno usmjerio na tematska područja: Crkva, svećeništvo, laici, ekumenizam.

U ovome djelu izražava svoju ljubav prema Crkvi. Sami naslovi, poput naslova poglavlja u Dogmatskoj konstituciji o Crkvi Drugoga

vatikanskog koncila, govore o stvarnosti Crkve. "Crkva, narod Božji" glavna je ideja Drugoga vatikanskog koncila; isti poziv, isto krštenje sjedinjuje sve vjernike; oni su braća prije nego što se razlikuju kao svećenici i laici. "Sveopći sakrament spasenja": Crkva očituje i ostvaruje volju Božju da bude spasitelj svih ljudi. "Mesijanski narod" sjeme je jedinstva i izvor nade za čovječanstvo. Kršćani su time uključeni u izgradnju svijeta. Govoreći o molitvi za jedinstvo kršćana, Congar se posebno osvrće na sadašnji splet okolnosti nejedinstva kršćana.

U ovome djelu iščitava se istinsko poimanje Crkve. Congar govori o Crkvi s ljubavlju, a njegova riječ, koliko god bila zahtjevna, nikada ne ranjava. Stoga je ovo njegovo djelo višestruko korisno. (www.dominikanci.hr)

**p. Damir Šokić:
"ŽUPA DOLINA"
u Novoj Gradiški**

U subotu 4. listopada 2025. godine u sklopu pripreme za patron župe Kraljice svete Krunice u Novoj Gradiški održano je predstavljanje knjige p. Damira Šokića "Župa Dolina". Susret je započeo krunicom Blažene Djevice Marije u 18.00 h, nakon čega je uslijedila sveta misa koju je predslavio i pod njom propovijedao p. Damir Šokić uz koncelebraciju domaćeg župnika vlč. Marija Matijevića.

Nakon svete mise knjigu p. Damira predstavio je g. Milorad Oršulić Mican, koji prikazao dosadašnja izdanja o župi Dolina te razlog i poticaj nastanka ove publikacije. Iznio je detaljan prikaz područja koji su u knjizi obrađeni: povijest kraja od prapovijesti do turskih osvajanja, župe kojima je pripadala današnja župa Dolina (Orubica, Ivanjska, Bosanska Gradiška), povijest same župe od njenog postanka 1920. do danas, vjerski život, kulturnu i duhovnu baštinu kraja, životopise župnika i župnih upravitelja te duhovnih zvanja iz župe i u konačnici život župe nakon iseljenja 1995. godine.

Sam autor objasnio je kako je objavljivanje same knjige u obliku monografije bilo planirano za stogodišnjicu župe 2020. godine, ali zbog niza događaja, svjetlo dana je ugledala tek krajem 2024. godine. "Sve do čega sam mogao doći, utkao sam u ovu knjigu. Osim već poznatih činjenica, pronašao sam i dosta novih podataka pa sve skupa čini jedan zaokruženi pregled povijesti dolinske župe. Iako sam saznao za postojanje nekih važnih dokumenata i podataka, koji se odnose na dolinsku župu, nažalost, do svih njih nisam mogao doći pa onda ni objaviti."

"Jedno od rijetkih i malobrojnih mjesta u sjeverozapadnoj Bosni, u kojem su Hrvati preživjeli turska osvajanja i ostali je upravo Dolina. (...) Cijelu svoju povijest Dolina je sačuvala svijest o svojoj kulturološkoj i nacionalnoj pripadnosti, usko vezanoj za hrvatski matični prostor. Zato se s pravom možemo zvati autohtonim i starosjedilačkim hrvatskim življem iz bosanske Doline. Nažalost, zadnji rat (1991. – 1995.), uspio je konačno ugasiti taj povijesni hrvatski nukleus u bosanskogradiškoj Posavini. Prema nekim podacima, prije 1991. godine u Općini Bosanska Gradiška je živjelo svega 6 % Hrvata, a njihov nestanak s ovog područja nije bio samo želja bosanskih Srba nakon završenog rata 1995. godine, nego i Međunarodne zajednice. Naime, dolinsko stanovništvo je teško podnijelo godine Domovinskog rata, iako Dolina nije bila u zoni izravnih ratnih djelovanja. Kad se činilo da je Dolina preživjela rat, u Banjoj Luci je potpisan *Dogovor o nesmetanom odlasku civilnog stanovništva s područja Republike Srpske* 15. kolovoza 1995. godine. Taj dogovor potpisali su Vlada Republike Srpske i Međunarodni crveni križ. Bez obzira na sve pretrpljene patnje, temeljem ovog dokumenta preostalo hrvatsko dolinsko stanovništvo je moralo napustiti svoje selo. Upravo ovih dana se navršava 30 godina od toga prisilnog egzodusa.", istaknuo je autor.

Zaključio je: "Za svakog čovjeka na ovoj Zemlji važno je znati tko je i što je, kako bi uopće mogao zdravo i normalno funkcionirati u ovom svijetu. **Knjiga koju smo večeras predstavili, želi upravo tome doprinijeti: sačuvati**

vjerski i nacionalni identitet te biti ohrabrenje i podsjetnik novim generacijama, kako svoje nacionalne i vjerske vrijednosti vrijedi izgrađivati i živjeti, za njih se i žrtvovati.”

U pratnji p. Damira bili su i članovi Laičkog bratstva “Sveti Dominik” čiji je duhovnik, a djeluje pri Dominikanskom samostanu Kraljice svete Krunice u Zagrebu.

O autoru:

Damir Šokić rođen je u Bosanskoj Gradiški 1969. godine. Osnovnu školu pohađao je u rodnoj Donjoj Dolini i u susjednim Lamincima. Po završetku srednje škole u Bosanskoj Gradiški, studirao je teologiju najprije u Sarajevu, a zatim nastavio u Zagrebu, nakon što je stupio u dominikanski red. Za svećenika je zaređen u Dubrovniku 2000. godine. Kao svećenik je djelovao u dominikanskim samostanima u Splitu, Zagrebu, Bolu na Braču, Rijeci i Dubrovniku, obnašajući različite samostanske i župne službe. Trenutno živi i djeluje u samostanu Kraljice svete Krunice u Zagrebu.

Renato Vilić, OP

Alen Lulić: “(P)OSTATI SVEĆENIK”

Dominikanska naklada Istina objavila je novu knjigu pod naslovom “(P)ostati svećenik”. Autor je Alen Lulić, svećenik Zagrebačke nadbiskupije i upravitelj Župe Uzašašća Gospodnjega u Zagrebu – Soboština. Riječ je o doktorskoj disertaciji, obranjenom na talijanskom na svetkovinu Uzašašća Gospodnjega, 9. svibnja 2024.

godine, na Fakultetu kanonskoga prava Papinskog sveučilišta Svetoga Križa u Rimu.

Djelo je podijeljeno u tri temeljne cjeline na 229 stranica: Identitet i poslanje svećenika, Prikladnost za primanje svetoga reda i Razlučivanje zvanja. Knjiga predstavlja znanstveno-stručnu studiju s prikazom suvremenoga crkvenog pogleda na pojam identiteta svećenika i nudi perspektive cjelovitog pristupa odgoju budućih svećenika, poglavito u pitanjima tzv. razlučivanja. Svaki vid teme obrađuje se ne samo na teološkoj i doktrinarnoj razini, zbog čega bi značaj ove knjige ostao ograničen samo na zainteresirane stranke u samoj Katoličkoj Crkvi, već se dužna pozornost posvećuje i psihološkoj dimenziji odgoja kandidata za svećeništvo. Posebno se ističe autorovo suočavanje s neuralgičnim temama kako za Crkvu općenito, tako i posebno za odgoj i obrazovanje svećeničkih kandidata.

Djelo je objavljeno kao 4. knjiga u nizu “Disputatio”. Recenzenti hrvatskog izdanja su prof. dr. sc. Stjepan Radić, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu i rektor Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu te dominikanac iz Rijeke dr. sc. Mirko Vlk, predavač na Filozofsko-teološkom Institutu Družbe Isusove u Zagrebu.

(www.dominikanci.hr)

Sestre dominikanke dobile još jednu novakinju

POSTULANTICA PAULA KLEPIĆ ZAPOČELA NOVICIJAT U KORČULI

Uvečer 14. studenog 2025., uoči blagdana sv. Alberta Velikog, u kući matici u Korčuli, započela je novicijat postulantica Paula Klepić koja je izabrala redovničko ime **s. Ozana**. Nakon obreda ulaska u novicijat, slijedila je sv. misa koju je predslavio fr. Zvonko Đankić, OP. U propovijedi se fr. Zvonko osvrnuo na poslanje dvanaestorice iz Matejeva evanđelja te istaknuo Isusov naputak apostolima: *Besplatno primiste, besplatno dajte!* kao misao vodilju za predstojeći redovnički život s. Ozane.

Bile su prisutne sve sestre samostana Svetih anđela čuvara iz Korčule, sestre savjetnice koje su taj dan imale vrhovno vijeće, te majka i teta s. Ozane. Druženje i radost se nastavilo i

u blagovaonici gdje smo svečano završili slavlje uz prigodne čestitke i pjesmu!

s. Ozani Klepić srdačne čestitke i ustrajnost na započetu putu!

“ŠTO GOSPODIN ODABERE, ON TO I VODI!”

– razgovor sa s. Anđelom Buzov

Sveti Anđeli čuvari, koje Crkva slavi 2. listopada, jedna su od središnjih proslava naše Kongregacije, kojima je ona upravo posvećena. Otac Anđeo Marija Miškov, naš nikad zaboravljeni utemeljitelj, odabrao ih je za naše središnje zaštitnike, vjerojatno jer je i on sam nosio ime Anđeo, ili im je bio jako pobožan, ili je sestre zamislio da bude jedne drugima i svima poput anđela, a možda i sve troje! Bilo kako bilo, tim povodom donosimo razgovor sa našom s. Anđelom Buzov, sestrom novakinjom, o njenom pozivu, odazivu, Anđelima čuvarima i savjetima djevojkama koje promišljaju o pozivu!

1. Za početak, ukratko nam se predstavi!

Zovem se s. Anđela Buzov, rođena sam u Splitu. Svetkovinom svetih Anđela Čuvara započinje moja druga godina novicijata. Trenutno živim u Samostanu Svetih Anđela Čuvara u Korčuli. Inače, volim (učim) svirati klavir. Uzdiže duh i raspoloženje.

2. Što te privuklo u dominikanke, i što najviše voliš u našoj dominikanskoj tradiciji?

Sada razmišljam da je za mene nositi bijelu boju, dominikanski habit jedan znak kamo smjeram, znak već sada pripadnosti nebeskoj slavi i znak pripadanja Bogu, Redu, Kristovom Tijelu.

Dominikanke, dijelom i zbog prisutnosti braće dominikanaca u centru Splita gdje sam nedaleko odrastala. I zbog svetih Anđela čuvara. Ta tko ne bi želio pripadati kongregaciji gdje ima toliko svetih Anđela čuvara? Zvuči kao raj-ska kongregacija na zemlji, napola već u raju. (*smijeh) Kasnije sam saznala da je o. Anđeo Marija Miškov rekao da je svaku sestru ovdje doveo, tko drugi nego, njezin Anđeo čuvar.

U dominikanskoj tradiciji najviše volim kontemplaciju, pobožnost prema Euharistijskom Isusu i razmatranje Božje Riječi. Čudesno je promatrati Božje djelovanje u duši čovjeka. Ta sveta "čaknutost" za Bogom i spasenjem duša koja se iz bliskosti s Bogom rađa. To vrelo Radosti, Života, čovjek ne može zadržati u svojoj nutrini, prelijeva se iz njega.

Primjerice, sveti Dominik je proveo život obraćajući krivovjerce. Često se spominje kako je noću pričao s Bogom, a danju o Bogu, provodio noći u kapeli i ponekad moleći se toliko glasno jecao i plakao da bi probudio braću, a za vrijeme ručka da bi zaspao za stolom. Možete li zamisliti suživot sa svetim Dominikom?

Ili sa svetom Katarinom Sijenskom koja bi često pala u ekstazu da su oni koji su je poznavali već bili naviknuli na to. Sve svoje aktivnosti i nebrojena djela milosrđa obavljala je istodobno bivajući i napajajući se Kristovom prisutnošću u ćeliji svoga srca.

Ta povezanost s Bogom čini da mu čovjek dragovoljno preda svoju volju, a srce i razum

djeluju na zemaljski teško shvatljivoj razini, poprimaju Kristove obrise. Duša biva ranjena ranom Ljubavi koja ne zacjeljuje dok se ne sjedini sa svojim Stvoriteljem, svojim Izvorom. Ne znam za vas, ali ta stvarnost života iznova oduševljava, neizmjereno nadahnjuje i duboko raduje.

3. Je li teško, u današnjem svijetu, odgovoriti na duhovni poziv? Koje milosti dolaze s odazivom?

Starije sestre nam često znaju pričati kako nije bilo lako ući u samostan u njihovo vrijeme, trebalo je imati novaca za "samostansku dotu", miraz (plahte, jastuk, poplun i sl. stvari) koji je djevojka trebala donijeti sa sobom. Što nije bilo lako pošto su tada bila mnogo siromašnija vremena. No, danas je relativno lako ući u samostan, lako je ući u brak, lako je postati i roditelj.

Sjećam se da nam je župnik jednom tumačio sakrament potvrde kako se ne radi o *imati* nego o *biti*. Uistinu, ne radi se o tome da postanem redovnica, da imam prsten na ruci. Nije riječ niti o *imati* niti o *postati*, nego o *biti*. Taj

biti znači odaziv svaki dan, do kraja, do smrti. Biti kći, biti supruga, biti majka, biti Kristova Zaručnica, biti vrhovna poglavarica, biti Učiteljica, biti starješica, biti sestra, žrtvovati se, biti vjerna Bogu i Redu. Ustrajati u uspjesima i padovima, u iscrpljenosti i u odmoru, u utjehama i suhoćama, u kušnjama i napastima. Biti išta od navedenog bez ljubavi je nemoguće. Jer biti znači ljubiti. Ljubav je najveća milost s kojom nas Bog uvijek iznova pretječe.

4. Tvoje ime je s. Anđela, a središnja svetkovina naše Kongregacije, uz sv. Dominika, su svakako sveti Anđeli Čuvari. Koliko ti je draga pobožnost svetim Anđelima čuvarima?

Prije dolaska u Kongregaciju o svetim Anđelima čuvarima sam imala sliku svetih Božjih duhova koji nas štite i ljube Božjom ljubavlju... čak i kad zabrljamo. (**smijeh*) Njihov blagdan mi je postao jedan od najdražih, od jednog radosnog i neočekivanog događaja upravo na njihov dan. Cijeli taj dan je bio uobičajen, ali drugačiji i ispunjen radošću. Otada mi je taj blagdan postao posebno drag i svečan pa bih tada nekad znala poći dvaput na svetu misu da ga proslavim i u nadi da će biti propovijed o njima. Ali njihova prisutnost je u ljudskom životu toliko tiha i nenametljiva da ju je lako previdjeti i ispustiti iz svijesti. Tek sa značajnim vremenskim odmakom se prepoznaje i nazire njihova pomoć pa se i među Bogu posvećenim osobama o Anđelima čuvarima ne razgovara toliko često.

Obzirom da sada pripadam sestrama dominikankama Kongregacije svetih Anđela čuvara, pomalo sam razmatrala o njima. I od ulaska u novicijat, redovitije bih im se pomolila. Bez ikakve namjere teološkog dociranja ili posjedovanja posebnih sposobnosti, evo plodova razmatranja!

Što se može ukratko reći o svetim Anđelima čuvarima?

Za početak, sveti su, i kao viša bića, inteligentniji od nas. Darovani su nam od Boga od trenutka našeg začeća, i s nama ostaju do smrti. Bezuvjetno. Što znači da su svjedoci svakog trenutka našeg života, svakog dobrog djela, ali pada i grijeha. Iz toga proizlazi i da nas, osim Trojedinoga Boga, možda nitko ne poznaje tako dobro poput našeg svetog Anđela čuvara, čak ni naši najbliži. Nadalje, štite nas od pogibelji duše i tijela. Usmjeravaju nas prema Bogu i njegovoj volji. I kao što mjesec odražava sunce, tako oni odražavaju Boga i njegovu ljubav prema nama.

Samo njihovo ime i služba odjekuju s toliko svete poniznosti i ljubavi prema Bogu riječima psalma: *“Ne nama, Gospodine, ne nama, već svom imenu slavu daj”* i odmah nam se misli ispunjaju čuđenjem i hvalom Bogu *“Pa tko je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohadaš”*, *“Blagoslovljeno bilo ime Gospodnje od sada do vijeka”*. Oni su prava milost, nezasluženi Božji dar s neba!

Također, naši nam sveti Anđeli čuvari neizmerno pomažu u zvanju. To je još jedna milost koja dolazi s odazivom, još veća pomoć svetog Anđela čuvara na putu posvećenja. Kao što znamo, zadatak svetog Anđela čuvara je dovesti povjerenu mu osobu u vječnu slavu Božju, u nebesku domovinu. Taj put posvećenja se događa sada, u svakodnevicu i zato s pouzdanjem možemo zamoliti svog svetog čuvara za pomoć u svakoj, i najmanjoj stvari, u svemu što je volja Božja.

Primjerice, u našem slučaju, sa zadacima na poslu ili dužnosti, za sabranost u molitvi krunice, liturgije časova, u budnosti na Klanjanju pred Presvetim, u pripremi za skrušeniju svetu ispovijed i pobožnije primanje svete pričesti. Posebice u borbi s našim manama u obdržavanju

evandeoskih zavjeta i zamoliti ga za nasljedovanje Krista kao vjerna Kristova Zaručnica. I što je predivno, kad nam manjka ljubavi prema nekoj osobi možemo zamoliti za pomoć i svetog Anđela čuvara te osobe, te sestre, da nam pomoćne dovesti nas do iskrenog pomirenja.

Vjerujem da se za sve to prvo treba moliti Gospodinu jer je On Darivatelj svih dobara i naš odnos s njim je najvažniji, ali i našim svetim Anđelima čuvarima koji s nama sve izbliza prolaze.

Postavlja se pitanje kako se odnositi prema svom svetom Anđelu čuvaru. Sveto Pismo jasno progovara:

“Šaljem, evo, svog anđela pred tobom da te čuva na putu i dovede te u mjesto koje sam priredio. Poštuj ga i slušaj!” (Izl 23, 20-21)

To znači da svojim svetim Anđelima čuvarima ne bismo trebali dodjeljivati imena. Čovjek može dati ime sebi jednakom – drugom čovjeku (npr. svojim potomcima) – ili nižim bićima, životinjama, ali ne i svojem Anđelu čuvaru kao niže biće višem. Jer dati nekome ime znači na neki način posjedovati ga, imati vlast nad njim, biti iznad njega. Ta vlast i moć ne pripada čovjeku, već Trojedinome Bogu.

Također, sveti anđeli su u svijetu i umjetnosti prikazani na različite načine. Najpopularniji i najrašireniji prikaz često odudara od ovog *“Poštuj ga i slušaj!”*. Posluš i poštivanje koje im dugujemo jest kao našim čuvarima i glasnicima Božjim (što njihovo ime i znači), glasnicima volje Božje. Ne podsjeća li takav posluš na zavjet posluha u redovništvu odnosno na poštivanje i posluš Bogu po od njega postavljenim vrhovnoj poglavarici i nadređenim sestrama?

Možda najljepša jutarnja molba, po uzoru na onu svetu Terezije od Djeteta Isusa, koja se može uputiti svetom Anđelu čuvaru na početku novog dana jest:

Ne dopusti, moj sveti Anđele čuvaru, da danas povrijedim Gospodina, Boga našega niti ikoga drugog ikakvim grijehom. Posebice ne teškim ni namjernim lakim. A ako mene netko povrijedi, daj da to mogu podnijeti, i prikaži, molim te, to Gospodinu za obraćenje i spasenje duša. Amen.

5. I za kraj, što bi poručila djevojkama koje žele postati redovnice, a još su u procesu razlučivanja?

Mogu predložiti neke konkretne stvari za koje se nadam da će onima koje razlučuju olakšati proces.

Tko je iskren s Bogom i sa samim sobom, koga Bog privlači da mu posveti svoj život na ovakav način, svijet nema ponude ni odgovora koji bi mogao zatomiti taj sveti nutarnji nemir.

Potvrđeno je da Gospodin poziva na različite načine, a poznato je da je kod donošenja važnijih životnih odabira, i inače, neizmjereno dragocjen redovit sakramentalni život i molitva. U ovom slučaju, molitva za otvorenost Duhu Svetome, molitva za razlikovanje duhova u razlučivanju, za jasnoću Božje volje, za vodstvo Duha Svetoga i poslušnost njegovim poticajima.

Za početak, bilo bi dobro preispitati se i, iskreno i u slobodi, odgovoriti sebi na neka pitanja. Primjerice:

Zašto želim postati redovnica?

Radi li se možda o bijegu od svijeta, strahu od nečega? Traženja egzistencijalne sigurnosti, nadoknađivanju onoga što nisam imala ili sam tijekom života izgubila? Želje za ugledom

*ili priznanjem od drugih? Ili o nečem drugom?
O čemu drugom?*

Mogu li se zamisliti kao supruga i majka?

Ako priželjkujem bračni poziv, ne znači da nemam duhovni poziv. Božji naum za moj put posvećenja je ponekad drugačiji od onog za kojeg mislim da jest. Zaručništvo i majčinstvo, drugačije ostvareno nego kod pozvanih na brak, kod redovnica je itekako prisutno, vidljivo i potrebno.

Čista, iskrena i, poput pravog Božjeg djeteta, ponizna i pouzdana srca, jednostavno upitati Boga što On želi da budem, kako i gdje da mu služim.

Gospodin naprosto ne može šutjeti na pouzdanu, ustrajnu molitvu kada mu se čitavi predamo i vjerujemo mu.

E, sad, ako je jasno prepoznat duhovni poziv i put otvoren, Gospodinu hvala i slava! Samo hrabro i odvažno naprijed!

Ako trenutno postoje određene prepreke za odaziv, obveze prema svijetu poput studija, radnog odnosa, obiteljskih, zdravstvenih ili drugih prilika, osobno bih preporučila da se ispune te obveze prije nego se zakorači redovničkim putem. Vjerujem da je bolje potpuno se posvetiti jednome, nego balansirati dvije stvari od kojih barem jedna iziskuje potpunu prisutnost i posvećenost. Radi dobrobiti djevojke i zajednice i mogućnosti pratnje i podrške izbliza od strane Učiteljice i, uz Božju pomoć, zbog kvalitetne početne formacije. Početna formacija je glavni

temelj za sva nadolazeća razdoblja života redovnice. Stoga je po sebi značajno i, poput svakog početka, prirodno izazovno razdoblje.

Vrijeme 'čekanja' potrebno da se prilike i obveze riješe, potaknula bih da se prepozna kao milosno vrijeme. Božja priprema za novi, potpuno drugačiji način života od onog u svijetu.

Svim djevojkama bih preporučila, bez obzira na trenutne okolnosti, ono što se može već sada: produbljivati svoj odnos s Bogom i raditi na sebi, posebice na slabostima koje zadaju najviše glavobolje i poteškoća. U većoj zajednici te slabosti neće nestati, mogu postati naglašene jer, zamislite, i u samostanu žive sasvim obične djevojke i žene različitih dobi s različitim vrlinama i manama. (*smijeh) Ne znači da se moraju potpuno iskorijeniti, nego slabostima ovladati, da nemaju kontrolu.

Savjetovala bih im da razvijaju i njeguju velikodušnost, uočavanje drugog i otvorenost prema bližnjima te osjećaj za zajedništvo nasuprot individualizmu. Jer jedan od glavnih stupova redovničkih zajednica je upravo zajedništvo.

Eto, u nadi da se netko nije predomislio odazvati se Božjem pozivu, željela bih za kraj prosljediti savjet koji sam i ja na početku primila: da budete u miru i da znate što Gospodin odabere, On to i vodi. Uz budnu anđeosku zaštitu i s nježnom i vjernom pomoći!

*Razgovor vodila s. Manes Puškarić,
Korčula, 2025.*

SVETA KATARINA SIJENSKA

– razgovor o sv. Katarini Sijenskoj
sa s. Martom Marijom Šutalo –

“Plodove i ljubav koju je primala u svetoj Euharistiji, mističnim iskustvima i svojoj ćeliji, u izobilju je dijelila drugima.”

Blagdan svete Katarine Sijenske Crkva slavi 29. travnja. Velika svetica, mističarka, naučiteljica Crkve i uzor svakom pripadniku Dominikanskog Reda. Tom prigodom razgovarali smo sa s. Martom Marijom Šutalo, sestrom juniorkom koja nam je prenijela svoj doživljaj ove velike svete.

1. Sveta Katarina Sijenska velika je dominikanska mističarka i naučiteljica Crkve. Ona je važna i za nas dominikanke u Hrvatskoj. Postoji li neki svečani čin koji je vezan uz nju, a da ga mi dominikanke činimo?

Sveta Katarina Sijenska ne samo da je velika dominikanska svetica nego je i velika svetica sveopće Crkve. Crkva ju je proglasila zaštitnicom Europe, a dan njezine smrti, 29. travnja, u liturgiji slavi se kao blagdan. Iako je bila nepismena, u baštinu nam je ostavila veliko Djelo koje je čvrsto usidreno u nauku katoličke vjere koji je razvijen i usklađen u augustinsko-tomističkoj teologiji. U ikonografiji Kraljice svete Krunice stalna je pratiteljica svetog oca Dominika. Stoga, sv. Katarina uz sv. Dominika zauzima i posebno mjesto u srcima svih dominikanaca i dominikanki. Također, mi dominikanke u našem obredniku ulaska u novicijat posebno se prisjećamo sv. Katarine, ove trnjem okrunjene i s Kristom sjedinjene zaručnice. U samom obredu ulaska u razdoblje dublje pripreme za zavjete, djevojka bira između trnove krune i krune od cvijeća. Ovaj čin simbolizira odluku između potpunog sjedinjenja s Kristom i ostanka od svijeta. Izabirući trnovu krunu, slobodnom voljom, djevojka odlučuje da će poput sv. Katarine Sijenske slijediti Krista Raspetoga i Uskrsloga.

2. Na koji sve način sv. Katarina Sijenska može biti inspiracija jednoj sestri novakinji i poslije zavjetovanoj mladoj sestri?

Život sv. Katarine uvelike može biti inspiracija ponajprije svakom kršćaninu te Bogu posvećenoj osobi. Kao svakom kršćaninu Katarina može pomoći kako ljubiti svetu Crkvu i žrtvovati se za nju. Poznato je već da je upravo baš ona imala veliki utjecaj na povratak pape Grgura IX. iz Avignonskog sužanjstva u Rim. Gorljivo je ljubila svetu Crkvu te je s tim istim žarom molila za Svetog Oca. Naša Crkva se trenutno nalazi u razdoblju sedisvakancije, kada slijedi konklava za izbor novog Kristovog namjesnika. Sveta Katarina nas svojim životom potiče da molimo, da oganj Duha Svetoga siđe na sve pastire Katoličke Crkve kako bi bila izvršena sveta volja Nebeskog Oca i izabran novi

namjesnik Kristov ovdje na zemlji. Već smo spomenuli da je sv. Katarina bila potpuno sjedinjena s Kristom te duboko uronjena u Njegovu prisutnost. To je zapravo srž i temelj svake redovnice – biti suobličena i potpuno Kristova. To je dugotrajni proces kojem svaka redovnica treba težiti. On započinje samom željom za Isusom Kristom, koja poput bačenog sjemena raste u plodnom srcu i donosi obilne i dobre plodove. Tako sv. Katarina potiče novakinju da se odvaži i ustraje u svojoj odluci te da još čvršće prigrli trnovu krunu iako ona ranjava i bode. Sjedinjenje s Kristom nije lagano, često je bolno jer se osoba suočava s vlastitim slabostima, kušnjama, nutarnjim borbama. Stoga, u svakoj patnji treba pronalaziti dublju povezanost s Kristom i Njegovom otkupiteljskom žrtvom te sa svetim Pavlom uskliknuti: “Radujem se sada dok trpim za vas i u svom tijelu dopunjam što nedostaje mukama Kristovim za Tijelo njegovo, za Crkvu.” (Kol 1,24) Važno je i napomenuti da se sveta Katarina punih osam godina hranila samo Presvetim Tijelom i Krvlju Kristovom. Sveta Euharistija je vrhunac

sjedinenja s Isusom Kristom, tada osoba prima Krista u svoje biće i sve postaje samo Njegovo.

Nakon novicijata i razdoblja osame, sestra polaže zavjete – posluha, čistoće i siromaštva. Tada se mlada sestra uključuje u apostolat Kongregacije, a Katarina joj daje primjer kako postići ravnotežu između akcije i kontemplacije. Kako ono što primi u kontemplaciji prenijeti u apostolsko djelovanje i biti produžena ruka Isusa Krista.

3. Je li sv. Katarina bila samo mističarka, ili je služila ljudima? Zašto je oboje važno?

Sveta Katarina Sijenska je svojim životom savršeno utjelovila dominikansko geslo *“Razmatrati i drugima davati plodove svoga razmatranja.”* (sv. Toma Akvinski) Iako je u početku bila zatvorena u svojoj ćeliji i posvećena molitvi, postu i pokori, nakon mističnih zaruka s Isusom Kristom, bila je potaknuta napustiti svoju ćeliju i služiti Kristu u patnicima i potrebnima. Imala je česta mistična viđenja te je i nosila biljege Kristovih rana na svom tijelu. Plodove i ljubav koju je primala u svetoj Euharistiji, mističnim iskustvima i svojoj ćeliji, u izobilju je dijelila drugima. Skrbila je za siromašne, mirila zavađene, savjetovala dvoumne, utamničene pohađala... Svojim životom je uprisutnila Isusove riječi iz Matejevog evanđelja 25, 34-40: »*Dođite,*

blagoslovljeni Oca mojega! Primite u baštinu Kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta! Jer ogladnjeh i dadoste mi jesti; ožednjeh i napojiste me; stranac bijah i primiste me; gol i zaogrnušte me; oboljeh i pohodiste me; u tamnici bijah i dođoste k meni.“ *“Tada će mu pravednici odgovoriti: ‘Gospodine, kada te to vidjesmo gladna i nahranismo te; ili žedna i napojismo te? Kada te vidjesmo kao stranca i primismo; ili gola i zaogrnuismo te? Kada te vidjesmo bolesna ili u tamnici i dođosmo k tebi?’ A kralj će im odgovoriti: ‘Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!’»*

Zapravo prava i istinska ljubav prema Bogu vodi nas prema služenju bližnjima. Ona nije neplodna već donosi plod – plod služenja i ljubavi prema čovjeku.

4. Što se tebi osobno najviše sviđa kod sv. Katarine Sijenske?

Kod sv. Katarine osobito mi se sviđa njezina gorljivost koju preko svojih djela uspijeva prenijeti i na druge. Pored te gorljivosti za Boga, doimlju me njezina autentičnost, odvažnost, čvrstoća i hrabrost kojima je bila urešena. Bila je potpuno predana Bogu toliko da je On preko nje činio velika djela. No, i dan-danas događaju se velika djela njezinim nebeskim zagovorom.

5. Postoji li neka molitva sv. Katarine Sijenske koju bi mogla preporučiti?

Sveta Katarina nam je u baštinu ostavila mnogo molitava i vapaja. Svaka od njih prožeta je žarom Duha Svetoga i ne ostavlja čovjeka ravnodušnim.

Ja ću izdvojiti jednu kratku molitvu s kojom možemo započinjati svoju svakodnevicu.

“O Duše Sveti, dođi u moje srce; O Bože, svojom moći privuci ga k sebi, i udijeli mi ljubav sa strahom. Čuvaj me, Kriste, od svake zle misli; grij me i zapali me svojom preslatkom ljubavlju, tako da mi svaka muka izgleda laka. Sveti moj Oče i slatki moj Gospodine, pohitaj mi odmah u pomoć u svakom mom poslu. Kriste ljubavi, Kriste ljubavi. Amen.”

(Razgovor vodila s. Manes Puškarić, 28. 04. 2025.)

Dominikanke u Domu za napuštenu djecu u Kukuljevićevoj ulici u Zagrebu (1936. – 1943.)

Neumorno se trudeći proširiti polje rada za svoju redovničku obitelj, časna majka Anđela Milinković otvorila je brojne filijale. Čini se da je osobito bila sklona prihvaćati vođenje i rad u odgojno-obrazovnim i socijalnim ustanovama u Zagrebu, gdje je planirala osnivanje i gradnju samostana. U te je filijale nerijetko slala po dvije ili tri sestre, ugledajući se pritom nedvojbeno na sv. Dominika koji je u počecima Reda propovjednika svoje duhovne sinove u malim skupinama razaslao po gradovima. Slično je postupala majka Anđela, šaljući male skupine sestara služiti starima, bolesnima, napuštenima, siromašnima, djeci i mladima. Tako je 1936. poslala tri sestre u Dom za napuštenu djecu u Kukuljevićevoj ulici u Zagrebu. Ususret 90. obljetnici otvaranja te filijale, koja je postojala manje od desetljeća, ovdje se donosi njezin povijesni pregled.

Poziv i odaziv

Udruga učiteljica "Za našu djecu" obavijestila je 20. veljače 1936. časnu majku Anđelu Milinković da je "napokon dozrelo" vrijeme za otvaranje Doma za napuštenu djecu u Kukuljevićevoj ulici br. 19. Dom bi se trebao otvoriti 1. ili 2. ožujka te godine, pa Udruga učiteljica moli časnu majku da pošalje dvije sestre koje bi trebale doći nekoliko dana prije otvaranja doma. Naime, časna majka sama se "ljubežno ponudila za suradnju u ovoj teškoj misiji". Glede stručne spremlje dviju sestara koje bi ondje radile, Udruga učiteljica kaže: "Kako smo već dogovorile – jedna časna sestra ima biti pedagoškinja(!) i praktična ne samo u teoriji. Ali i druga časna sestra – ako baš i nije studirala

pedagogiju, trebala bi da ima prirođenoga pedagoškog takta, da može zamjenjivati prvu časnu sestru i u saobraćanju s tom djecom – i da ih može poučavati ž[enskom]. ruč[nom]. radu."¹

Čim je primila navedeno pismo, majka Anđela je 22. veljače 1936. otputovala u Zagreb² i sutra predala molbu nadbiskupu Alojziju Stepincu da joj odobri otvaranje nove filijale, napomenuvši da bi dom trebao biti otvoren u ožujku.³ Stepinac je već 29. veljače udovoljio njezinoj molbi,⁴ pa su tri dominikanke 20. ožujka 1936. počele svoju službu u Domu za napuštenu djecu u Kukuljevićevoj ulici.⁵ Bile su to starješica s. Anđelika Prizmić te prefekte s. Alojzija Brizić i s. Vinka Bodlović.⁶ Njihov apostolat u toj ustanovi majka Anđela smatrala

1 Arhiv Kongregacije sv. Anđela čuvara (dalje: AKSAČ), Spisi Vrhovne uprave (dalje: SVU), br. 7/1936., Udruga učiteljica "Za našu djecu" s. Anđeli Milinković, Zagreb, 20. II. 1936.

2 Usp.: AKSAČ, *Kronika Kongregacije svetih anđela čuvara 1922. – 1942.* (dalje: KKSAC 1), dne 22. II. 1936.; SVU, br. 7/1936., Udruga učiteljica "Za našu djecu" s. Anđeli Milinković, Zagreb, 20. II. 1936.

3 Usp. SVU, br. 8/1936., S. Anđela Milinković msgr. Alojziju Stepincu, Zagreb, 23. II. 1936.

4 Usp. SVU, bez br./1936., Msgr. Alojzije Stepinac s. Anđeli Milinković, Zagreb, 29. II. 1936.

5 Usp. Kutija Dokinute kuće i filijale, Fascikl Zagreb – Dječje sabiralište (dalje: FZDS) S. Marija Josipa Vidaković, *Izvještaj o radu i potrošku sestara Dominikanki u misijskoj kući "Dječje sabiralište"*, Zagreb, 16. VIII. 1938.

6 Usp. Državni arhiv u Zagrebu, HR-DAZG-230, sign. 144/30, Izvještaj tajnice Ivke Marušić, 1938.

je jako važnim, te im je naglašavala da će, ako odgoje “od te djece dobre majke, uzdanice našeg naroda”, dati nemjerljiv prinos budućnosti domovine.⁷

Rad s djecom i za djecu

Na sam dan otvaranja novoga doma, 20. ožujka 1936. sestre su primile u njega prvo dijete. Bila je to Ludmila Vogler, “mala sedam godišnja ‘žicarica’ poznata policiji i građanstvu.” Nakon njezina dolaska, “policajci dovode neprestano nove ‘žicarice’”, pa je do kraja godine kroz dom prošlo 68 djece.⁸

Pošto je s. Anđelika Prizmić premještena u drugu filijalu, njezinom nasljednicom na starijinskom položaju imenovana je 1. rujna 1936. s. Marija Josipa Vidaković,⁹ koja je tu službu preuzela 6. studenoga i ubrzo postala duša ove ustanove.¹⁰ Dvije godine nakon dolaska u dom, u kolovozu 1938. pisala je Vrhovnom zboru Kongregacije kako je služba sestara u ovoj ustanovi “vrlo uzvišena jer je njima povjerena briga o spašavanju bijedne i zalutale djece”, te dodala: “To je vrlo lijepa i uzvišena zadaća koja iziskuje mnogo mara, spremne a nadasve molitve.”¹¹ U nastavku je kazala da u dom djeluju tri sestre, te da je kroz njega od utemeljenja prošlo 143 djece. Većina ih je otišla kućama, udomiteljima ili u druge ustanove, a trenutno su u domu boravile 23 djevojčice. Osim njih, na čuvanje i poduku dolazi još tridesetak djece, pa je tako ukupno sestrama na brizi dnevno 50 do 60 djece. Uzevši to u obzir, s. Marija Josipa Vidaković piše: “Dakle dnevno toliko dječjih očiju je uprto u nas sestre. Da možemo tu našu uzvišenu ali vrlo tešku zadaću što bolje izvršiti služimo se sredstvima koje nam pružaju naša pravila a to su molitva i druga dobra djela. Kroz ove dvije i pol godine možemo i reći da je bilo nekog uspjeha. Djeca Dječjeg

doma koja su takoreć bila potpuno zadahnuta komunističkim duhom, sad idu redovito na svetu misu i na mjesečnu ispovijed i pričest. Moli se dnevno s djecom krunica, u svibnju djeca polaze na svibanjsku pobožnost, u lipnju na čast Srca Isusova prisustvuju djeca dnevnoj svetoj misi. Sada je u domu uređjena malena Kapelica, koja će pomoći da će naš skromni rad donijeti više ploda. Gdje Isus vlada ne može vladati grijeh.”¹²

Uspomene na rad u Dječjem domu u Kukuljevićevoj nisu kod s. Marije Josipe Vidaković izbljedjele ni poslije 50 godina, pa se u ožujku 1998. prisjetila: “Tamo sam se susrela sa djecom ostavljenom u šumi, na Savi i u našem domu, na katu. Djeca su donesena nama u policijskim kolima kao male skitnice ili čak kao obične prodavačice cvijeća i žniranaca. Prvi posao s njima bila je kupaonica, te pranje kose i čišćenje od parazita. Kada su se djeca privikla počeo je rad.

Ta djeca nisu svršavala nikakvu školu osim 4 najniže. Imali su u Domu uniformu sirotana. Iz njihovih očiju vapila je želja da su kao i druga djeca. Božjom pomoću i srcem Socijalnog i [Udruga] Učiteljica [“Za našu djecu”] pošlo mi je za rukom nabaviti lijepa jednaka odijela. Došla je dozvola da ih poučavam u višim razredima. Svi oni koji su željeli učiti polagali su privatno ispite i svršavali su srednju školu. Imali su i prigode da se, kasnije, kao uzorni mladići i djevojke lijepo snađu u braku. (...) I dragi Gospodin je pomogao kao da sam bila puna znanja. Sve su polagale lijepo, a dječaci su išli na zanat. No bilo je i vrlo teških časova kad su plakali nad bešćutnošću majki – trebalo je puno pomoći Neba.”¹³

O poteškoćama rada u ovom domu, posebno s obzirom na djevojčice koje su u njemu boravile, svjedoči i s. Beninja Mekjavić: “To su bile djevojčice prepuštene ulici. Sestre su ih

7 Usp. AKSAČ, Kutija Vrhovni zborovi, Fascikl Vrhovni zbor iz 1938., Anđela Milinković: *Izvještaj Vrhovne nastojnice S. Anđele Milinković o radu, zdravlju i napretku Sestara u Kongregaciji sv. Anđela Čuvara u Jugoslaviji*, Korčula, 27. VIII. 1938.

8 Usp. HR-DAZG-230, sign. 144/30, Izvještaj tajnice Ivke Marušić, 1938.

9 Usp. AKSAČ, Dokumentacija o preminulim sestrama (dalje: DPS 1), Dosje S. Marija Josipa Vidaković, osobnik.

10 Usp. HR-DAZG-230, sign. 144/30, Izvještaj tajnice Ivke Marušić, 1938.

11 FZDS, S. Marija Josipa Vidaković Vrhovnom zboru Kongregacije, Zagreb, 16. VIII. 1938.

12 Isto.

13 Marija Josipa Vidaković: [Pismo s. Slavki Sente]. U: *Ave Maria*, 1/2001., str. 42.

s. Andelika Prizmić

s. Marija Josipa Vidaković

s. Markolina Gugić

prihvatile i koliko su mogle na njih odgojno djelovale a steknu barem kakvu kulturu prije nego započnu svoj budući život. Nije bilo lako s takvom djecom. Bježale su, željele su uličnu slobodu. Sestre su se brinule i za njihovu naobrazbu. Pomagale su im kod učenja kako bi se mogli uključiti u redoviti život s drugom djecom.”¹⁴

Udruga učiteljica bila je jako zadovoljna radom sestara dominikanki. Vidi se to iz dopisa koji je 26. kolovoza 1938. uputila Vrhovnom vijeću Kongregacije. Pohvalno govoreći o početku rada sestara u njihovu domu, Udruga učiteljica piše: “S velikim idealima počeo je pomoću Božjom vaš rad u dječjem sabiralištu u našem Dječjem domu. Tihim, postojanim marom radile su tri revne časne sestre oko djece iz najtegotnijih prilika tako, da su – ako i teško – ali ipak postizavale lijepe uspjehe do iznenađenja.”¹⁵

U nastavku dopisa Udruga učiteljica spominje česte premještaje sestara. Imajući razumijevanja za to, ipak ističu kako se u njihovu domu “bolno osjeća” odlazak s. Alojzije Brizić, koja je potkraj kolovoza ili početkom rujna 1936. premještena u Kuhinju kraljice Marije,¹⁶ jer je nakon njezina odlaska opala disciplina među djecom, i dodaje: “Zato molimo najusrdnije da

nam se vrati č. s. Alojzija [Brizić] radi uspjeha ove bijedne djece, kojima je isto toliko – držimo pače – još i više potrebna nego onima odgojenim sestricama u novicijatu (...) Molimo usrdno također, da nas ne bi možda zadesilo još i premještanje č. s. Marije Josipe [Vidaković], koja se sad već tako dobro snašla u kancelariji i u saobraćanju s vlastima i strankama. Samo nam je preopterećena. Trebala bi joj često zamjena u kancelariji, kad mora otići do ureda koje vlasti po zvaničnom poslu. Č. s. Nives [Bodlović] vrlo je dobra u saobraćaju s djecom, ali je preko pola dana zaokupljena svojom školom, pa tako opet veći teret pada na č. s. Mariju Josipu. Č. s. Serafina [Vladušić] lijepo kroji i šije, marljivo radi, ali u disciplini s djecom je upravo nemoćna – i tu opet pada teret č. s. Mariji Josipi [Vidaković].”¹⁷

Na kraju dopisa Udruga učiteljica zamolila je još jednom da se odustane od premještaja s. Marije Josipe Vidaković, ali i da se vrate u dom s. Alojzija Brizić i s. Ladislava Karninčić. Potonja molba argumentirana je sljedećom rečenicom: “Mi poznamo njihove vrline i sposobnosti, pa smo duboko uvjerene da bi nam njihovom suradnjom došao zavod do visine i ugleda.”¹⁸

14 Slavka Sente: *Dolazak sestara u Zagreb – prema sjećanju s. Beninje Mekjavić*. U: *Ave Maria*, 2/2002., str. 40.

15 SVU, br. 31/1938., Udruga učiteljica “Za našu djecu” Vrhovnoj upravi Kongregacije, Zagreb, 26. VIII. 1938.

16 Usp. KKSAC 1, bez datuma IX. 1936.

17 SVU, br. 31/1938., Udruga učiteljica “Za našu djecu” Vrhovnoj upravi Kongregacije, Zagreb, 26. VIII. 1938.

18 Isto.

No, časna majka Česlava Andreis, koja je u međuvremenu izabrana za vrhovnu poglavari- cu Kongregacije, obavijestila je 8. rujna 1938. Udrugu učiteljica da će ipak morati premje- stiti s. Mariju Josipu Vidaković, ali i s. Nives Bodlović koja se mora posvetiti dovršetku ško- lovanja.¹⁹ Na to joj je Udruga učiteljica odgo- vorila: "Vaše cijenjeno pismo od 8. IX. upravo nas je porazilo. To i jest razlog što smo toliko zakasnili s odgovorom. Nadali smo se da nas neće zadesiti premještaj č. s. Marije Josipe na- kon tako kratkog vremena što je kod nas. Ona već pozna sve prilike Udruge i Dječjega doma, a to je vrlo važno za onoga tko vodi našu kance- lariju. Trebalo bi dugo vremena dok bi se druga osoba u tome snašla, to više što u Domu nema ni jedne sestre, koja je u taj rad upućena i koja bi održala kontinuitet s djecom i u kancelariji s vlastima i sa strankama."²⁰

Udruga učiteljica još je jednom zamolila časnu majku da ne premješta s. Mariju Josipu Vidaković, ali molbi ipak nije udovoljeno, Pre- mještena je 23. rujna 1938. u samostan bl. Hoza- ne Kotorke, a istog je dana za starješicu u Domu za napuštenu djecu poslana s. Markolina Gugić.²¹ Primopredaja službe obavljena je 5. li- stopada 1938.²²

Dana 15. studenoga 1940. majka Česlava po- ručila je Udrugi učiteljica da je "skupoća koja dnevno raste" prisilila Vrhovno vijeće Kon- gregacije na donošenje sljedeće odluke: "Radi izvanredno teških prilika, nije apsolutno mogu- će da naše sestre i dalje rade u Dječjem domu uz mjesečni honorar od 200 dinara, već se moli

Taj Naslov da im se isti povisi na 400 dinara mjesečno. To je minimum što se traži danas, kad ni za tu svotu ne može sestra da pribavi sebi ni najnužnije. Ova je uprava došla ususret Toj instituciji kao ni jednoj drugoj, jer su sestre tu radile uz najniži honorar kao nigdje drugdje. Danas pak više nije moguće, pa će potpisana biti prisiljena da digne sestre, ako se opravda- nim zahtjevima ne udovolji."²³

Udruga učiteljica udovoljila je zahtjevu časne majke i javila joj da će povesiti dominikanka- ma plaću na 400 dinara mjesečno, počevši od 1. siječnja 1941.²⁴

Sestre koje su djelovale u domu

U domu se od njegova utemeljenja izmijenilo više sestara dominikanki. S. Anđelika Prizmić, s. Alojzija Brizić i s. Vinka Bodlović, koje su 20. ožujka 1936. prve došle u ovu filijalu, već potkraj kolovoza ili početkom rujna 1936. pre- mještene su u Kuhinju kraljice Marije.²⁵ Kratko su u ovoj filijali djelovale s. Nives Bodlović²⁶ i s. Ladislava Karninčić, koja je vjerojatno došla nakon što je u rujnu 1936. završila Građansku školu u Korčuli. Sljedeće godine je, premda još nije imala položene doživotne zavjete, kratko upravljala filijalom, nedvojbeno zbog privreme- nog odsustva starješice.²⁷ Najkasnije u kolovozu 1938. došla je u dom s. Serafina Vladušić, koja je ostala u njemu do 1940.²⁸ U starješinskom izvještaju iz kolovoza 1938. s. Marija Josipa Vidaković spominje sestre Luidu Ivićev i Ljerku Petrović, koje su također kratko djelovale u domu.²⁹ Od njih sam samo za s. Luidu Ivićev

19 Usp. SVU, br. 31/1938., S. Česlava Andreis Udruzi učiteljica "Za našu djecu", Korčula, 8. IX. 1938.

20 SVU, bez br./1938., Udruga učiteljica "Za našu djecu" s. Česlavi Andreis, Zagreb, 23. IX. 1938.

21 Usp. AKSAČ, Protokol spisa Vrhovne uprave (dalje: PSVU), br. 41 i 42/1938. od 23. IX. 1938.

22 Usp. HR-DAZG-230, sign. 144/30, Izvještaj tajnice Ivke Marušić, 1938. SVU, br. 46/1940., S. Česlava Andreis Udruzi učiteljica "Za našu djecu", Korčula, 15. XI. 1940.

23 Usp. SVU, 46/1940., Ivka Marušić s. Česlavi Andreis, Zagreb, 22. XII. 1940.

24 Usp. KKSAC 1, bez datuma, IX. 1936.

25 Usp. SVU, br. 31/1938., Udruga učiteljica "Za našu djecu" Vrhovnoj upravi Kongregacije, Zagreb, 26. VIII. 1938.

26 Usp. SVU: bez br./1938., *Broj i naziv kuća u Kongregaciji sv. Anđela čuvara ss. Dominikanka*, Korčula, 24. I. 1938.; br. 31/1938., Udruga učiteljica "Za našu djecu" Vrhovnoj upravi Kongregacije, Zagreb, 26. VIII. 1938.

27 Usp.: AKSAČ, Zbirka osobnika časnih sestara dominikanki (dalje: ZOČSD), osobnik s. Serafine Vladušić; SVU, br. 31/1938., Udruga učiteljica "Za našu djecu" Vrhovnoj upravi Kongregacije, Zagreb, 26. VIII. 1938.

28 Usp. FZDS, S. Marija Josipa Vidaković Vrhovnom zboru Kongregacije, Zagreb, 16. VIII. 1938.

29 Usp. PSVU, br. 19/1937. od 11. V. 1937.

pronašao podatak da je 11. svibnja 1937. iz Splita premještena u ovu filijalu.³⁰ Ujesen 1938. poslana je u dom s. Fabijana Mišura,³¹ koja se kratko zadržala, jer je ubrzo premještena u Kuhinju kraljice Marije. S. Markolina Gugić, koja je 23. rujna 1938. poslana za starješicu u ovoj filijali, ostala je u njoj do isteka mandata, a potom je 5. prosinca 1941. premještena.³² Umjesto nje, 10. kolovoza 1941. poslana je u ovu filijalu s. Paula Grandov, koja je 15. kolovoza imenovana starješicom.³³ Na tom je položaju ostala do sredine studenoga 1942., kada je s prvim sestrama poslana u novoutemeljenu

filijalu u Virju, kamo je s njome otišla i s. Nives Bodlović, koja je ranije te godine ponovno došla u ovu filijalu.³⁴

Nije poznato kojoj je sestri nakon premještaja s. Paule Grandov povjerena starješinska služba u domu, ali ni do kada su dominikanke djelovale u ovoj ustanovi. Posljednji poznati podatak o ovoj filijali vezan je uz s. Tarciziju Petrušić, koja je došla u nju 1938. godina i ostala do premještaja u kolovozu 1943.³⁵ Temeljem ovog podatka može se pretpostaviti da je filijala zatvorena u ljeto 1943. godine.

Ivan Armanda

Dodatak stranicama povijesti – Neven Fazinić

Gotovo za svaki broj AM g. Neven Fazinić pronađe neke zanimljive detalje za stranice povijesti naše kongregacije. Tako je i ovaj put poslao prilog koji slijedi.

Svega pomalo

Ovo ljeto odjednom se prema samostanu zaputilo mnogo sestara. Gledam i ne znam što se događa. Čujem neke strane jezike i naslućujem da naše sestre imaju neki važan događaj. Pitam u prolazu sestru Zdravku što se zbiva. *“Ovo su se skupile sestre dominikanke iz raznih strana svijeta, a mi smo im ove godine domaćini. Sutra će ići na Badiju. Začudile su se kako je naša hrana ukusna. U njih se sve kuha iz staklenika.”* Nasmijao sam se, a mi mislimo da nas truju ovi supermarketi. Jedna druga sestra mi je kazala: *“Znaš nisu ti više sestre kò što su nekad bile. I one su ti se promijenile.”* E, pa sve se mijenja i ne bi bilo dobro da se štogod i ne modernizira. Recimo, gledao sam te sestre iz *“ostallog svijeta”* kako su sjele na klupu ispod palme i prevrćale mobitel smijući se. Istina je da nas je tehnologija zaludila, ali i to treba prihvatiti i koristiti u

granicama normale. Rekli bi naši stari: *“Što je previše slano ni ni maški drago!”* Nego htio sam se ponudit ako treba snimatelj za ovjekovječiti taj skup kad dobijem odgovor: *“Imaju sestre sve potrebno!”* Nisam ni sumnja. Meni bi bilo drago da samo malo budem sa sestrama.

Sestra Dolores je stalno u pokretu i nešto nosi. Nju bi trebalo sestri Barbari pridružiti za ekonomu.

♦ Još ima onih koji se sjete neke anegdote vezane uz sestre. Dugogodišnja sakristanka u crkvi sv. Marka bila je časna Markolina Gugić. Priča mi jedan od nekadašnjih ministranata da bi ona sve ono što bi dobili po kućama prilikom blagoslova (kolači, smokve, rogači, mindoli, naranče, itd.) slagala u sakristiji u *“banke”* koji su imali poklopce na velike poslužavnike (tacne). Mi bi ko ministranti znali za to tajno mjesto pa

30 Usp. PSVU, br. 54/1938., bez datuma.

31 Usp.: PSVU, br. 41 i 42/1938. od 23. IX. 1938.; ZOČSD, osobnik s. Markoline Gugić.

32 Usp.: AKSAČ, *Zapisnici sjednica Vrhovnoga vijeća*, 1, dne 15. VIII. 1941.; DPS 1, Dosje S. Paula Grandov, osobnik.

33 Usp. ZOČSD, osobnik s. Nives Bodlović.

34 Usp. DPS 1, Dosje S. Tarcizija Petrušić: osobnik.

bi, kad nje nije bilo, napunili džepe. Ipak, nije činila to da bi za sebe ili nekog drugog zadržala prikupljeno, nego bi na koncu nas ministrante pozvala i svima nam dala po sljedovanje. Tako bi se mi osladili na dva načina. I još nešto. Tamo di je bi vrtal kraj palače Caenazzo, sadilo se cvice i mi smo ga zvali časni vrtal. To je bilo negdi oko 1965. (kazivao *Anđelko Dužević*)

♦ A "*Lanterna sv. Marka*" donijela je u svom prvom broju godine 1965. sljedeće naslove:

2. X. PROSLAVA 60-GODIŠNJICE SESTARA DOMINIKANKI. Ujutro je obavljeno svečano Bogoslužje, a uvečer je održana svečana Akademija. Prostrana Kapela bila je ispunjena svijetom, na čelu sa provincijalom p. Anđelkom Fazinić, Opatom, Svećenstvom i uglednim građanstvom. Redalo se deklamacije i pjevanje mladih Sestara. Značajan je bio historijat Kongregacije prikazan u simboličnim slikama, čestitajući Kongregaciji ovaj Jubilej zahvalno upućujemo Gospodinu naše molitve i najbolje želje za daljnji napredak i procvat ove Ustanove toliko drage i zaslužne za naš Grad i za Domovinu, pa i za daleku Kanadu.

1. XI. VISOKA POSJETA. – Msgr Georges Cabana, nadbiskup Sherbrooka (Kanada), u pratnji tajnika Roberta Rouleau, u Koncilskom predahu, o Sv. Svetima, došao je pohoditi Matičnu kuću ss. Dominikanki; naše Sestre rade i u Njegovoj Nadbiskupiji. Zaista je to lik idealnog Nadpastira; ljubezan, jednostavan, pristupačan, a sa svim odlikama uma i srca Božjeg čovjeka. – Pregledao je Grad i okolicu i duboka Ga je impresionirala ljepota prirode i naših spomenika. – Na kraju Svečanosti na Mrtvi dan Opat Ga je pozdravio. Uzvratio je vrlo srdačno i okupljenoj masi vjernika podijelio je svoj Blagoslov. Narod Ga je odpratio u dvor burnim pljeskanjem. – U knjizi utisaka je zapisao: "*Čestitam dragi moj mitronosni opate za lijepi rad izvršen u Korčuli. Naučili ste nas ljubiti Dalmaciju i Korčulu. Vaša Riznica izaziva zavist i stručnjaka. Ne zaboravimo nikada da Providnost sve vodi i iza oluje da dolazi vedrina. Nek vas Bog blagoslovi i dovede sve do Sherbrooka. Gratias tibi ago.*"

♦ Nađe se još pokoja sličica sa tekstom kojeg je pisala sestra Gabriela i to me posebno razveseli. Kad je bilo vjenčanje Andra Depolo sa Rezi Matijaca, sestra Vinka joj je čestitala: "*Živila! Draga Reziko! Raduje se s tobom danas od sveg srca čestita i Nebeskoj te Majci izručila uz ovaj mali poklon sa željom da u novom životu budeš uvijek sretna, tvoja s. Vinka Bodlović Dominikanka. Korčula, 29. XII. 1966.*"

♦ Kad našeg o. Gabrića, misionara proglase blaženim neka ostane ovaj zapis kao svjedočanstvo njemu na slavu.

13. 10. A da se događaju čuda rekla mi je jedna dama koja je ušla u naš atelijer. "*Sam Isus me k vama doveo.*" Pogledao sam je i kažem: "*S kime imam čast zboriti.*" "*Ja sam iz Velike Gorice, a moja majka je iz Metkovića.*" Imao sam prijatelja u Metkoviću Miljenka Damića, uvijek mi je onda na fakultetu rješavao zadatke iz matematike, nažalost umro je mlad, pa sam joj kazao ovo prezime. Nije znala. "*Moja majka je Gabrić.*" "*A što je vama svećenik Gabrić, misijonar?*" "*To je majci rod.*" "*Ako imate malo vremena nešto bi vam pokazao*" i tako joj otvorim fotografije iz mog arhiva na kojima je otac Gabrić sa svojom rodbinom, ali i neke fotografije iz Indije. Ona gleda i vidim joj suze na licu. "*Što se dogodilo?*" "*Jo. kako će moja mama biti vesela kad vidi ovo.*" Uzela je mobitel i sve snimila. "*Znala sam ja odmah kad sam ušla u ovaj vaš prostor da je tu nešto posebno.*" Drago mi je bilo što sam je razveselio. Njezini sa jedrilice su otišli na vrh sv. Ilije. "*E, kad vi niste bili gore ja ću vam pokloniti knjigu o Pelješcu pa možete gledati fotografije i čitati.*" "*A što ću ja vama dati?*" upita. "*Ništa!*" odgovorim, "*lijepo čitajte i upoznajte naš kraj.*" Otišla je vani kad se nakon nekog vremena vraća s jednom kutijom. "*Morala sam vam se nekako zahvaliti, pa sam vam donijela malo kolača.*" "*Ja sam vam šećeraš pa moram paziti, ali svejedno vam hvala.*" I tako smo se rastali.

...

♦ Prilažem i nekoliko zabilješki. Dugi niz godina skupljao sam materijale za moje knjige o Pelješcu. U Kuni su u samostanu Gospe od

Loreta bili franjevci. Među njima je bilo i nekoliko Slovenaca. Zabilježio sam kazivanje Nine Vodopić: *Tako je u samostanu Delorite živio o. Kosto Selak. Bio je umjetnička duša, volio je glazbu, slikanje i sakupljao je slike poznatih slikara. "Vidi lijepe zvijezde" netko je rekao, "krasna, divna, a đe je, đe je," to je ta rečenica, točno ocrtavala p. Kosta. Drugi franjevac Slovenac bio je o. Lujo Pogačnik, suprotni tip. Njemu je matematika bila glavna. Razbijao je glavu formula-ma matematike. Razmišljajući o tim problemima znao je otići (naravno pješke) u Trpanj umjesto u Orebić. Nije se zato uzrujavao "Uf, falio sam!" – sam bi rekao. Uveče prije spavanja poljubio bi križ i ugasio petrolejku. Jedan put je uradio obratno. Puhnuo je u križ a poljubio petrolejku. Kažu da je rekao: "O moj Isuse, vruć ti si mi!"*

...

♦ Šetala sam i vidila na putu komadić kruha. Naši roditelji su nas učili da se to uzme, ispuše prašina i poljubi. Stavi se na povišeno mjesto: zid ili prozorski prag. Tamo ga mogu ptice pojesti, a ne da se gazi. Kruh je blago Božje!

...

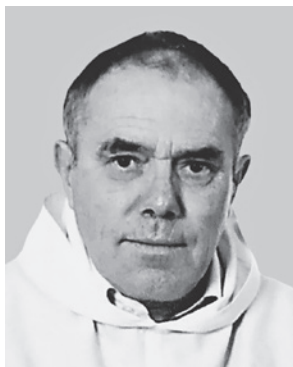
♦ Evo se približavaju Svi Sveti. Beru se masline, a ja u prolazu gledan kako je časnama rodila njihova orgula. Na groblju vidim jednu sestru koja se razmahala s metlom. Sestra Dolores. *"Danas smo očistile grobove i uredile za Sve Svete"* daje mi do znanja kojim je zadatkom s metlom u ruci. *"Nisam ni sumnjao da će sestrinski grobovi ostati neuređeni. Nego danas sam pročitao o umjetnoj inteligenciji jedan članak. Piše da se i svećenici za svoje propovijedi njome služe."* *"Sveti otac nije pobornik umjetne*

inteligencije, a i biskupska konferencija se je očitovala." *"Imaju pravo jer iza toga stoji samo profit i zaglupljivanje ljudskog roda. Zašto je Bog dao čovjeku mozak nego da misli i s njime se služi razvijajući svoju kreativnost i razmišljanje."* U zadnje vrijeme samo se o njoj priča kao da je najvažnija stvar u životu čovjeka, a ne vide kamo sve to vodi.

...

♦ Kako godina odmiče kraju događaju se i neki posebni datumi. Proslavili smo 1100-u godišnjicu krunidbe kralja Tomislava i hrvatskog kraljevstva. Bilo je lijepo vidjeti i čuti priredbu. Došle su i sestre, a naša časna Blaženka uvijek-bala je i vodila župni zbor sv. Marka. Nedjeljom se nađemo na sv. Misi u katedrali. Ovih jesenjih dana česte su kiše tako sam ostao na vratima čekati prestanak kad evo ti časne Dolores nosi mi kišobran. *"Ma sestra Dolores, ima li digod mista di vas nema"* upitam. Ona uvijek sa smiješkom na licu. Prikazivao se film *"260 dana."* Dolazim u kino kad tamo bijeli se jedan red. Odma sam se priključio sestrama. Malo smo se raspričali i nasmijali, ali kad je krenuo film utihnula je dvorana. Na momente nisam mogao gledati. Vidio sam u uvodu da je film snimljen po istinitoj priči i teško je povjerovati da čovjek može iznjedriti tako nešto. Vraćajući se kući opet mi sestra Dolores kaže: *"Čitala sam knjigu, ali kad vidiš slikom popraćeno onda to još dramatičnije izgleda."* Ne znam tko je ostao ravnodušan.

Sretan vam Božić i obilje Božjeg blagoslova u nadi da ćemo se i nadalje ovako makar i preko *"Ave Marije"* družiti i održavati ovu vezu koju su davno započeli moj nono Jozo, teta Marija i sestre.

Fr. LUKA PRCELA

– dominikanac –

14. listopada 1941. – 22. rujna 2025.

U ponedjeljak 22. rujna 2025. završio je svoje ovozemno putovanje o. Luka Prcela, dominikanac, u 85. godini života, 64. godini redovništva i 59. godini svećeništva. Pokopan je na splitskom groblju Lovrinac, u petak 26. rujna, a nakon toga je slijedila misa zadušnica, koju je predslavio Splitsko-makarski nadbiskup u miru mons. Marin Barišić. Veliko mnoštvo nazočnih svećenika, prijatelja, znanaca i simpatizera svjedočilo je koliko je o. Luka bio poznat i voljen kao osoba, kao svećenik, dominikanac, kao rodoljub. Osim toga, njegov stav prema političkim zbivanjima i pojedinim javnim osobama, što je 'bez uvijanja' iznosio, u osobnim razgovorima, kao i u propovijedima, bio je izazov slušateljima vjerskog, a ponajviše društvenog života. Te je svoje stavove 'platio' višegodišnjom kaznom u zatvorskoj ćeliji bivšeg komunističkog režima u Makarskoj i Splitu, no najveći dio odslužio je u Požegi, iako je postojala mogućnost da završi u Gradiški. Prije odlaska u Požegu bio je i u bolnici u Svetošimunskoj u Zagrebu zbog kroničnog čira na dvanaestercu.

Ipak, crkvene vlasti mu nisu odobravale 'korištenje propovijedi' u obračunavanju s neistomišljenicima, ali su se držale načela da "Svećenik izgovara svoju propovijed prema savjesti i nitko njemu nadređeni, niti biskup niti provincijal, ne može određivati niti kontrolirati što će propovjednik u pojedinoj propovijedi izreći". Problem je bio i u tome što se u slučaju o. Prcele u društvu nije poštivao zakon o slobodi govora na koji se svi pozivaju, a što je zajamčeno po svim konvencijama. Unatoč tome, o. Luka je bio dosljedan, bez straha je iznosio svoja razmišljanja, uvjeren da ih dijeli s mnogima. Bio je u pravu! Ali je zbog toga platio previsoku cijenu. Zsigurno to ne bi mogao da Krist nije, prije njega i za njega prinio Ocu nebeskom žrtvu svojega života kako bi svima osigurao put pravednom i milosrdnom Sucu koji jedini proniče dubine naše.

O. Luka je svoju 'trku' završio, vjeru sačuvao! Sprovodne je obrede vodio provincijal Hrvatske dominikanske provincije o. Tomislav Kraljević. On se tom prigodom oprostio od svoga subrata, o. Luke.

Oproštaj na Lovrincu od brata Luke Prcele

Citirajući poslanicu Rimljanima kako *nitko od nas sebi ne živi, nitko sebi ne umire* (Rim 14,7-9), o. Tomislav je spomenuo kako se ove riječi mogu primijeniti na brata Luku.

“Brat Luka Prcela kao dominikanac nije živio sebi niti je umro za sebe. Nije se mirio s činjenicom da čovjek mora živjeti u strahu, ropstvu i grijehu, a isto tako nije se mirio s činjenicom da čovjek mora umrijeti. Nije prihvatao smrt u bilo kakvom obliku. Borio se do zadnjeg trenutka i nije popuštao. Mislili smo da bi bilo dobro da popusti, ali sad znamo da je bio u pravu, jer je do kraja bio svoj.” U nastavku je o. Tomislav spomenuo kako se fr. Luka do kraja borio čak i sa smrću, znajući da ona nema zadnju riječ, premda je vidio da ga tjelesne snage napuštaju. “Prkosan prema grijehu i ropstvu, milosrdan prema malenima, dobrohotan prema potrebitima. Prkosan prema ropstvu i ideologiji, a nježan prema raskajanom srcu. Bio je svoj, jer je znao da je opravdan vjerom u Boga i da je njegova vjera nošena nutarnjom poslušnošću srca

Riječi Božjoj koja ga je hranila i činila da njegova djela budu ispravna i istinita. Brat Luka je svaki dan barem jedan sat proveo čitajući Sveto Pismo.”

U nastavku je o. Tomislav spomenuo osnovne podatke o fr. Luki.

“Luka Prcela se rodio 14. 10. 1941. u Košutama kod Trilja od oca Stjepana i Ive rođ. Mateljan. Osnovnu školu pohađao je u Košutama od 1948. do 1957. Klasičnu gimnaziju u Bolu na Braču od 1957. do 1961. gdje je i maturirao. Godine 1961. stupa u novicijat u Dubrovniku gdje i polaže svoje prve zavjete 1962. A svečane zavjete u Redu propovjednika – dominikanaca polaže 8. 12. 1967. u Zagrebu.

Filozofiju studira u Dubrovniku od 1964. do 1966., a teološke studije pohađa od 1966. do 1971. u Zagrebu, Lausanne-i i Fribourg-u u Švicarskoj gdje stječe kanonski licencijat iz teologije s temom “Antropološki aspekt apostolske konstitucije Crkva u suvremenom svijetu” (Gaudium te Spes).”

Za svećenika je zaređen 29. 6. 1969., u Zagrebu po rukama, tada zagrebačkog nadbiskupa Franje Šepera. Djelovao je kao župni vikar u Gružu, a potom, od 1979 u samostanu u Splitu, gdje je najprije bio kao župni vikar, a od 1979. do 2009. kao župnik.

“Pater Luka je obnašao brojne službe u Hrvatskoj Dominikanskoj Provinciji. Bio je vijećnik provincije, knjižničar, lektor, superior, prior, ispovjednik, duhovnik. Desetljećima je brat Luka slavio svetu misu svako jutro u 7 h kod sestara dominikanki u svetog Martina. Time je posvjedočio poniznu jednostavnost i ustrajnost.”

“Osobito se pater Luka istaknuo kao vrstan propovjednik kojega su brojni rado dolazili poslušati. Njegove su propovijedi nosile pečat istine i ljubavi.” No zbog toga je morao platiti skupu cijenu. (...) Zbog ljubavi prema evanđelju Isusa Krista koje je istina i sloboda, gotovo tri godine proveo je u jugoslavenskim

komunističkim zatvorima. (...) Bilo mu je zabranjeno javno nastupanje i propovijedanje. No on je zapravo propovijedao svojim životom, posred svoje dominikanske zajednice, koja je svjedočila ljubav prema svome hrvatskom narodu i svakom čovjeku. Dizao je glas za istinu, hrabrio i poticao na ustrajnost. Brat Luka živio je da bi propovijedao, a propovijedao je riječju i djelima milosrđa. (...) Bio je svećenik koji nije štedio sebe, nego se trošio za druge.

Dragi brate Luka, danas te predajemo u ruke Ocu milosrđa. Vjerujemo da će Gospodin, kojem si služio čitav život, primiti tvoju dušu i udijeliti mir. Hvala ti za sve molitve, riječi, darovano vrijeme i srce koje si dijelio s nama. A nama koji ostajemo tvoj život ostaje primjer i nadahnuće, da budemo ljudi vjere, istine i ljubavi. Počivaj u miru Božjem, dragi naš pater Luka, dok čekamo ponovni susret u kraljevstvu nebeskom. Amen!“

SVETA MISA ZADUŠNICA

Neposredno nakon sprovoda bila je misa zadušnica koju je predslavio umirovljeni splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, a propovijedao je o. Tomislav Kraljević, provincijal. Tom se prigodom otac provincijal najprije

usredotočio na pročitano evanđelje, gdje Isus poučava svoje učenike kako trebaju čekati Božji pohod, a potom je povezao tu spremnost sa životom pokojnog Luke Prcela.

Propovijed na misi zadušnici za fr. Luku Prcelu

“Luka je bio dobar pastir. Mnogi od vas voljeli su ovoj crkvi slušati njegove propovijedi. Pozivao vas je da budete prožeti Božjom Riječi, na njezino razmatranje, gotovo ‘žvakanje’, kako bi postala hrana, tijelo i stvarnost u vašim životima, kao što je i sam činio svaki dan.

Znao je slušati i prihvatiti svakoga, a u ispovjedaonici bio je strpljiv u ukazivanju na Božje milosrđe.

Bio je čovjek djela i molitve, duboko vezan uz dominikansku duhovnost koju je želio podijeliti s drugima. Bio je čovjek koji se rado susretao s drugim ljudima i dijelio radost susreta s njima. Time se ne želi reći da nije imao svojih granica i mana. Nije uvijek bilo jednostavno, ali je znao oprostiti i tražiti oprost.“

U nastavku je o. provincijal spomenuo kako je tegotna bila posljednja godina Lukina života,

obilježena bolešću i patnjom. I na kraju je zaključio:

“Sve što smo doživjeli s pater Lukom – i uspone i padove, radosti i tuge, slaganja i neslaganja, trenutke milosti kao i trenutke slabosti – sve to povjeravamo milosrdnom Bogu Ocu. Kako kaže sveti Pavao: *Jer ovo raspadljivo treba da se obuče u neraspadljivost i ovo smrtno da se obuče u besmrtnost.* Tada će se ispuniti riječ iz Pisma: “Pobjeda iskapi smrt”. Zahvalimo Bogu koji nam daje pobjedu po Gospodinu našem Isusu Kristu.” – zaključio je svoju propovijed provincijal o. Tomislav Kraljević.

FRANJO FILIPOVIĆ

– brat s. Milene i s. Marije –

15. prosinca 1950. – 12. studenoga 2025.

U četvrtak 12. studenoga 2025. preminuo je, nakon duge i teške bolesti, g. Franjo Filipović, brat naših sestara Milene i Marije. Sahranjen je na Markovu Polju u petak 14. studenoga. Sprovodne je obrede vodio fra Rozo Brkić, župnik župe Predragocjene Krvi Isusove, koja se nalazi u zagrebačkoj četvrti Peščenica – Žitnjak, u naselju Kozari Bok. U tu se župu doselio iz Tuzle, Gornje Obodnice, Franjo sa svojom obitelji za vrijeme Domovinskog rata. Ostavili su svoj dragi zavičaj, Gornju Obodnicu, kraj Tuzle, jer se nemili rat počeo sve više rasplamsavati. Tu su našli mir i sigurnost i zajednički život s mnogim drugim izbjeglicama koji su poput njih došli iz Bosne.

Sprovod Franje Filipovića

Sprovodne obrede u petak 14. studenoga 2025. vodio je župnik župe Predragocjene Krvi Isusove u Kozari Boku, fra Rozo Brkić, uz asistenciju vlč. Ivana Filipčića. Nakon glazbenog dijela, župnik fra Rozo, obratio se nazočnima ovim riječima:

Evo, započeli smo ispraćaj našega Franje glazbom ove pjesme (*Otišao je otac moj polako, otišao je s mirisima jutra*) koja izriče svu stvarnost ljepote oca i roditelja, u ovom slučaju oca, jer ono najdublje i najsvetije teško je nama ljudima izreći. Ma, nekako najdublje stvari izričemo pjesmom, i cijela već melodija pobuđuje u nama ono najsvetije što čuvamo za one koji su dio naših duša, jer čovjek je ništa ako mu duša

nije puna onih koji izgrađuju njegovu dušu, njegovo srce; onih s kojima živi i koji su smisao našega života. Jer svi jako dobro znamo, nema tu velike filozofije i pameti, da se ne živi ni od čega drugog osim od ljudi koji imaju koliko – toliko dobro, otvoreno, istinito srce za nas, kakvo je bilo od onoga od koga se danas opraštamo – od supruga, oca, djeda, prijatelja, brata. Tada su to one najsvetije stvarnosti od kojih mi uvijek živimo.

Kaže Isus: *U kući Oca mogega ima mnogo stanova.* Za nas vjernike to nije pusta riječ. Pusta može biti ova moja riječ i riječi koje mi izgovaramo, pa čak i riječi ove pjesme koja nas dira u srce, kako rekoh, ali za nas vjernike ta Isusova Riječ je riječ koja stvara. Kad je prihvatiš u vjeri koliko-toliko, osjećaš u dubini duše: je, stvarno je tako! Ne razumijem u potpunosti, ali znam i osjećam negdje u dubini duše da ne može nestati onaj koji je za mene živio, onaj koji je na ovaj svijet došao ne samo voljom svojih roditelja, nego voljom Onoga koji nam je svima dao život, Oca Nebeskoga. U kući Božjoj tako ima mjesta za svakoga onoga koji želi biti Isusov već ovdje.

Želim vama, Franji najdražima, da vam ostanu od njega ono najsvetije, ono što u svojoj slabosti, u svojoj ljudskoj naravi pogriješimo, a svi smo mi čuš-muć, jer smo svi u ovom nestalnom i ograničenom svijetu i sami nestalni, želim da vam ostanu ono što u ovom nestalnom, prolaznom svijetu jedino daje sigurnost i smisao ljudskom životu, a to je povjerenje, to je vjernost, to je strpljivost. To je ono sveto što ostaje u vašim

dušama, čime je Franjo izgrađivao i ugrađivao se u vaše živote i što ostaje živjeti u vama.

No, ne bih htio da budemo ovdje samo prizemnici, nego bih volio da kao vjernici još više shvaćamo i u tom živimo. Svi naši dragi pokojni više žive u Božjem srcu nego u našima. Dok žive u našim srcima volio bih da ih se spominjemo, i vi vašeg Franje svaki dan s jednom Zdravo Marijom i bit će vam bliže, jer ljubav nikad ne prestaje, kaže sv. Pavao. Ta riječ je istinita, ne zato što ju je Pavao izrekao, nego u dubini naših duša mi osjećamo da ljubav ne prestaje. I kad dođemo na grobove naših dragih pokojnih, osjećamo, ma nisu oni ostali ovdje, ni na Markovu Polju ni na bilo kojem drugom groblju. Osjećaš u dubini duše da žive, ne razumijemo kako, ali kad se spomenemo Isusa, stvari nam postaju jasnije negdje u dubini duše.

Neka Gospodin nagradi Franju za sve ono istinito, plemenito čime se ugradio u vaše živote, ono što je ispunjavalo vaša srca i vaše duše. Neka ga nagradi osobito za radost koju je unosio u vaše živote, za svaku žrtvu i za molitvu, onu skrivenu, ne samo onu u crkvi izrečenu, nego onu skrivenu, u crkvi svoje duše, u hramu svoga srca, onu koju Bog najbolje vidi, a mi ljudi često ne vidimo. Kako i sami znamo, najviše moliš, najviše se Bogu obraćaš za one koji su tvoji. Isus reče: *Neka se ne uznemiruje srce vaše,* a mi se puno puta uznemirujemo, puno puta zbog gluposti, ali sve to uznemiravanje je zbog onih koji su naši. Kad njih nešto pogodi, kad njima nije dobro, tada ni nama nije dobro. Tada

se više trudimo i htjeli bi mi prihvatiti i patnju i trpljenje naših najbližih. I to je ljubav. Vjerujem da je Franjo nastojao za vas tako živjeti i vi zajedno s njime. I želim vam na koncu da čuvate ono najsvetije što ti jedino vrijedi u ovome svijetu. Sve drugo ti je, kako rekoh – čuć-muš pa prolj.

Čuvajte vaše obiteljsko zajedništvo, čuvajte zajedništvo koje je najsvetije od svega, jer jedni bez drugih nikada ne možemo, niti se možeš radovati niti u ovoj boli ne možeš sam bolovati. Uvijek nam trebaju ljudi, ne trebaju puno laprdat, samo da su uz nas, da znamo da nas podržavaju, da su tu, kao što su ovi ovdje ljudi s vama u vašoj boli, to nam je već važno i bitno.

Neka Gospodin, ono što je Franjo u svojoj ljudskoj slabosti, kao i svi mi, pogriješio, dok se

probijamo kroz naše vrijeme i prostor, neka ga u svojem milosrđu obgrli, neka mu oprostí sve što je pogriješio protiv sebe, protiv dragoga Boga ili bilo koga. Zato i sada, blagi Oče, izručujemo dušu pokojnoga Franje. Čvrsto se nadamo da će on i svi koji u Kristu preminu u posljednji dan s Kristom i uskrsnuti. Na svim dobročinstvima, kojima si za ovoga prolaznoga života pratio Franju, kao i svakoga od nas, od trenutka začeca pa do prelaza s ovoga svijeta po tvojoj volji, ti ga Gospodine, koji si ga cijeli život pratio primi sada u nebesku domovinu sa svim našim dragim pokojnima koji su već prešli k tebi u zagrljaj. Po Kristu Gospodinu našem. U raj povelite anđeli, na dolasku tvojem primili te mučenici i odveli te u sveti grad, nebeski Jeruzalem. I ti s Lazarom, nekoć ubogim, pokoj vječni imao.

Moj tata Frano

Franjo Filipović je rođen 15.12.1950. godine u Gornjoj Obodnici, mjestu u okolici Tuzle u BiH od oca pok. Mate i majke, pok. Ruže Filipović kao prvo od ukupno sedmero djece u obitelji.

Majka Ruža bila je domaćica, odgajala je djecu i brinula o domaćim životinjama dok je otac radio u rudniku. Obitelj je živjela skromno.

Franjo, kao najstariji brat često bi se sestrama nudio kao zaštitnik u zamjenu za slatkiš ili neku drugu bratsku "ljubav" :)

Zaposlio se u Crvenom križu i ubrzo zasnovao svoju obitelj. Supruga Mara bila je učiteljica u osnovnoj školi u obližnjem mjestu a Franjo je bio uporan dok je nije osvojio.

U braku Franje i Mare rođene su dvije kćeri, Ljiljana i Gordana.

Osim posla u Crvenom križu Franjo je uvijek radio i nešto "sa strane". Rekli bi neki, imao je

"nos" za zaraditi novce pa je tako s fotoaparatom "Polaroid" među prvima slikao ljude za razne svečane prigode, kupio kamion i bavio se prijevozom. Kada bi tako došao s većeg posla, zadovoljan s zarađenim, nagradio bi i suprugu i kćeri.

Tijekom Domovinskog rata, upućen u ratna događanja, Franjo odlučuje kupiti kuću u Zagrebu te obitelj, rekli bi u zadnji tren, skupa s Franjinim roditeljima, i najnužnijim stvarima prelaze granicu i dolaze u Zagreb.

Nije bilo lako u početku nositi se s činjenicom da si "izbjeglica", da nemaš posao, da djecu treba hraniti, upisati u školu..

Franjo tada polaže ispite za prekvalifikaciju za trgovca i otvara svoju trgovinu mješovitom robom gdje je radio i on i supruga a kćeri su pomagale dok su se školovale.

Franjo je bio strastveni igrač lota, znao je satima "studirati" i proučavati knjigu o lotu te

ispunjavati listiće. Svaki dan je živio u nadi da će ostvariti veliki dobitak. Kada bi ga upitali na što bi potrošio novce nije isticao svoje potrebe, eventualno preseljenje na more bliže kćerima i gdje je manje zagađen zrak. Znao je reći: “dao bi Mari ovoliko, kćerima onoliko.. kada bi netko od malih unuka, a dobio ih je četvoricu, zaželio nešto nedostižno, kao npr. kada je trogodišnji Marin poželio kiosk, interna šala obitelji je bila kupit ćemo “kada djed Franjo dobije na lotu” ;) Franjo bi prihvatio šalu uvjeren da će jednog dana ispuniti bližnjima sve financijske potrebe svojim velikim dobitkom. Mislio je da samo na njega čeka taj sretan broj.

Nažalost, nije se ostvario dobitak :(

Još jedna karakteristika Franje je bila da nije volio doktore. Izbjegavao ih je u širokom luku. Znao je reći, “Ići ću doktoru samo kada me budu izveli ležeći iz kuće,” nije se dao nagovoriti.

Ako pitate Franju, on skoro nikad nije bio bolestan, nije kukao, nije se žalio, i u zadnjoj fazi teške bolesti, kada bi ga pitali “boli li te tata”, on bi rekao “hvala Bogu pa ne boli! “ Ako je zaista bilo tako, hvala Bogu što ga je poštedito i nije mu priuštio veliku bol.

Gordana Žunac (kćer)

Mons. BELA STANTIĆ

- svećenik subotičke biskupije i papinski prelat-

8. kolovoza 1939. – 5. prosinca 2025.

(brat s. Brigitte Stantić)

U petak 5. prosinca 2025. predao je svoju plemenitu dušu Bogu, u 87. godini života, revni i sveti (umirovljeni) svećenik subotičke biskupije i papinski prelat mons. Bela Stantić. Rođen je u Tavankutu, 8. kolovoza 1939. u brojnoj obitelji, s desetero djece, od oca Petra i majke Dominike, rođ. Jozić. Za svećenika subotičke biskupije je zaređen 29. lipnja 1954., polaganjem ruku mons. Matije Zvekanovića. Svoju svećeničku službu vršio je na više mjesta: u Adi, Titrelu, u katedralu sv. Terezije Avilske

u Subotici, u Maloj Bosni, a posljednja njegova župa, sve do umirovljenja, bila je Uskrsnuća Isusova u Subotici. No i u mirovini je nastavio aktivno pomagati u župi, na susretima Neokatekumena, kod franjevaca, te na Radio Mariji.

Svi koji su imali prigodu s njim surađivati ili dolaziti s njim u kontakt na bilo koji način svjedoče o Belinoj skromnosti, jednostavnosti, ljubavi i skrbi za svakoga. Osim toga, prepoznat je i kao veliki rodoljub, iskazivao je ljubav prema

svom hrvatskom narodu i bunjevačkom rodu, otvoreno se zalagao za njegova prava.

Bio je neumoran radnik na njivi Gospodnjoj. Pokrenuo je prve emisije na hrvatskom jeziku na valovima tadašnje Radio Subotica, zajedno s vlč. Lazarom Ivanom Krmpotićem pokrenuo je vjersko-informativno glasilo »Bačko klasje« koje je izlazilo na razini cijele biskupije od 1978. godine do 1993. godine (ukupno 78 brojeva). Bio je angažiran oko vjeronauka u školama i predavao čak u šest škola, a najdulje je predavao u OŠ »Matko Vuković« u Subotici. Pripremao je i organizirao u župi brojne igrokaze, programe za Materice, Oce i Božić.

Rado je govorio o Aleksi Kokiću, širio njegova djela i priređivao »Kokićeve dane« njemu u čast. Pisao je i za tjednik »Hrvatska riječ«, Katolički mjesečnik »Zvonik«, pripremao emisije na Radio Mariji. Neizmjeran doprinos dao je i oko proslave »Dužijance« i književnih

večeri. Mnogo je radio i za potrebite, obitelji, mlade i djecu.

U posljednjem intervjuu u tjedniku »Hrvatska riječ«, koji je objavljen 29. kolovoza poručio je svim čitateljima: »Čuvajmo naše obitelji, obiteljsko zajedništvo. Roditelji nek se ne odriču svog dostojanstva. Koliko god je moguće, neka roditelji budu kraj djece jer jedino tako ćemo imati dobre obitelji, pa onda kasnije i društvo. Nemojmo zatvorenim očima prolaziti ovim svijetom. Mi smo tu živi članovi zajednice. Također, i svi oni koji formiraju čovjeka u vrtiću, školi... Nemojte se odreći onoga što vam je Bog povjerio – graditi čovjeka.«

Sprovod mons. Bele Stantića

Posljednji ispraćaj mons. Bele bio je u ponedjeljak, 8. prosinca, na svetkovinu Bezgrešnog Začeca BDM. Tijelo je preminulog, prije svete mise u 11 sati, bilo izloženo u crkvi Uskrsnuća

Isusova u Subotici, te su se brojni vjernici mogli oprostiti od svog dugogodišnjeg župnika i izraziti mu poštovanje i zahvalnost. Svetu misu je predvodio subotički biskup mons. Franjo Fazekas.

“Nakon svete mise krenula je procesija do Bajskog groblja, gdje je tijelo pokojnika položeno u svećeničku grobnicu.

Kao i cijeloga života, i u trenucima posljednjeg ispraćaja okupio je oko sebe brojnu rodbinu, župljane i vjernike koji su ga ispratili Gospodinu u zagrljaj.

Ispraćen je na najsvečaniji način, onako kako je i zaslužio svojim ovozemaljskim životom služeći Bogu i čovjeku.

Od 10 sati njegovi zemni ostaci bili su izloženi u crkvi Uskrsnuća Isusova gdje je bio župnik 47 godina, a kraj odra su stajali župljani odjeveni u bunjevačku nošnju, koju je i sam toliko volio.

Misno slavlje, koje je uslijedilo predvodio je biskup Subotičke biskupije Franjo Fazekas u zajedništvu s biskupom Zrenjaninske biskupije

mons. Mirkom Štefkovićem, te brojnim svećenicima.

Prigodnu propovijed izrekao je pokojnikov nećak, vlč. Tomislav Vojnić Mijatov, koji je govorio o životu i brojnim djelima mons. Stantića, a između ostaloga izrekao je i njegove posljednje riječi napisane u oporuci, gdje stoji »Kada pogledam na moj zemaljski život uviđam, da je to sve bila milost na milost, čisti dar milosrdnoga Boga! A sada idem k Tebi sveti i presveti moj Oče.«

Nakon misnog slavlja uslijedio je obred ukopa, te je njegovo tijelo u procesiji i u pratnji svećenika, redovnika i redovnica, rodbine i brojnih vjernika ispraćeno do svećeničke grobnice na Bajskom groblju, gdje je i pokopan.

Cijeli svoj život mons. Stantić govorio je o životu i djelima Alekse Kokića, a danas je pokopan u istu grobnicu, kraj ‘njegovog Kokića’.

Mons. Stantić preminuo je 5. prosinca u 87. godini života i 62. godini svećenstva.”

(Subotička biskupija)

ANA MRAVAK

– sestra s. Jasenke –

24. veljače 1951. – 20. studenoga 2025.

Svidjelo se Gospodinu da u četvrtak 20. studenoga 2025., pozove k sebi svoju dragu sestru Anu. Rođena je u Gali 24. veljače 1951. od pobožnih i dobrih roditelja, oca Bariše i majke Kate rođ. Jagnjić. Oni se nisu bojali života. U sretnom su braku imali desetero djece, Ana je ona je predzadnje, deveto dijete. Djetinjstvo je provela u rodnom pitomom selu Gali. Osmogodišnju školu pohađala je u Hanu. Bila je nadarena za učenje, ali nije bila mogućnost za daljnje školovanje. Odlazi u Njemačku, u Berlin, kod brata Ivana, gdje je radila u raznim firmama. Ali nije je napustila želja za znanjem i učenjem, pa je tamo završila srednju školu. Nakon toga je radila u jednom župnom uredu sv. Elizabete u Frankfurtu. Život i rad u tuđini nije bio baš lagan i ugodan za jednu djevojku, ali ona se dobro snalazila. Međutim, u braku

nije imala puno sreće. Rodila je dvoje djece: sina Mladena koji je stradao u 32. godini života u prometu. To je bio teški udarac za majku Anu koji se ne može tako lako preboljeti. Kćer Katarina bila joj je sve na tome svijetu, a osobito sada u ovim zadnjim danima. Dobila je i unuča i mogla je, po ljudsku gledajući, sada u mirovini u miru živjeti, ali Gospodin je drukčije odredio. Prošle joj je godine dijagnosticirana leukemija i to veoma agresivna, koja joj je u relativno kratkom roku skratila ovozemaljski život, te je već 20. studenoga pošla k svome Bogu. Pokopana je u Njemačkoj, uz svoga sina Mladena, u malom gradu Steinbach.

Hvala svima koji su je otpratili na vječni počinak. Isto tako zahvaljujem svima za izraze sućuti. Draga Ane, počivaj u miru do ponovnog susreta u Gospodinu.

s. Jasenka Mravak

ANTUN BUZOV

– otac s. Anđele –

27. rujna 1952. – 30. studenoga 2025.

Antun Buzov, sin Ivana i Marije, oboje iz Mirlović Polja, rođen je 27. rujna 1952. u Štitaru, pokraj Županje. Imao je 5 braće: Mirka, Ivicu, Stipu, Darka i Branka i 4 sestre: Anu, Ljiljanu, Mirjanu i Zlatu. Bio je marljiv i volio je biti aktivan. Bio je amaterski prvak Jugoslavije u boksu. Imao je 2 djece: sina Leonarda i kćer Andreu (sada s. Anđelu Buzov). Imao je karizmatičnu narav i tko bi ga malo bolje upoznao, otkrio bi njegov izvanredni talent oponašanja drugih, što je priuštilo mnogo suza i bora smijalica. Daleko od toga da je bio bez mana. Znao je što je kajanje i zamoliti oprost. Među članovima obitelji bio je voljen, posebice među brojnim nećacima u čiju bi obranu često stao. Većinu života proveo je u Splitu, a nakon pretrpljenog

moždanog udara, zbog adekvatne skrbi, njege i pokušaja oporavka, u Italiji.

Otkad sam mu rekla da mi, sestre dominikanke, četvrtkom molimo za žive i pokojne roditelje sestara, nazivao ih je svojim sestrama zahvalan na molitvama. Vazda vas je pozdravljao. Imao je želju, kada se oporavi, doći posjetiti ma u Korčuli, ne samo mene, već i sve sestre.

Blago je i iznenada preminuo 30. studenog 2025., u 73. godini života, na drugu nedjelju Došašća. Od njega smo se oprostili 6. prosinca na groblju sv. Ilije u Kljacima.

Hvala svim članovima obitelji, prijateljima, poznanicima, mještanima Mirlović Polja kao i članovima samostalne satnije *Vukovi* sa Svilaje i svima drugima koji su došli na njegov ispraćaj. Hvala fra Josipu Gotovcu, župniku Kljaka, koji je predvodio obred i misu zadušnicu. Posebna hvala časnoj Majci Jaki i svim sestrama na izrazima suosjećanja i na sestrarskoj potpori. Vaše molitve su napunile Gospodnju ruku kojom me vodio i darivao svim potrebnim milostima kroz protekle dane. Hvala sestrama što su bile prisutne na sprovodu. Videći vas i moleći s vama, breme je postalo lakše... i vjerujem, ispunila se tatina želja.

Dragi oče, uživao vječni mir u okrilju Milosrdnog Oca.

Do nebeskog susreta!

BOŽIĆNA MEDITACIJA

Uduhu Božjem bijaše Riječ (Usp. Iv 1, 2), no jedne bistre noći, u punini vremena, Riječ tijelom postade i nastani se među nama (Usp. Iv 1, 14). To je bila jedna od onih noći koje mijenjaju povijest, ali ova je promijenila povijest ne samo zemlje već svih svjetova, vidljivog i nevidljivog.

Isti Duh Sveti, čitavu je prapovijesti čekao ovaj trenutak, kad stiže u gradić Nazaret poniznoj Djevici Mariji da siđe na Nju, da je Sila Svevišnjega osjeni (Usp. Lk 1, 35).

Uskliknite sada Anđeli, uskliknite svećenici, pastiri, siromasi. Uskliknite, dakle, sada svi jer se ima roditi veliki Kralj, iščekivani od postanka svijeta, onaj što će vladati nježnom rukom, a na udarce i uvrede neće nam zlom uzvraćati, već do kraja će čekati raširenih ruku, samo suza kajanja i dovoljno je, prognan će biti i ponižen, jer... previše nas je ljubio. Tolika ljubav nije mogla proći bez kazne. O nek usklikne sada sveta katolička Crkva, nek usklikne svako ljudsko srce, jer uskoro će doći On, Svjetlo svijeta, Nada narodima, doći će i neće zakasniti.

A ti, Betleheme, zemljo Judina! nipošto nisi najmanji među kneževstvima Judinim jer iz tebe će izaći vladalac koji će pasti narod moj – Izraela! (Mt 1, 6)

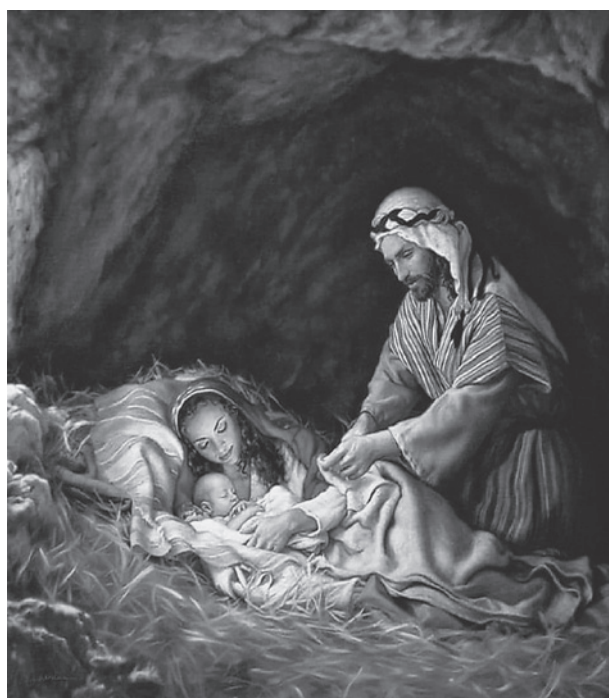
To je bila noć kad su se moćnici poklonili pred Djetetom, moć se srušila pred poniznošću i svaka veličina pred Njegovom malenošću. Te noći i nebo je zasjalo, Anđeli su pjevati, a svako je bogatstvo postalo bezvrijedno. "I narod koji je u tmini hodio svjetlost je vidio veliku. (Usp. Iz 9, 1)" "O divne li dobrote tvoje prema nama, da jadne, buntovne i grešne otkupiš, Sina si poslao! (Usp. Hvalospjev Uskrsnoj svijetli)"

O, divne li dobrote Tvoje, kad se Najveći rodio tako malen, da bi branio Njih, Najmanje,

bespomoćne, svoje Siromahe. Ova noć je početak i Kalvarije i Uskrsnuća. Bez svjetla ove noći ni spasenja ne bi bilo. Još bi lutali mračnim stranama, oblačnim svijetom što Svjetla ne poznaje.

Ali... ova noć, drugačija od drugih, promijenila je sve. Pod slabašnim svjetlom Josipovog lampiona, u nježnim i rukama Majke zasjalo je Nebesko Djetesce. Još je samo jedno potrebno..., otvoriti svoja srca da to svjetlo Sina Božjega zasja i u nama, tako da "svijetlimo kao svjetlila u svijetu (Usp. Fil 1, 15)". Nek Kristova svjetlost u nama bude tako sjajna da pred njom uzmakne svaka tama. Donesimo, dakle, Njegovo svjetlo svim ljudima u zanosu poput proroka i s velikom ljubavlju, upravo onako poput Njega, uvijek s istinom na usnama i s Njegovom pravednošću, ali... iznad svega ljubav.

*Usp. fra Nikola Dominis
(medjugorje.info.com)*

MANDARINA

Mandarina je citrusno voće, porijeklom iz Jugoistočne Azije nazvano je po narančastoj odjeći mandarina – drevnih kineskih javnih službenika – jer je bila dostupna samo povlaštenim klasama. Mandarina je u Europu i Sjevernu Ameriku stigla tek u devetnaestom stoljeću, a u Kini je prije toga uzgajana više od tri tisuće godina.

Ovo voće potječe iz porodice citrusa i poznato je po svojim blagotvornim učincima na zdravlje. Osim što pružaju užitak nepcu, mandarine su prirodni izvor vitamina C, koji pomaže u jačanju imuniteta, te vitamina B, D i K, kalcija, magnezija i vlakana, što ih čini izvršnim saveznikom u borbi protiv zimskih prehlada. Upravo se kaže da je mandarina omiljena kraljica jeseni, dozrijeva kad dođe hladnije vrijeme.

Ove male voćke su prava nutritivna bomba koja može značajno doprinijeti vašem svakodnevnom unosu vitamina i minerala. Sadrže značajne količine magnezija, kalija, bakra, cinka i željeza. Bogate su vitaminima B skupine i mineralima koji pozitivno djeluju na zdravlje mozga poboljšavajući njegove funkcije i doprinoseći

boljem pamćenju i koncentraciji. Osim toga, pomažu organizmu da **kontrolira razinu lošeg kolesterola i zaštiti srce**, čuvaju zdravlje arterija te štite od dijabetesa tipa 2, sprječavaju rast razine šećera u krvi, a time i osjećaj gladi. Mandarine su bogate vitaminom C što osobito pomaže protiv prehlada i virusnih infekcija. U jednoj mandarini težine oko 110 grama nalazi se 32 miligrama **vitamina C**, a to predstavlja polovicu od preporučene dnevne količine.

Poboljšavaju probavu, štite kožu od starenja i pomažu u obnovi stanica. Smanjuju rizik od srčanih bolesti i nekih vrsta raka.

Mandarine su ujedno i **jedan od najkoncentriranijih izvora beta – kriptoksantina**, narančastog pigmenta iz skupine karotenoida koji djeluje kao antioksidans, a u tijelu se pretvara u vitamin A, koji pomaže u održavanju zdravlja očiju, poboljšava noćni vid i smanjuje rizik od razvoja očnih bolesti povezanih sa starenjem, poput makularne degeneracije.

Njihova sočnost, osvježavajući okus i bogatstvo hranjivih tvari čine mandarine omiljenim voćem mnogima, posebno tijekom zimskog razdoblja.

Međutim

Iako su mandarine bogate hranjivim tvarima, pretjerana konzumacija može negativno utjecati na jetru. Osobe koje pate od gastritisa također trebaju biti oprezne, jer kiseline iz mandarina mogu iritirati osjetljivu sluznicu želuca i crijeva.

Mandarine se nikako ne preporučuje jesti na prazan želudac, jer njihova kiselost može izazvati iritaciju probavnog trakta. Najbolje vrijeme za uživanje u njima je navečer, jer imaju nisku kalorijsku vrijednost i neće negativno utjecati na tjelesnu težinu.

Preporučena dnevna količina može varirati, ali za većinu ljudi dovoljno je pojesti **3 do 4 mandarine dnevno**. One su niskokalorične, s tek oko **50 kalorija na 100 grama**, što ih čini idealnim zdravim međuobrokom.

Treba li ukloniti bijeli dio mandarine?

Bijeli vlaknasti dio ispod kore mandarine, poznat kao mesocarp, često se odstranjuje jer može biti gorak. Ipak, on je izvor vrijednih vlakana i antioksidansa. Preporučuje se jesti mandarine s bijelim dijelovima kako biste iskoristili maksimalne zdravstvene prednosti, posebno u pogledu probave i zaštite stanica od oksidativnog stresa.

Vlaknasto bijelo tkivo na mandarini naziva se lamela i bogata je topljivim vlaknima. S obzirom da mandarina sadrži 85 % vode, povoljna je za čišćenje tijela od toksina i poticanje metabolizma.

Izdvojeno

Pri kupnji treba obratiti pažnju da se odabiru zdravi plodovi svijetlo narančaste boje. Na opip plod treba biti težak i "pun". Kako ne bi izgubile vrijedne nutrijente mandarine se čuvaju na tamnom i hladnom mjestu, podalje od direktnog svjetla (preporučljivo je i u hladnjaču) te tako čuvane mogu trajati do dva tjedna. Konzumirajte ih svakako unutar sedam dana od dana kupnje.

Mandarina je namirnica koju možete koristiti i u raznim jelima, pogotovo svježim voćnim salatama. Sok mandarine možete koristiti i u pripremi jela od tjestenine kao i u pripremi kolača. Isto tako, sok mandarine možete koristiti u pripremi jela s piletinom ili ribom.

Iako ih je najslade pojesti kao brzi međuobrok, mandarine su svestrana namirnica te ih je vrlo lako uklopiti u slana i slatka jela.

RAZBIBRIGA

Šale i savjeti

☺ Starost je čudna. Kad misliš da si konačno sve naučio, onda počneš zaboravljati ono što znaš.

☺ Doktore, što se dogodi kad se sastanu gornji i donji tlak? A onda ti se sastane i rodbina ...

☺ Svi mi imamo neke nepotrebne stvari. Ja, recimo, imam toliko tih godina,... a ni polovina od njih mi ne treba.

☺ Ako hrčem ne treba me gurkati, ja se onda zbunim i krenem ispočetka.

HA!
HA!
HA!

☺ Lijepo je znati da nekome fališ. Gdje god odem, svi mi kažu: "Samo si nam još ti falio!"

☺ Čim uzmem nešto da radim telefon me ometa – to drnda, to kmeči. Navik'o se na ruke.

☺ Ženo, daj mi rakiju da si ranu zalijem.
– Pa, gdje si se porezal?
– Nemreš ti to vidjeti, to je nutarnje krvarenje.

☺ Dva Bačanina slušaju misu u automobilu. Onaj na suvozačevu mjestu kaže:
– Ugasi radio, sad će kupiti milodar.

☺ Jedna je žena toliko loše vozila da joj je glas s navigacije rekao:
– Nakon 50 metara stanite da ja izađem.

